

**ÖĞRETİM ELEMANLARININ
UZAKTAN EĞİTİME BAKIŞ AÇILARI
VE HAZIRBULUNUŞLUKLARI:
ORDU ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Tevfik Fikret KOLOĞLU

DANIŞMAN
Prof. Dr. Mevlüt DOĞAN
İNTERNET VE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ
YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

Ocak, 2016

**AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ÖĞRETİM ELEMANLARININ UZAKTAN EĞİTİME BAKIŞ
AÇILARI VE HAZIRBULUNUŞLUKLARI: ORDU ÜNİVERSİTESİ
ÖRNEĞİ**

Tevfik Fikret KOLOĞLU

DANIŞMAN

Prof. Dr. Mevlüt DOĞAN

**İNTERNET VE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ YÖNETİMİ
ANABİLİM DALI**

Ocak, 2016

TEZ ONAY SAYFASI

Tevfik Fikret KOLOĞLU tarafından hazırlanan “Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Bakış Açıları ve Hazırbulunuşlukları: Ordu Üniversitesi Örneği” adlı tez çalışması lisansüstü eğitim ve öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca 26/01/2016 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü **İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Prof. Dr. Mevlüt DOĞAN

Başkan : Doç. Dr. Sinan YÖRÜK
Afyon Kocatepe Ü. Eğitim Fakültesi

Üye : Prof. Dr. Mevlüt DOĞAN
Afyon Kocatepe Ü. Fen Edebiyat Fakültesi

Üye : Yrd. Doç. Dr. Emin İBİLİ
Aksaray Ü. Eğitim Fakültesi

Afyon Kocatepe Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun
...../...../..... tarih ve
..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

.....
Prof. Dr. Hüseyin ENGİNAR
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİM SAYFASI
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

26/01/2016

Tevfik Fikret KOLOĞLU

ÖZET
Yüksek Lisans Tezi

**ÖĞRETİM ELEMANLARININ UZAKTAN EĞİTİME BAKIŞ AÇILARI
VE HAZIRBULUNUŞLUKLARI: ORDU ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

Tevfik Fikret KOLOĞLU
Afyon Kocatepe Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü

İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Mevlüt DOĞAN

Bu çalışmada, Ordu Üniversitesinde görev yapmakta olan öğretim elemanlarının uzaktan eğitim hizmetleri ve genel anlamda uzaktan eğitim değerlendirmeleriyle ilgili olarak betimsel nitelik taşıyan tarama modeli kullanılarak görüşleri alınmıştır. Öğretim elemanlarının, uzaktan eğitim bilgileri, uzaktan eğitim deneyimleri, uzaktan eğitime bakış açıları, uzaktan eğitim yapısına hazır olup olmadıkları ve uzaktan eğitim yapısına sağlayacakları katkıların ne olduğuyla ilgili soruların yanıtı çalışmamızın konusunu kapsamaktadır. Öğretim elemanlarının uzaktan eğitim yapılarıyla ilgili olarak görüşlerinin bilinmesi, uzaktan eğitimle ilgili sürecin planlanması, geliştirilmesi ve yürütülmesinde etkili olacağı gibi literatüre de katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

Araştırma kapsamında Ordu Üniversitesi bünyesinde görevli 640 öğretim elemanının tamamına e-posta yoluyla ulaşılarak geliştirilmiş olan anket uygulamasına çevrimiçi olarak katılımları sağlanmıştır. Anket belirli bir süre sistemde bekletilmiş ve %28,4'lük bir oranla toplamda 182 öğretim elemanının gönüllü olarak katılımı sağlanmıştır. Çalışma kapsamında verilerin dağılımları, çizelgeler oluşturularak her soru için ayrı ayrı raporlanmış, bölümler değişik yönleriyle analiz edilmiştir. Hesaplama, analiz, tablo ve grafiksel gösterimlerde SPSS 22 ve Excel 2013 paket programları kullanılmıştır.

Yapılmış olan analizler neticesinde, öğretim elemanlarının uzaktan eğitim yapısından haberdar olduğu ancak herhangi bir deneyimleri olmadığı sonucuna varılmıştır. Uzaktan eğitime bakış açılarıyla ilgili olarak katılıyorum ve katılmıyorum şeklinde yanıtlar

olduğu gibi sorularda daha çok kararsızım şeklindeki yanıtlar ağırlıkta olmuştur. Öğretim elemanlarının harmanlanmış bir şekilde uzaktan eğitimi desteklediği, kendilerine uzaktan eğitimle ilgili detaylı seminerlerin verilmesi durumunda daha büyük oranla uzaktan eğitime bakış açılarının gelišeceđi beklenmektedir. Uzaktan eğitimle ilgili teoride bilgi sahibi olup, uygulama detaylarıyla ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıkları için hazırbulunuşlukla ilgili verilen sorularda da yanıt olarak kararsızlık görölmüştür. Anketteki tüm bölümlerle ilgili olarak öğretim elemanlarının demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediği de çalışmada mevcuttur.

2016, xiii + 115 sayfa

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Ordu Üniversitesi, Öğretim Elemanı, Hazırbulunuşluk, E-Öğrenme

ABSTRACT
M.Sc Thesis

THE VIEWPOINTS AND READINESS OF ACADEMICIANS TO THE DISTANCE
EDUCATION: THE CASE OF ORDU UNIVERSITY, TURKEY

Tevfik Fikret KOLOĞLU

Afyon Kocatepe University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Department of Internet and Information Technology Management

Supervisor: Prof. Mevlüt DOĞAN

In this thesis, the ideas about services and evaluations of the distance training of the academic staff at Ordu University (Turkey) have been received by using scanning model on the descriptive base. The answer to the questions about knowledge, experience, outlook of distance education of the lecturers and whether they are ready for the distance education and what they can contribute to the distance education structure include the topic of the study. It is thought that the obtaining of the ideas of the lecturers on the distance education structures can be effective in planning, improving and performing of the distance education and contribute to the literature as well.

In the scope of the research, total 640 lecturers on duty at Ordu University (Turkey) have been reached through e-mail and their participation to the survey has been provided on-line. The survey has been kept for some time and %28,4 (totally 182) lecturers have voluntarily answered the survey. In the content of the study, the range of data has been reported for each question and the sections have been analyzed in different ways. SPPSS 22 and Excel 2013 packet programmes have been used in calculating, analysing, and tables and graphical displays.

At the end of the analysis conducted in the framework the study, the result is that the academic staff has already heard of the distance education but they have not had enough experience. The answers 'I agree' or 'I don't agree' in the view of the distance education are available but most of the answers are of 'I am pessimistic'. In the study, it has pointed out that the majority of the lecturers support the distance training. Provided

that they are to be informed about the distance education, their point of view of the distance education will develop positively. Even if they have enough theoretical knowledge, they are not ready to apply the knowledge into practice, which leads to hesitation with the answers about availability. Whether the academic staff displaces differences according to their demographic features is also available in the study.

2016, xiii + 115 pages

Key Words: Distance Education, Ordu University, Academicians, Readiness, E-Learning

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam boyunca hoşgörüsüyle benden desteğini esirgemeyen, sabırla takip eden, yönlendiren ve kendisiyle çalışmaktan son derece büyük onur duyduğum danışmanım, saygıdeğer hocam Prof.Dr. Mevlüt DOĞAN'a; enstitüye kaydolduğum günden itibaren ders seçimlerimde ve tüm çalışmalarımda bana ve diğer arkadaşlarıma yol gösteren, fedakar bir insan olarak tanıdığım değerli hocam Öğr.Gör. Mahmut KANTAR'a ve anabilim dalındaki tüm hocalarıma teşekkür ederim. Uzun aradan sonra yeniden tahsil hayatıma devam etmem konusunda yapıcı eleştirileriyle destek olan ve teşviklerini esirgemeyen değerli büyüğüm, hocam Doç.Dr. Necip Fazıl DURU'ya ve kıymetli dostum, arkadaşım Öğr.Gör. Bülent KANDEMİR'e; yabancı dil çevirilerimde, hızlıca çözümler üretip bana destek olan Okt. Mehmet ÇOLAKOĞLU'na; çalışmanın tamamını noktalama ve dil yönüyle gözden geçirerek yardımcı olan değerli arkadaşım Okt. Nuray KUL'a; ders ve tez süresi boyunca beni sabırla destekleyen sevgili eşime, varlıklarıyla neşe kaynağım olan güzel kızım ve yakışıklı oğluma teşekkür ederim.

Bu günlere gelmemde hem maddi hem de manevi anlamda en büyük katkıları olan, babam Salim KOLOĞLU (merhum) ve annem Cemile KOLOĞLU'na teşekkür ederek bu çalışmayı kendilerine ithaf ederim.

Tevfik Fikret KOLOĞLU
AFYONKARAHİSAR, 2016

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

Sayfa

ÖZET	i
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	vi
KISALTMALAR DİZİNİ	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	x
1. GİRİŞ.....	1
1.1 Çalışmanın Önemi.....	4
1.2 Çalışmadaki Varsayımlar	6
2. GENEL KAVRAMLAR	7
2.1 Uzaktan Eğitim.....	7
2.1.1 Uzaktan Eğitimin Tanımı ve Tarihsel Gelişimi	9
2.1.2 Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Dezavantajları	14
2.2 Hazırbulunuşluk	17
2.2.1 Uzaktan Eğitime Hazırbulunuşluk.....	20
2.2.2 Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Hazırbulunuşlukları	22
2.2.3 Uzaktan Eğitimde Kurumsal Hazırbulunuşluk	23
2.2.3.1 Ordu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Yapısı.....	24
2.2.3.2 Akademik Birim ve Personel Yapısı	25
2.3 İlgili Çalışmalar.....	26
3. MATERYAL ve METOT	30
3.1 Çalışmada Model.....	30
3.2 Çalışma Grubu.....	30
3.3 Veri Toplama Metodu	30
3.4 Verilerin Analizi ve Yorumlanması	31
4. BULGULAR ve YORUM.....	34
4.1 Öğretim Elemanlarının Demografik Özelliklerine Göre İlgili Bulgular	34
4.2 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Bilgileriyle İlgili Bulgular.....	39
4.3 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Deneyimleriyle İlgili Bulgular	44
4.4 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Bakış Açılıyla İlgili Bulgular	48
4.5 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Hazırbulunuşluklarıyla İlgili Bulgular	69

4.6 Öğretim Elemanlarının Üniversitelerindeki Uzaktan Eğitimin Yapısında Olmak İsteyişleriyle İlgili Bulgular	78
4.7 Öğretim Elemanlarının Açık Uçlu Sorulara Verdikleri Yanıtlar	81
4.8 Bulgularla İlgili İstatistiksel Değerlendirmeler.....	88
4.8.1 Anket Bölümleri Arasındaki Korelasyon İlişkisi.....	88
4.8.2 Demografik Özelliklerin Ortalamalar Açısından Farklılıkları.....	90
4.8.2.1 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Yönelik Düşünceleri.....	91
4.8.2.2 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitimde Kendilerine Yönelik Düşünceleri.....	94
4.8.2.3 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Hakkındaki Bilgileri.....	97
4.8.2.4 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Deneyimlerine İlişkin Bilgileri.....	99
5. TARTIŞMA ve SONUÇ	100
6. KAYNAKLAR.....	104
ÖZGEÇMİŞ.....	109
EKLER	110
EK-1: Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketi.....	110
EK-2: Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketi Etik Kurul Kararı.....	112
EK-3: Anket Çalışmasının Çevrimiçi Görüntü Örnekleri.....	113

KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltmalar

ODÜ	Ordu Üniversitesi
UE	Uzaktan Eğitim
LMS	Learning Management System
ÖYS	Öğrenim Yönetim Sistemi
ODÜZEM	Ordu Üniv. Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
YÖK	Yüksek Öğretim Kurumu
BİT	Bilgi ve İletişim Teknolojisi
ÖSYM	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
SPSS	(Statistical Package for Social Scienses)
ÖE	Öğretim Elemanları (Tüm akademik unvanları kapsar)
DÜZEM	Dicle Üniv. Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi

---

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 4.1	ÖE'nın Unvan Dağılım Grafiği.....	35
Şekil 4.2	ÖE'nın Yaşlarına Göre Dağılım Grafiği.....	36
Şekil 4.3	Öğretim Elemanı Cinsiyet Dağılım Grafiği.....	37
Şekil 4.4	ÖE'nın Akademisyenlik Süreleri Grafiği.....	38
Şekil 4.5	ÖE'nın Akademik Birimlere Göre Dağılım Grafiği.....	39
Şekil 4.6	ÖE'nın Uzaktan Eğitim Bilgilerine Yönelik Grafik.....	42
Şekil 4.7	ÖE'nın UE denilince Aklına Gelenlerle İlgili Grafikselleştirme.....	43
Şekil 4.8	ÖE'nın Uzaktan Eğitim Deneyimlerine Yönelik Grafik.....	48
Şekil 4.9	ÖE'nın Derslerini UE'de Vermekten Zevk Alma Durum Grafiği.....	79
Şekil 4.10	ÖE'nın UE'de Yer Almak İsteme Durum Grafiği.....	80
Şekil 4.11	ÖE'nın UE'e Sağlayabilecekleri Katkı Grafiği.....	81

ÇİZELGELER DİZİNİ

	Sayfa
Çizelge 2.1 2015 Yılı ÖSYM Öğrenci Yerleştirme Sayıları ve Yüzdeleri.	8
Çizelge 2.2 Ordu Üniversitesi Akademik Personel Dağılımı.	25
Çizelge 3.1 Anket Bölümleri Güvenilirlik Katsayısı Cronbach Alpha.	33
Çizelge 4.1 Öğretim Elemanlarının (ÖE) Unvanlarına Göre Dağılımı.	35
Çizelge 4.2 ÖE'nin Yaş Dağılımları.	36
Çizelge 4.3 Öğretim Elemanlarının Cinsiyet Dağılımları.	36
Çizelge 4.4 ÖE'nin Akademisyenlikteki Süre Dağılımları.	37
Çizelge 4.5 ÖE'nin Çalıştıkları Akademik Birimlere Göre Dağılımları.	38
Çizelge 4.6 ÖE'nin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Bilgileri.	39
Çizelge 4.7 ÖE'nin ODÜZEM'den Haberdar Oluşları.	40
Çizelge 4.8 ÖE'nin UE Akıllı Sınıflar Hakkında Bilgileri.	40
Çizelge 4.9 ÖE'nin UE'de Materyal vb. Hazırlama Hakkındaki Bilgileri.	41
Çizelge 4.10 ÖE'nin UE Bilgisine Yönelik Genel Değerlendirmesi.	41
Çizelge 4.11 ÖE'nin UE denilince Aklına Gelenler.	43
Çizelge 4.12 Ne Tür Derslerin UE Yoluyla Verileceğine Dair ÖE Görüşleri	44
Çizelge 4.13 Kurumlardaki Uzaktan Eğitim Çalışması.	44
Çizelge 4.14 Uzaktan Eğitim Yoluyla Ders Verme Durumu.	45
Çizelge 4.15 UE Yoluyla Ölçme Değerlendirme Yapma Durumu.	45
Çizelge 4.16 Akıllı tahta, Doküman Kamera vb. Kullanma Durumu.	45
Çizelge 4.17 Öğrenim Yönetim Sistemine Ders Ekleme Durumu.	46
Çizelge 4.18 Öğrenim Yönetim Sisteminde Değişiklik Yapma Durumu.	46

Çizelge 4.19	Daha Önce Uzaktan Eğitim Çalışması Durumu.....	47
Çizelge 4.20	ÖE'nin UE Deneyimlerine Yönelik Genel Değerlendirmesi.	47
Çizelge 4.21	Ölçümlere İlişkin Puan Aralıkları.	49
Çizelge 4.22	UE Gereklidir.	50
Çizelge 4.23	UE Geleneksel Eğitimden Daha Etkilidir.	51
Çizelge 4.24	UE Dersleri Daha Fazla Zaman Alır.	52
Çizelge 4.25	UE Geleneksel Eğitime Göre Daha Kalıcı Öğretir.	52
Çizelge 4.26	UE İle Daha Geniş Kitlelere Ulaşılr.	53
Çizelge 4.27	UE Öğrencilerinin Derse Katılımı Açısından Daha Verimlidir.	54
Çizelge 4.28	UE ÖE'nin Dersi İşleyişi Açısından Daha Verimlidir.	55
Çizelge 4.29	UE İle İlgili Çalışmaların Yaygınlaşması Gerekir.	55
Çizelge 4.30	UE İçin Harcanan Maliyet Fazladır.	56
Çizelge 4.31	UE Öğrencilere Geleneksel Eğitim Kadar Faydalıdır.	57
Çizelge 4.32	UE Öğretim Üyesi Eksikliğini Giderir.	58
Çizelge 4.33	UE Gelecekteki Eğitim Modelidir.	58
Çizelge 4.34	UE Öğrencilerin Derse İlgisini Artırır.	59
Çizelge 4.35	UE Öğrenci Merkezli Eğitim Sağlar.	60
Çizelge 4.36	UE Eğitimde Fırsat Eşitliği Sağlar.	61
Çizelge 4.37	UE İle İlgili ÖE'na Hizmet İçi Eğitim Verilmelidir.	61
Çizelge 4.38	UE Eğitimde Fiziki Ortam Eksikliğini Giderir.	62
Çizelge 4.39	Bütün Dersler UE İle Yapılabilir.	63
Çizelge 4.40	UE'le Eğitim Alan Öğrenciler Yeterli Bilgiye Sahiptir.	64

Çizelge 4.41	UE İçin Öğrenciler Yeterli Hazırbulunuşluğa Sahiptir.	64
Çizelge 4.42	UE İçin ÖE Yeterli Hazırbulunuşluğa Sahiptir.	65
Çizelge 4.43	Teknolojik Aletlerin Çokluğu Tedirgin Edicidir.	66
Çizelge 4.44	UE Mevcut Eğitim Ortamlarından Bağımsız Yapılır.	67
Çizelge 4.45	ÖE'nın UE'ne Yönelik Düşünceleri Genel Değerlendirmesi.	67
Çizelge 4.46	Sorulara Verilen Yanıtlarda Katılıp/Katılmama Durumu.	68
Çizelge 4.47	UE'in Uygun Bir Kademesinde Görev Alabilirim.	70
Çizelge 4.48	UE İle İlgili Faaliyetler İçerisinde Olmak Zevk Verir.	70
Çizelge 4.49	UE'de Öğrenciler İçin İyi Bir Rehber Olurum.	71
Çizelge 4.50	Teknolojik Araçları ve LMS Yazılımlarını Kullanırım.	72
Çizelge 4.51	UE'de Sağlıklı Bir Ölçme Değerlendirme Yapabilirim.	73
Çizelge 4.52	UE'de Öğrencileri Değerlendirmede Daha Objektif Olurum.	73
Çizelge 4.53	UE'de İçerik Sağlayıcı Olarak Materyal Geliştirebilirim.	74
Çizelge 4.54	UE Sürecinde Teknik Detayları Kolay Öğrenirim.	75
Çizelge 4.55	UE Tek Başına Yeterli Bir Eğitim Yöntemidir.	76
Çizelge 4.56	UE Yüz Yüze Eğitime Tamamlayıcı Bir Eğitim Şeklidir.	76
Çizelge 4.57	ÖE'nın UE'ne Yönelik Hazırbulunuşluk Genel Değerlendirmesi.	77
Çizelge 4.58	Sorulara Verilen Yanıtlarda Katılıp/Katılmama Durumu.	78
Çizelge 4.59	Derslerimi UE'de Anlatmaktan Zevk Alırım.	79
Çizelge 4.60	UE Çalışmalarında Bulunmak İsterim.	79
Çizelge 4.61	ÖE'nın UE'e Katkı Sağlayabilecekleri Alanlar.	81
Çizelge 4.62	Bölümler Arasındaki Korelasyon İlişkisi.	89

Çizelge 4.63	Anket Bölümleri Normallik Testi.	90
Çizelge 4.64	ÖE'nın UE'e Yönelik Düşüncelerinin Cinsiyete Göre Dağılımı.	91
Çizelge 4.65	ÖE'nın UE'e Yönelik Düşüncelerinin Unvana Göre Dağılımı.....	92
Çizelge 4.66	ÖE'nın UE'e Yönelik Düşüncelerinin Unvana Göre Dağılımı.....	92
Çizelge 4.67	ÖE'nın UE'e Yönelik Düşüncelerinin Yaşlara Göre Dağılımı.	92
Çizelge 4.68	ÖE'nın UE'e Yönelik Düşüncelerinin Yaşlara Göre Dağılımı.	93
Çizelge 4.69	ÖE'nın UE'e Yönelik Düşüncelerinin Görev Sürelerine Göre Dağılımı.	93
Çizelge 4.70	ÖE'nın UE'e Yönelik Düşüncelerinin Görev Sürelerine Göre Dağılımı.	93
Çizelge 4.71	ÖE'nın UE'de Hazırbulunuşluklarının Cinsiyetlerine Göre Dağılımı. ...	94
Çizelge 4.72	ÖE'nın UE'de Hazırbulunuşluklarının Unvanlarına Göre Dağılımı.....	95
Çizelge 4.73	ÖE'nın UE'de Hazırbulunuşluklarının Yaşlarına Göre Dağılımı.	96
Çizelge 4.74	ÖE'nın UE'de Hazırbulunuşluklarının Görev Sürelerine Göre Dağılımı.	96
Çizelge 4.75	ÖE'nın UE Hakkındaki Bilgileriyle Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	97
Çizelge 4.76	ÖE'nın UE Hakkındaki Bilgileriyle Unvanlarına Göre Dağılımı.	98
Çizelge 4.77	ÖE'nın UE Hakkındaki Bilgileriyle Yaşlarına Göre Dağılımı.....	98
Çizelge 4.78	ÖE'nın UE Hakkındaki Bilgilerinin Görev Sürelerine Göre Dağılımı. .	99
Çizelge 4.79	ÖE'nın UE Deneyimlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılım.....	99

1. GİRİŞ

Eğitim sistemi içerisinde teknolojinin önem kazandığı, bilişim olanaklarından da yararlanılarak doğrudan ya da dolaylı olarak eğitim içerisinde kullanılır hale geldiği bilinmektedir. İlkretimden yükseköğretime kadar eğitmenler dersin herhangi bir kısmında veya tamamında teknolojiyi yoğun olarak kullanmaktadır. Bu teknolojilerin içerisinde bilgisayar, tablet, mobil cihazlar, projeksiyon cihazları, video kameralar, fotoğraf makineleri, tarayıcı, fotokopi makineleri, paket programlar ve internet altyapısı gibi birçok etkenden söz edilebilir. Çoğu zaman bu teknolojilerin varlığını ve önemini dşunmeden, farkında olunmadan kendiliğinden ders materyali olarak kullanılmaktadır. İnternet ve internet altyapısıyla erişilebilen web teknolojisi bu anlamda en çok kullanılan ve kabul gören yapılardan biridir.

Kişilerin teknolojiye olan yakınlıkları hem öğrenen bireyler hem de öğreten bireyler için günümüzde çok büyük öneme sahip olduğu gibi yakın ve uzak gelecekte de ciddi bir zaruret haline geleceği tahmin edilmektedir. Öğrenmenin her bir aşamasında teknoloji kullanılarak bir adım ileriye gitmek, ayrıcalık olmayıp standartlaşmış bir sistem haline dönüşmesi beklenmektedir. Teknolojinin ucuzlaması, kurum ve kuruluşların teknolojiyi etkin olarak bireylerin kullanımına teşvik etmesi de kişilerin teknolojiye olan meraklarını gidermesini sağlamış ve fayda sağladığı görülmüştür. Bu anlamda öncesinde teknolojiyi kullanan birey sayısı maddi olanaklarla orantılıyken bugün neredeyse herkesin kolaylıkla faydalanabileceği olanaklar arasında yerini almıştır.

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) hızlı bir şekilde gelişmesiyle, geleneksel olarak kabul gören ve kullanılan yöntemler de değişmektedir. Öğrenmenin hemen hemen her alanında planlı veya plansız bir şekilde, bilerek ya da bilmeyerek kişilerin uzaktan eğitime olan ilgisinin arttığı ve etkin olarak kullandığı bilinmektedir. Bazen kişiler, uzaktan eğitim algıları olumsuz olmasına rağmen, meslekleri ile ilgili bir videoyu sosyal paylaşım sitelerinde görmesi sonucunda konuya olan yatkınlığı artmakta ve asenkron (eş zamansız) bir uzaktan eğitim materyalini kullanmaktadır. Yine bilişim kullanıcıları birbirleri ile farklı yazılımların sağladığı olanaklarla etkileşim kurabilmekte ve problemlerini zebilmektedirler. Uzak masaüstü bağlantısı kurarak, kullanıcılar bir konuyu bilgisayar ekranında uzaktan müdahale ederek öğrenme, problem giderme gibi

çalışmalarını yapabilmektedirler. Bu örneklere de bakarak bireylerin farklı alanlardaki öğrenme gereksinimlerine ihtiyaç duymaları ve geleneksel öğrenme yöntemi ile gerçekleştirilemeyen öğrenmeler günümüzde ancak uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilebilmektedir (Berk 2004).

Teknolojik yenilikler doğrultusunda eğitim ihtiyaçlarına en iyi cevap verebilecek araçlar arasında belki de en önemlisi bilgisayardır. Bilgisayarın eğitim-öğretimde, tüm eğitim araştırmalarında, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde, ölçme ve değerlendirmede, eğitim hizmetlerinin yönetiminde ve öğretim alanında öğretme-öğrenme süreçlerinde kullanılmaktadır (Güzeller ve Korkmaz 2007).

Teknoloji ile bilgi ve iletişim sistemlerinin eğitim-öğretim alanında yer alması çok iyi eğitilmiş, mesleki bilgisi yüksek personel gereksinimini de ortaya koymuştur. Bilgisayar ve benzer teknolojik yapıların öğrenen ve öğreten bireyler tarafından kullanımının sınıflara kadar gelmesi çok iyi öğrenme olanaklarının ve teknolojiyi en iyi seviyede kullanımının garantisi değildir. Böyle ortamlara kazandırılmış olan teknolojinin en etkili ve en verimli bir şekilde faydalanılabilmesi asıl önemli etkidir (Dikbaş 2006).

Teknolojinin, özellikle BİT'in kullanılabilirliği konusunda yapılan çalışmalar incelemelerde, bireylerin çoğunluğunun yeniliklere açık olduğunu ve teknolojiyi en üst seviyede kullandıklarını belirtse de bir noktada takıldıkları ve maksimum yarar elde edemedikleri bilinmektedir. Eğitim-öğretim alanında da hem öğrenen bireylerin hem de öğreten bireylerin teknolojiyi en iyi seviyede kullanmasını sağlamak, öğrenmeye ve öğretmeye büyük katkı sağlayacaktır. Özellikle öğreten bireylerin BİT'i iyi ve etkili kullanabilmeleri, yeterli beceriye sahip değilse de kendilerini eğitmeleri ve hatta eksiklerini kabul edip etkili olarak kullanabilmeyi gerektirmektedir.

Uzaktan eğitim sürecinde aktif rol alan ya da alacak olan öğretim elemanlarının sürecin işleyişi, faydaları, sınırlılıkları ve kazanımları hakkında bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. Uzaktan eğitimin yaygınlaşmasıyla üniversiteler bünyesinde uzaktan eğitim merkezleri kurularak önlisans, lisans, lisansüstü ve mesleki eğitimlerin başlatılmış olması uzaktan eğitim algısının anlaşılması noktasında önemli olduğu düşünülmektedir (Gündüz 2013).

Çalışmamızda, üniversitelerde var olan uzaktan eğitim merkezleriyle ilgili sürece dahil olsun ya da olmasın öğretim elemanlarının genel anlamda uzaktan eğitime olan bakış açılarının ve sürecin içerisinde olma isteklerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu hedeflere ulaşıldığında, kurumsal açıdan yakın gelecekteki planlamaların etkileyeceğini, tespit edilen olumsuz öngörüler ve bulgular doğrultusunda gerekli önlem ve çalışmaların yerine getirilmesi suretiyle daha sağlam adımlar atarak etkili bir uzaktan eğitim sürecinin devam ettirilmesine yardımcı olacaktır.

Sosyal yapıları çok önemli bir ölçüde etkileyebilecek bir faktör olarak kabul edilen uzaktan eğitim, toplum ve birey için gerekli olan yeni bir modeldir. Özellikle yaşam boyu öğrenme gereksinimi, örgün eğitimden yararlanamama, teknolojilerin gelişmesi ve yaygın hale gelmesi, değişen bilgi çeşitliliği uzaktan eğitimi önemli hale getirmektedir. Uzaktan eğitimin etkin bir şekilde kullanıldığı üniversitelerde öğrenci ve öğretim elemanlarının uzaktan eğitim sistemi hakkındaki görüşlerinin alınması, sistemin değerlendirilmesi açısından önemlidir (Özer 2011).

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitimle ilgili algılarının belirlenmesi, etkili bir uzaktan eğitim için önem arz etmektedir. Bu sebeple öğretim elemanlarının uzaktan eğitim algılarının tespit edilmesi, daha etkili bir uzaktan eğitim programı açısından önemlidir. Böyle bir çalışmada elde edilen sonuçlardan, hizmet içi eğitimlerle paydaşların ihtiyaçlarının karşılanmasında, planlama süreçlerindeki olumsuzlukların giderilmesinde ve daha etkili bir uzaktan eğitim organizasyonundan yararlanılabilir. Öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik algıları üzerine yapılmış çalışmalar mevcuttur. Öğretim elemanlarının algısı üzerine yapılmış çalışmalar ise sınırlı sayıdadır. Bu tür çalışmaların literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir (Gök 2011).

Eğitim öğretim süreci için son derece önemli olan hazır bulunuşluk öğrenme-öğretme sisteminin önemli bir girdisidir (Harman ve Çelikler 2012). Ordu Üniversitesi bünyesinde 2014 Haziran ayında kurulmuş olan Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma merkezi mevcuttur. Uzaktan Eğitimle Önlisans, Lisans ve Lisansüstü programları ile sertifika kursları açılması planlanmaktadır. Bu çalışmada Ordu

Üniversitesinde görevli olan toplam 640 öğretim elemanının Uzaktan Eğitime bakış açıları, örgün eğitim ile uzaktan eğitim arasındaki köprünün oluşumundaki düşünceleri, ayrıca uzaktan eğitim sisteminde uyum potansiyeli ve hazırbulunuşlukları araştırılacaktır. Araştırma kapsamında uzaktan eğitim sistemi içeriğinde olsun ya da olmasın tüm öğretim elemanlarının sistem hakkındaki görüşleri anket yöntemiyle alınarak değerlendirilmesi yapılacaktır.

1.1 Çalışmanın Önemi

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitim uygulama ve araştırma merkezlerinin amacına yönelik olarak daha verimli kullanılabilmesini sağlamak, uzaktan eğitimde kullanılan teknolojilerden ne derece haberdar olduklarını ortaya koymak önemlidir. Ayrıca uzaktan eğitime hazırbulunuşluk düzeyi, uzaktan eğitim çalışmalarına sağlayabilecekleri katkıları ortaya koymak ve uzaktan eğitime karşı bakışlarını belirlemek ileri seviye çalışmaların planlanmasında ve yürütülmesinde etkin rol oynayacaktır (Karal ve Erümit 2009).

Uzaktan eğitimde öğretim elemanı sistemin bir parçasıdır. Eğitim materyallerinin hazırlanması, öğrenci mesajlarının cevaplanması, ödevlerin belirlenmesi ve kontrol edilmesi, projelerin takibi, tartışma konusunun yönetimi gibi konular öğretim elemanı tarafından yürütülen temel çalışmalardır. Öğretim elemanları uzaktan eğitime öğrencilere göre daha ön yargılı olabilmektedir. Uzaktan eğitimle öğrencilerin eğitilebileceği konusunda öğretim elemanlarının da motive edilmesi gerekmektedir. İlgili dersi uzaktan eğitimle verecek olan öğretim elemanının uzaktan eğitime bakış açısı dersin öğrenilmesinde önemli bir yere sahiptir. Öğretim elemanının dersi uzaktan eğitimle verebilmesi için uzaktan eğitim teknolojilerini bilmesi ön şarttır. Ayrıca öğretim elemanlarının, derslerin klasik sistemde işlenmesi ile uzaktan eğitim sistemiyle işlenmesi arasında farklılıklar olduğunu bilmesi gerekir. Ders müfredat konularını ve ders içeriğini buna göre hazırlamalıdır. Öğretim elemanların uzaktan eğitim sistemine bakışı sistemin genel başarısı açısından önemlidir (Yiğit vd. 2010).

Türkiye’de üniversitelerdeki öğretim elemanlarının ve öğrencilerin uzaktan eğitime

hazırbulunuşlukları ile ilgili sınırlı sayıda, dar kapsamlı çalışmalar vardır. Hazırbulunuşluk çalışmaları genelde, öğrenci ve öğretmen adayları ile yapılmış tutum belirlemeye yönelik çalışmalardır (Salar 2013).

Ordu Üniversitesinde yeni kurulan bir Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde, yapıyla ilgili akademik bir çalışma yoktur. Yapılacak olan bu çalışma ile ders verecek öğretim elemanlarının seçiminde, yeni açılacak olan programların karar verme sürecinde, yapılmış diğer çalışmalarla kıyaslama yapılarak literatüre katkı sağlanmasında, hazırlanacak olan anketin bundan sonraki benzer çalışmalara kaynaklık edeceği düşünülmektedir.

Eğitimde tek başına ya da harmanlanmış bir şekilde yer edinmeye devam eden uzaktan eğitim teknolojilerinde, öğrenen tarafından genellikle avantajları nedeniyle tercih edildiği varsayılmaktadır. Öğretenler tarafından geleneksel eğitime kıyasla bakış açılarının ne olduğu, sistemin başarılı olacağına olan inançları ve uzun süre örgün eğitim yoluyla öğrenmiş ve öğretmiş bireylerin tutumları merak edilmektedir. Çok sayıda üniversite uzaktan eğitim sistemini kullanmaktadır. Planlı bir şekilde eğitim veren uzaktan eğitim merkezlerinde öğrenen ve öğretmenlerin sistemi kabul edip hazırbulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi öğrenmedeki hizmet kalitesini artıracaktır (Balci 2001).

Gerek öğrenen gerekse öğretmen tarafından benimsenmemiş bir öğretim şekli başarılı olamayacaktır. Bu açıdan öğretim elemanlarının uzaktan eğitim sistemiyle öğretmeye teşvik eden unsurların neler olduğu bilinmelidir. Umurhan (2014) tarafından yapılmış olan çalışmaya göre uzaktan eğitim sisteminde ders vermiş öğretim elemanlarını uzaktan eğitime en çok ve en az teşvik eden faktörler belirtilmiştir. Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime katılmaya en çok teşvik eden faktörler; kampüsteki derslere erişemeyen yeni bir kitleye ulaşma imkânı sunması, çalışma şartları (örneğin; yer, zaman sınırının olmayışı), mekân bağımsızlığı sayesinde boş zaman sunması, öğrenciler için ders esnekliği sağlanması, bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanılmasına olanak sunması olarak belirlenmiştir. Öğretim elemanlarını uzaktan eğitime katılmaya en az teşvik eden faktörler ise; materyal ve masraflar için ödenek

alma imkânı sunması, okulun getirdiği bir yükümlülük olması, iş arkadaşlarının destek ve teşviki, akademik prestiji artırma fırsatları sunması, kişisel prestij ve statüyü artırması şeklinde sıralanmıştır.

1.2 Çalışmadaki Varsayımlar

Aşağıda maddeler halinde ifade edilen varsayımlar çalışmanın tamamında araştırmaya rehberlik edecektir;

- Öğretim elemanlarının farklı birimlerde görev yapmaları, farklı türde eğitim almış olmaları ve kişisel becerilerinden ötürü teknolojiye olan tutumlarının farklılık gösterebileceği,
- Öğretim elemanları akademik çalışmalarında BİT'i aktif olarak kullandıkları gerekçesiyle asgari seviyede temel bilgisayar ve internet kullanma becerisine sahip oldukları,
- Öğretim elemanlarının tamamının farklı amaçlarla olsa bile düzenli olarak internet kullandıkları,
- Öğretim elemanlarının uzaktan eğitim ile ilgili temel bilgi ve düşüncelerinin olduğu,
- Öğretim elemanlarının büyük bölümünün sosyal paylaşım siteleri üzerinde bir konu hakkında bilgi almak istediklerinde, basit bir video izleyerek uzaktan eğitim anlamında en az bir defa internet altyapısıyla eğitim aldıkları,

2. GENEL KAVRAMLAR

2.1 Uzaktan Eğitim

Son yüzyılda okuma yazma oranındaki artış, beraberinde öğrenme olanaklarındaki çeşitliliğin de artmasına sebep olmuştur. Farklı coğrafyada yaşayan ve farklı gelir düzeyine sahip kişilerin öğrenme istekleri, eğitimdeki fırsat eşitliğinin ve engelli bireylerin eğitim alma arzusunun yaygınlaşması, teknolojik yeniliklerin bireyler üzerindeki etkilerinden ötürü özellikle yaşam boyu öğrenme güdülerinin de yerine getirilmesinde uzaktan eğitimin rolü büyüktür (Gündüz 2013).

Geleneksel eğitimde bireylerin eğitim almalarında, bilgi edinilmesinde birtakım sıkıntı ve zorluklar yaşanmaktadır. Ülkemizde bu sorunların en önemli sebepleri uzaklık, eğitim kurumlarındaki mekan ve kapasitenin yetersizliği yanında yetişmiş öğretim elemanı azlığından kaynaklanmaktadır. Ayrıca bireyin eğitim alma isteği olmasına rağmen yaş ortalaması yüksek olan, tam zamanlı çalışmak zorunda olduğu mevcut bir işi olan, devam etmekte olan bir aile yaşantısından ötürü sorumlulukları olan kişiler bu eğitim hizmetlerinden mahrum kalmaktadırlar (Uşun 2006).

Mevcut uzaktan eğitim sistemleri öğrenen ve öğreten bireylere kendi aralarında küresel eğitim ve küresel iletişim imkânı sunmaktadır. Uzaktan eğitimle farklı ülkelerdeki üniversitelerin eğitim ve personel olanaklarından faydalanılabilmektedir. Eğitim-öğretim altyapılarıyla, bilgi ve iletişim ağı olan internet ve diğer bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler eğitimin yapısını ve biçimini etkilemekte, öğretenleri yeni eğitim programlarını ve öğrenme-öğretme modellerini geliştirmeye sevk etmektedir. Küresel eğitime olanak sunan en önemli modellerden biri de uzaktan eğitimidir (İşman 2011).

Öğrenenler ve öğretenler için büyük önem taşıyan uzaktan eğitim, sadece eğitim kurumlarındaki fiziksel yapılardan tasarruf etmekle kalmamış hem öğrenen hem de öğretenler için ev ya da ofis rahatlığından ayrılma ihtiyacı duymadan öğrenim görme fırsatı sunmaktadır. Ayrıca çevrimiçi ortamlarda oluşturulan kütüphaneler, kısa

zamanda geleneksel okul binalarının ve kütüphane ortamlarındaki kitapların yerini almıştır (Shachar and Neumann 2003).

Yapılan araştırma neticesinde 2015 yılında Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından öğrenci yerleştirmelerinde, uzaktan eğitim önlisans ve lisans programlarındaki doluluk oranlarının örgün eğitim doluluk oranlarının birbirlerine yakın olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuç üniversite sayısındaki artışa rağmen uzaktan eğitime olan ilginin giderek artması gerçeğini ortaya koymaktadır (Koloğlu vd. 2016).

Çizelge 2.1 2015 Yılı ÖSYM Öğrenci Yerleştirme Sayıları ve Yüzdeleri.

	ÖNLİSANS				LİSANS			
	Normal Öğretim		Uzaktan Öğretim		Normal Öğretim		Uzaktan Öğretim	
	Kontenjan	Yerleşen	Kontenjan	Yerleşen	Kontenjan	Yerleşen	Kontenjan	Yerleşen
Sayı	516097	492780	10304	9413	501328	479165	2043	1716
%	95,38		91,35		95,57		83,99	

Çizelge 2.1'e göre 2015 yılı yerleştirme sonuçlarına göre uzaktan eğitim yerleştirme kontenjanlarının önlisans programlarında %91, lisans programlarındaki yerleşme oranının %84 civarında olduğu görülmüştür. Bu anlamda uzaktan eğitime olan ilginin örgün eğitimle kıyaslandığında birbirlerine yakın olduğu anlaşılmaktadır (İnt.Kyn.1).

Uzaktan eğitime olan ilginin temelinde; bireyin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda kalıcı ve kaliteli öğrenmeyi gerçekleştirememesi, eğitim kurumlarındaki fiziksel yetersizlik, nüfus artışı, bölgesel olarak değişiklik gösteren kültürel yapı ve ekonomik sebeplerden ötürü öğretim faaliyetlerine katılımın az olması ve/veya devamsızlık gibi sorunların uzaktan eğitim uygulamalarıyla çözülebiliyor olması yatmaktadır. Uzaktan eğitim sisteminin kurulmasıyla birlikte eğitim kurumlarının yeni binalar yapmasına ve bu kurumlarda görev yapacak olan personele gerek kalmadan sanal sınıflar oluşturularak ve geleneksel eğitimdeki sayıdan çok daha fazla öğrencinin bu sanal sınıflarda ilgi ve yetenekleri doğrultusunda kalıcı ve kaliteli eğitim almaları sağlanabilir. Bu ortamlarda eğitim almak isteyen bireylere tanınan fırsat, yaşam boyu öğrenme hedefini de gerçekleştirmesini sağlayacaktır (İşman 2011).

2.1.1 Uzaktan Eğitimin Tanımı ve Tarihsel Gelişimi

Yapılmış olan araştırmalarda bilim insanlarının uzaktan eğitimle ilgili algılarının farklı olduğu görülmüştür. Tanımlamalar farklı yaklaşımlarla ifade edilmiş olsalar bile genel anlamda araştırmacı tarafından benzer tanımları içermektedir. Tanımlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

- Uzaktan eğitim, geleneksel yüz yüze öğretme-öğrenme etkinliklerinin sınırlılıklardan dolayı yürütülme olanağının bulunmadığı durumlarda, bu etkinlikleri planlayan, uygulayan ve öğrenciler arasındaki iletişim ve etkileşimin farklı eğitim ortamlarıyla sağlandığı bir öğretim yöntemi şeklindedir (Alkan 2005).
- Geleneksel eğitim öğretim uygulamalarında öğrenen bireyin yaşı, öğretim etkinliğinin zamanı, öğretim ortamındaki fiziksel mekanı, hedefleri ve bunlar gibi sınırlılıklar olmadan; bireylerin öğrenmeleri için özel olarak hazırlanmış yazılı veya görsel materyallerin kullanılması suretiyle, kitle iletişim programları ve kısa süreli yüz yüze öğretimin bir sistem bütünlüğü içerisinde kullanılması ile yürütülen eğitim türüne uzaktan eğitim denir (Rıza 1997).
- Uzaktan Eğitim, fırsat eşitsizliğine çözüm getirerek tüm bireylere eğitim olanağı sağlayan, öğrenme isteği olan bireye yaşam boyu eğitim sağlayarak beraberinde eğitimin bir dizi toplumsal ve bireysel gayelerinin gerçekleştirilmesine katkıda bulunan, eğitim teknolojilerinden yararlanmaya ve daha çok kendi kendine öğrenmeye dayalı olan bir disiplindir (Kaya 2002).
- Öğreten ve öğrenenlerin öğrenme-öğretme süreçlerinin büyük bir bölümünde birbirinden ayrı ve uzak ortamlarda olduğu, alıcılarına “öğretim yaşı, amaçları, zamanı, yeri ve yöntemi” vb. açılardan bireysellik, esneklik ve bağımsızlık olanağı tanıyan öğrenme-öğretme sürecidir. Bu süreçlerde yazılı ve basılı materyaller, telefon ve radyo gibi işitsel araçlar, televizyon ve video gibi görsel-ışitsel teknolojiler ve yüz yüze eğitim ve danışmanlık gibi materyal, araç, teknoloji ve yöntemlerin kullanıldığı, öğretene ve öğrenenler arasındaki iletişim

ve etkileşimin ise televizyona ve bilgisayara dayalı etkileşimli/tümleşik teknolojilerle sağlandığı planlı ve sistematik bir eğitim teknolojisi ve uygulamasıdır (Uşun 2006).

- Uzaktan eğitim, öğretimin yapıldığı yerden farklı bir ortamda gerçekleşen; özel yöntemlerle tasarlanmış öğretim tekniklerinin ve materyallerinin kullanılmasını, yine çeşitli teknolojiler aracılığıyla taraflar arasında iletişim kurulmasını ve belirli yönetsel düzenlemeler yapılmasını gerektiren, planlanmış bir öğrenme ve öğretme şeklidir (Moore and Kearsley 2005).
- Uzaktan eğitimi öğrenenlerin zaman ve/veya mekân açısından bir arada olmadığı; öğrenenler, öğreticiler ve kaynaklar arasındaki etkileşimli olarak iletişim olanaklarının kullanıldığı kurumsal tabanlı, yapılandırılmış bir eğitim olarak tanımlanmıştır (Simonson *et al.* 2003)
- Uzaktan eğitim, farklı ortamlarda bulunan öğrenci ve öğretmenlerin, öğrenme-öğretme faaliyetlerini, iletişim teknolojileri ve posta hizmetleri ile gerçekleştirdikleri bir eğitim sistemi modelini ifade eder. Aynı zamanda uzaktan eğitim, bireylere kendi kendilerine öğrenme imkânını sağladığı, geleneksel eğitime göre daha esnek ve birey koşullarına uyarlanabilir bir eğitimdir (İşman 2011).
- Geleneksel öğrenme-öğretme yöntemlerinin sınırlı olması nedeniyle sınıf içi etkinliklerin yürütülme olanağı bulunmadığı durumlarda eğitim çalışmalarını planlayanlar ve uygulayanlar ile öğrenenler arasında iletişim ve etkileşimin özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla belli bir merkezden sağlandığı bir öğretim yöntemidir. Uzaktan eğitim, bireyin bilgiye zaman ve mekandan bağımsız olarak senkron, (eş zamanlı) veya asenkron (farklı zamanlarda) erişmesini ve öğrenmesini sağlamak amacıyla internet ve benzeri iletişim teknolojilerini kullanılması veya öğretmen ve öğrencinin farklı zaman ve ayrı mekanlarda olduğu çoklu ortam desteği ile gerçekleştirilen eğitim uygulamaları olarak tanımlanabilir (İnan 2013).

Görüldüğü gibi uzaktan eğitim ile ilgili tanımlar, bazı özellikleri açısından birbirleriyle benzerlik göstermektedir. Yukarıdaki tanımlardan yola çıkılarak ortak bir tanım ortaya konulduğunda bu tanımın olmazsa olmazlarının; zaman ve mekân bağımsızlığı yanında kurumsallık olmadan da bireysel anlamda bir öğrenme-öğretme süreci olacağı anlaşılır. Günümüzde teknolojinin hızlı gelişimi ve çevrimiçi uygulamaların yaygınlaşması ile yakın zamanda özellikle zaman bağımsızlığından fedakârlık edilebilmektedir (Umurhan 2014). Kısaca uzaktan eğitimle ilgili tanımlar incelendiğinde öğreten ve öğrenenlerin mekandan bağımsız fakat zamana karşı; bağımlı, bağımsız veya yarı bağımlı bir şekilde değişik yöntemlerle iletişime geçilmek suretiyle yapılan eğitim şeklidir.

Uzaktan eğitim, on yıllık bir süreç içerisinde değerlendirildiğinde bilişim ve iletişim teknolojileriyle bağdaşık bir sistem olduğu algısı herkesçe kabul edilebilir düzeydedir. Uzaktan eğitim denildiğinde ilk akla gelenler; internet, bilgisayar ve benzer teknolojilerdir. Bu anlamda, internet ve bilgisayar teknolojilerinin harmanlanarak bireylerce iletişim halinde olunması yoluyla uzaktan eğitim kavramı anlamlandırılmaktadır. Fakat uzaktan eğitim kavramının terim olarak çok uzun zaman önce kullanıldığı da bilinmektedir. Günümüzde uzaktan eğitimi her ne kadar BİT ile bağdaştırıyor olsak bile, geçmişte söz konusu teknolojilerin olmadığı dönemlerde de adlandırıldığı ve kendi yapısı içerisinde hayata geçirilerek eğitim sisteminin içerisinde olduğu anlaşılmaktadır.

Yapılan araştırmalarda uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi araştırmacılar tarafından genellikle farklı evrelere ayrılmıştır. Bu evreler birbirleri ile iç içe girmiş durumdadırlar. Örneğin, yaklaşık bir asır önce mektupla öğretimle başlayan uzaktan eğitim sistemi günümüzde de uzaktan eğitim içerisinde teknolojiyle birlikte kullanılabilir yöntemler arasındadır.

İşman (2011)'a göre uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi beş farklı evrede incelenmiştir. Bu evreler; mektupla öğretimden önceki dönem, mektupla öğretim dönemi, tek yönlü radyo ve televizyon dönemi, çift yönlü radyo ve televizyon dönemi, uydu ve modern teknolojiler dönemi şeklindedir.

- Mektupla öğretimden önceki dönem: Mektup anlayışının oluşmadığı dönemlerde kişilerin yüz yüze olmaksızın birbirlerine resim, şekil yazı vb. verilerle karşılıklı vermiş oldukları bilgileri içerir.
- Mektupla öğretim dönemi: Posta hizmetlerinin gelişmesiyle kitap ve diğer öğretim materyallerinin öğrencilere gönderilmesi dönemidir. Öğretmenler hazırladıkları öğretim materyallerini postaya verip öğrencilere gönderirler. Öğrenciler, posta ile gelen materyalleri kendileri çalışarak, sınav sorularının cevaplarını öğretmenlerine posta ile geri gönderirler. Öğrenciler, sınav sonuçlarını, dönem sonu notlarını ve diğer bilgilendirmeleri posta ile öğrenmektedirler.
- Tek yönlü radyo ve televizyon dönemi: Posta hizmetiyle birlikte belirli gün ve saatlerde radyo ve televizyonlar kullanılarak öğrencilerin dersleri dinlemesi yöntemidir.
- Çift yönlü radyo ve televizyon dönemi: Bu dönem içerisinde mektupla öğretimi ve radyo ve televizyon eğitimiyle birlikte etkileşimli olarak radyo ve/veya televizyon eğitimine geçilmiştir. Örneğin ders anlatımı esnasında öğrencilerin telefon gibi iletişim araçlarıyla derse dahil olup öğretmen soru sorup cevabını alması şeklindeki eğitimidir. Sesli ve görüntülü video konferans özellikleri de bu evreye dahil edilebilir.
- Uydu ve modern teknolojiler dönemi: BİT'in çok daha gelişmiş evresinde bilgisayar, uydu, fiber optik ve diğer teknolojilerin kullanılması sayesinde dersler öğrencilere ulaştırılmıştır.

Moore vd. (2002) uzaktan eğitimin gelişimi ile ilgili üç nesilden bahsetmektedir. Bu üç nesil şunlardır:

- Birinci nesil: Uzaktan eğitimin birinci neslindeki bilgi ve iletişim teknolojilerini yazılı ve basılı materyaller oluşturmaktadır. Materyallerin öğrenci ve öğretmen arasındaki ulaştırılma ve dağıtma işlemi posta yoluyla gerçekleştirilmektedir.

Mektuplu eğitim olarak da tanımlanan bu dönem öğrencilere genellikle rehberlik anlamında eğitim verilerek, öğrencilerin eğitimi destekleyici ders kitapları ve farklı kaynak ders kitapları temin edilmiştir.

- İkinci nesil: 1969 yılında İngiltere’de Açık Üniversite adıyla eğitim kurumu açılması ikinci nesil uzaktan eğitimin başlangıcıdır. Aslında çoğunluk olarak basılı ve yazılı materyallerden oluşsa da çoklu-ortam yaklaşımı ilk kez büyük bir kitleye uygulanmıştır. Açık Üniversite, geliştirdiği yüksek kalitedeki uzaktan eğitim materyalleriyle tanınmaktadır. Tek yönlü (etkileşimsiz) ve çift yönlü (etkileşimli) iletişim bu dönemlerde sıklıkla kullanılmıştır.
- Üçüncü nesil: Öğrenen ve öğretenlerin arasındaki ve öğrenenlerin kendi aralarındaki etkileşimli iletişimin sağlanması elektronik ve bilgisayar tabanlı BİT kullanılmaktadır. BİT ile sağlanan çift yönlü iletişim senkron (eş zamanlı) ya da asenkron (eş zamansız) olabilir. Bu teknolojiler dersin durumuna göre önceki nesil uzaktan eğitimlerde de kullanılabilir. Bilgisayar tabanlı eğitim, 1980’li yıllardan beri birçok kurumca kullanılsa da 1993 yılından sonra internetin devreye girmesiyle uzaktan eğitimde köklü bir yer edinmiş ve web tabanlı uzaktan eğitim çok büyük bir hızla büyümüştür.

Moore ve Kearsly, uzaktan eğitimin beş kuşağa ayrılabilceğini belirtmiştir. Bu beş kuşak: yazılı ve posta yoluyla, radyo ve televizyon yayınlarıyla; açık öğretim sayesinde üniversitelerdeki yeni bir yönetimin varlığıyla; telefon, uydu, bilgisayar gibi iletişim araçları sayesinde derslerde grup etkileşiminin var olmasıyla; internet vasıtasıyla sanal sınıf ve üniversitelerde gerçekleşen öğrenme ve öğretme etkinliklerinden oluştuğunu belirtmişlerdir (Moore and Kearsley 2012).

Ülkemizde üniversitelerin gelişimi, BİT’in etkili bir şekilde kullanılması ile paralellik göstermektedir. Bu sebepten ötürü uzaktan eğitim öğrencileri, BİT’i etkili bir şekilde kullanabilen bireylerdir. Teknolojinin etkin olarak kullanımı ve uzaktan eğitim derslerine yansıtılması, teknoloji-üniversite-öğrenci etkileşimini daha da arttırmaktadır. Gelecekte bu etkileşimin katlanarak devam edeceği tahmin edilmektedir. Günümüzde

ve gelecekte BİT uzaktan eğitim yapısında derslerin işlenmesinde çok yaygın olarak kullanılmaktadır ve kullanılmaya da devam edecektir. Gelecekte, uzaktan eğitim yapısında çok daha gelişmiş teknolojiler kullanılacak ve bunun sonucunda özellikle mega üniversitelerin uzaktan eğitim öğrencilerinin sayısı katlanarak artacak ve kaliteli öğrencilerin mezun olacağı düşünülmektedir (İşman 2011).

2.1.2 Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Dezavantajları

Uzaktan eğitim; öğrenme amaçları, yöntemleri, içeriği, sınavları, yeri, zamanı, yaşı vb. açısından geleneksel örgün eğitim sisteminden farklı bir yapıda olduğu ve buna bağlı olarak değişik özellikler gösterdiği bilinmektedir. Uzaktan eğitim uygulamalarıyla, okuma-yazma öğretiminden yaşam boyu eğitime kadar çok geniş hizmetler sunabildiği ve çok büyük fırsat eşitlikleri sunduğu için gelecekte çok daha etkili bir öğrenme yöntemi olacağı düşünülmektedir. Her türlü öğrenmenin önemli bir unsuru olan “etkileşim” uzaktan eğitimde de oldukça önemlidir. Uzaktan eğitimin sunduğu sınırsız olanakların yanı sıra, her eğitim teknolojisi uygulamasında olduğu gibi birtakım olumsuzlukları ve sınırlılıkları da söz konusudur. Bu olumsuzluklardan dolayı sistemden etkili olarak yararlanabilmek için birtakım ilkeleri bilmek ve dikkate almak gerekmektedir (Uşun 2006). Olumsuz durumların tespiti yapılan araştırmalarda araştırmacılar tarafından ortaya konmuş olsa bile yerel anlamda daha detaylı analizler yapılarak sistemin işleyişindeki olumsuzlukların tespiti ve giderilmesi gerekmektedir.

Ağır’a (2005) göre, uzaktan eğitim uygulamalarının başlıca avantajları aşağıdaki gibi sıralanmıştır.

- Öğrenen ve öğretenlerin belirli bir merkezde toplanmadan, evlerinden, işyerlerinden eğitim-öğretim faaliyetlerine katılabilmelerini sağlar.
- Öğrenen bireylere istedikleri zaman eğitim-öğretime devam etme olanağı sunar.
- Öğrenme arzusunda olan tüm bireylere her yaşta eğitim alma olanağı sunar.
- Uzaktan eğitim, eğitim alma sürecindeki maliyeti azaltır.
- Öğrenme faaliyetleri bireysel anlamda gerçekleştiği için öğrenenlerin karşılaştıkları problemlere çözüm bulmaları daha da kolaylaşır.

- Uzaktan eğitim görsel ve işitsel anlamda etkileşimli tasarımlarla, teknoloji yoluyla etkili öğrenmeyi sağlar.
- Uzaktan eğitim yoluyla alınan eğitimlerde, öğrenenlerin konu hakkında farklı uzmanlara ulaşma olanakları vardır.
- Uzaktan eğitim sistemine dahil olan bireylerin kendi kendine karar verme ve girişimcilik yönlerinin gelişmesine olanak tanır.
- Uzaktan eğitim, öğrenciye alternatif bol bir öğrenme ortamı sunar ve uzmanlardan daha fazla kişinin yararlanmasını sağlar.
- Uzaktan eğitimle yaşam boyu öğrenme gerçekleştirilebilir.
- Eğitimi bir taraftan kitleselleştirebilirken, diğer taraftan bireyselleştirebilir.
- Engelli olan bireylerin eğitim ihtiyaçlarının karşılanması daha kolaydır.

Uşun (2006) bunlara ek olarak uzaktan eğitimle ilgili şu avantajlardan bahsetmektedir:

- Öğrenen bireyin değişen, gelişen ve yaşam boyu sürekli bağımsız öğrenme gereksinimlerini karşılayabilmelerine olanak sağlanır.
- Kamu veya özel kurum ya da kuruluşlarda çalışan bireylere, görevlerini bırakmadan eğitimlerini sürdürmelerine olanak tanınır.
- Kolay ve güncellenebilir ölçme-değerlendirme araç ve yöntemleri sunar.
- Fırsat eşitsizliğini ortadan kaldırarak demokratik eğitim ve küreselleşme gibi amaçlara da hizmet eder.
- Eğitim programlarının yapısındaki standardizasyonu sağlar.
- Gereksinimlere göre yapılandırılmış, göreve özgü eğitim olanakları sağlar.
- Geleneksel eğitim süreçleri ile bütünleşmek suretiyle, bu süreçlerin zenginleşmesine katkıda bulunur.
- Tüm değişik disiplinlerdeki eğitimlerin her bir kademesinde kullanılabilir.

Karataş'a (2008) göre, sistemin dezavantajı olarak adlandırılabilir bazı yanları vardır. İletişim ve haberleşme bağımlılığı, insani etkileşim sınırlılığı, ölçme-değerlendirme süreçlerinde güçlük, düşük güdülenme düzeyindeki bireyler için etkisiz olma, karşılıklı etkileşim ve anında pekiştirme yetersizliği bu dezavantajlardan bazılarıdır. Ağır (2005) ise aşağıdaki dezavantajlardan bahsetmiştir.

- Bireylerin sosyalleşmesini engelleyerek anti-sosyal öğrenci yetiştirebilmektedir.
- Bazı uygulama gerektiren derslerin uzaktan eğitimle verilmesinde, uygulama problemleri olmakta ve sağlıklı öğrenme gerçekleştirilememektedir.
- Uzaktan eğitimde öğrenme-öğretme ortamlarında yüz yüze etkileşim çok azdır.
- Öğreten ve öğrenen motivasyonunun sağlanması yüz yüze eğitimden daha zordur.
- Derslerin hazırlanmasında öğretim elemanı ve diğer görevliler daha çok zaman ve emek harcamaktadır.
- Uzaktan eğitimde kullanılan teknolojiye yabancı olan bireyler, öğrenmede ve öğretmede problem yaşamaktadırlar.
- Beceri ve tutuma yönelik davranışların gerçekleştirilmesinde etkili olamamaktadır.
- BİT'e bağımlı olma zorunluluğu vardır.
- Öğrenci sayısının fazla olması durumunda öğrenciyle iletişimde sınırlılık vardır.

Uşun'a (2006) göre de uzaktan eğitimin dezavantajları aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

- Bilişsel alandaki davranışların kazandırılmasında etkili olmasına rağmen, duyuşsal ve psiko-motor davranışların kazandırılmasında ve uygulamaya yönelik derslerde etkili değildir.
- Bireysel ve bağımsız çalışma ve öğrenme alışkanlığı olmayan bireyler açısından yeterince etkili olamamaktadır.
- Kamu kurumları veya özel kuruluşlarda çalışan bireylerin, dinlenme için ayırdıkları zamanın bir bölümünü veya tamamını uzaktan eğitim etkinlikleri için ayırmak zorunda kalmaktadırlar.
- Öğrenen - öğretene ve öğrenen - öğrenen iletişim ve etkileşimin sınırlı olması bireylerin sosyalleşmesini olumsuz yönde etkilemektedir.
- Öğrenci destek hizmetlerinin sağlanmasında ve sistemde kaynaklar ile alıcılar arasında etkili iletişim sağlanmasında problemler yaşanabilmektedir.

- Öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanılan, yazılı ve basılı materyaller, radyo ve televizyon yayınları ve çağdaş iletişim teknolojilerinin dağıtımı ve erişiminde bir takım teknik, mali ve ulaşım vb. sorunlar ortaya çıkabilmektedir.
- Yüz yüze iletişim ve etkileşim açısından sınırlılıklar göstermektedir.
- Uzaktan öğretim süreçlerinde birey, kendine güvenmek zorundadır. Genellikle fikirlerini oluşturmak için sözlü anlatımlardan daha çok basılı öğretim materyallerini incelemek zorunda kalmaktadır.

Her ne kadar uzaktan eğitim sistem yapısı içerisinde sınırlılıklar olsa da her geçen gün kullanım oranı artmakta ve daha da yaygınlaşmaktadır. Bunun sebebi var olan eğitim sistemlerindeki bazı sorunlara çözüm olması ve eğitime ulaşamayan bir kitleye ulaşarak fırsat eşitsizliğine çözüm olmasıdır (Umurhan 2014).

2.2 Hazırbulunuşluk

Hazırbulunuşluk kavramı hayatımızın neredeyse her alanında karşımıza çıkabilmektedir. Örneğin, 18 yaşındaki bireyin reşit olması bu bireyin bilişsel gelişimini tamamlaması ve bu nedenle toplumda yer alabilecek birey olmaya hazır olmasından kaynaklanmaktadır. Benzer şekilde, üniversitelerde bir ders için diğer bir dersin ön koşul olarak konulması, o dersin alınacak olan diğer dersin ön koşul bilgilerini içerdiği ve bu nedenle ön koşul ders alınmadığı takdirde öğrencinin başarılı olma ihtimalinin çok düşük olacağı gerçeğinden kaynaklanmaktadır (Demir 2015).

Bireyin öğrenme süreci içerisinde iken öğrenmeye istekli oluşu, öğrenmeye yönelik güdülenmesi, amaç ve kazanımlarla ilgili öngörülerinin olması gibi etkenler öğrenmeye yönelik hazırbulunuşluk olarak ifade edilebilir. Hazırbulunuşluk kavramı sadece öğrenme faaliyetleri için değil hayatın her bir kademesinde kullanılabilir bir ifade olduğu düşünülmektedir. Bireylerin öğrenmeye, öğretmeye, bir duruma, bir olaya, bir girişime, bazen de bir felakete karşı hazır olma durumu hazırbulunuşlukla açıklanabilmektedir.

Hazırbulunuşluk ile bireyin gelişim sürecindeki olgunlaşma karıştırılmamalıdır. Olgunlaşma, bireyin fiziksel gelişimi ile ilişkilidir ve bireyin çaba göstermesine gerek yoktur. Olgunlaşma zamanla kendiliğinden oluşan bir süreçtir. Örnek olarak, kalem tutmak için yeterli olgunluğuna erişmeyen bir çocuk ne kadar alıştırmaya yaparsa yapsın, gerektiği gibi kalem tutamayabilir. Çocuk, kalem tutma becerisini bir süre sonra daha rahat ve doğru bir şekilde yapabilmektedir. Hazırbulunuşluk, bireyin olgunlaşması ve öğrenmesi sonucu belirli davranışları gerçekleştirmeye hazır hale gelmesidir. Hazırbulunuşluk, öğrenme ile olgunlaşmanın birbirleri ile etkileşiminin bir ürünüdür ve bireyin zihnen yeni öğrenmelere, yeni yaklaşımlara hazır olması anlamına gelir. Hazırbulunuşluk, bireyin yeni öğreneceği nesneye yönelik becerileri ve bilgileri hatırlama; kullanma ve kontrol etme yeterliliğidir. Kısaca, hazır bulunuşluk öğrenenin yeni bilgiyi edinmeye fiziksel, duygusal ve zihinsel olarak hazır olması durumudur. Benzer bir şekilde, Webster yeni üniversite sözlüğünde (Webster's New Collegiate Dictionary) hazırbulunuşluk, zihinsel ve fiziksel olarak bir tecrübe ve eylem için hazır olma durumu olarak tanımlanmıştır. Pek çok değişken hazırbulunuşluğu etkiler (Fer 2011). Bunlara örnek olarak; öğrenenin gelişim düzeyi, zekâsı, öğrenmeye yönelik tutumu, ön-bilgileri, yetenekleri, alışkanlıkları ve değerleri verilebilir.

Thorndike (1971) yazmış olduğu “İnsanın Orijinal Doğası” adlı eserinde öğrenmeyle ilgili hazırbulunuşluk prensipleri ileri sürmüştür;

- Bir kişi, etkinlik göstermeye hazır ise, etkinliği yapmasına izin verilmesi ona mutluluk verir,
- Bir kişi etkinlik göstermeye hazır olduğu halde, etkinliğin yaptırılmaması, bireyde kızgınlık yaratır,
- Bir kişi etkinliği yapmaya hazır olmadığı halde yapmaya zorlanırsa kızgınlık duyar görüşündedir.

Hazırbulunuşluk kavramı üç temel bileşene ayrılarak incelenmektedir. Bunlar sosyal, bilişsel ve eğitsel hazırbulunuşluktur. **Sosyal** hazırbulunuşluk, eğitim ortamlarında bireylerin kendi aralarında en az iki yönlü etkileşim süreçlerinin oluşturularak bireylerin bir bilgi toplumu haline gelmesini ifade eder. **Bilişsel** hazırbulunuşluk, bireyin edindiği

ya da ulaştığı bilgilerin geçerlik ve güvenilirliğine karar verebilmesi için soru sorması, sorgulaması, analiz ve sentez yapması, tartışması ve değerlendirmesi gerekir. Yani bireylerin eleştirel düşünce becerilerini geliştirmesine olanak verecek ortamların oluşturulmasını zorunlu kılar. *Eğitsel* hazırbulunuşluk ise bilgiyi tek bir kaynaktan öğrenmek yerine; çoklu ortamlardan bilgiye ulaşma ve ulaşılan bu bilgiyi değerlendirme, zaman ve mekan sınırı tanımadan, diğerleri ile paylaşma ve tartışma, gerekli durumlarda da öğrenilen bu bilgiyi gerçek yaşamda kullanabilmeyi gerektirmektedir (Ünal 2005).

Uzaktan eğitim çalışmalarının başarılı olmasını etkileyen en önemli etkilerinden birisi öğretmenlerdir. Öğretmenlerin uzaktan eğitimi kullanmaya başlamaları ile öğretmek için geleneksel öğretim yöntemleriyle kıyaslandığında zaman ve mekan kavramı değişmektedir. Zamandaki değişiklik öğrenme ve öğretme sürecinin yüz yüze olmayacağı ve farklı zamanlarda uygulanabileceği anlamına gelirken, mekandaki değişiklik öğrenen ve öğretmenlerin tek bir ortamda olmayacağı anlamına gelir ve bu iki önemli değişiklik alanında çok iyi öğreticileri dahi zorlayabilir (Doğan 2013). Öğretmenlerin uzaktan eğitimde rol almaları durumunda yeni bir öğretim yöntemiyle karşı karşıya kaldıklarından ötürü bir kısım ön çalışmalar yapmaları gerekebilir. Uzaktan eğitim sisteminde öğretmenler ile ilgili hazırbulunuşluk kavramı, eğitimi veren bireyin bu süreç içerisinde BİT'in kullanımı ve teknolojiden ne derecede istifade ettiği yönündeki istek, beceri ve yapıyla ilgili ne kadar deneyimli olduğunun ölçülmesi ile elde edilen sonucun tanımıdır (Dada 2006).

Yukarıdaki örnekler göz önünde bulundurulduğunda bir duruma karşı hazırbulunuşluk birey ya da bireylerin o durum içerisindeki verimlerini/başarısını etkileyecektir. Örneğin geleneksel eğitim yöntemiyle faaliyetini sürdüren eğitim-öğretim kurumunda uzaktan eğitim gibi yeni bir yaklaşımla, eğitim altyapısı oluşturmadan önce kurucu bireylerce paydaşların hazırbulunuşluklarını analiz etmelidir ki bu analizlerin ışığında sağlıklı çalışmalar yapılabilir. Bu anlamda eğitim kurumlarında uzaktan eğitim çalışmaları yapılmadan önce yöneticilerin, öğrenen ve öğretmenlerin yapıya olan hazırbulunuşluk durumlarının incelenmesi önem arz etmektedir. Aksi durumda yapılan çalışmalar yetersiz kalacak ve sistemin başarılı olması mümkün olmayacaktır.

2.2.1 Uzaktan Eğitime Hazırbulunuşluk

Uzaktan eğitimde başarılı olunması için, sistem içerisinde değişik rolleri üstlenmiş olan öğrenen, öğreten ve teknik/tasarım ekibinin görevlerini, yeteneklerini ve hazırbulunuşluk seviyelerini bilmek önemlidir. Öncelikli olarak kurumsal yapının oluşması ve öğretenlerin öncülüğünde teknik çalışmaların yapılarak elektronik ortama uygun materyal geliştirmeye hazır olunması uzaktan eğitimde çok önemlidir. Kurumsal yapının içerisinde BİT'i iyi tanıyan ve yönetebilen grafik çalışmaları ön planda olan teknik personelin de rolü büyüktür. Bunun gibi rolleri üstlenecek yeterli sayıda personel olması, bu personelin bilgi ve yeteneklerinin öğretim elemanlarınca da yeterli olduğu inancının oluşması sürecin başarılı olmasında büyük önem taşımaktadır.

Uzaktan eğitimde hazırbulunuşluk tek taraflı olmayıp, yapının içerisinde olan paydaşların tamamını kapsamaktadır. Bir grup öğrenen içerisinde örneğin %10'luk bir kısmın hazır olmaması başarısızlık olarak düşünülemez. Ancak öğreten veya materyal hazırlamadaki teknik ekibin uzaktan eğitime hazırbulunuşluk seviyeleri düşük olması durumunda başarısızlık kaçınılmaz olmaktadır. Öğretenlerin sistemi kabullenmeyip yüz yüze verdiği eğitimle çalışmayı eşdeğer tutarak materyal üretimine/tasarımına gitmemesi, materyal tasarımı aşamasında iken yeterli kurumsal destek görememesi uzaktan eğitime hazır olunmadığı şeklinde yorumlanmalıdır. Bu anlamda kurumsal yapının, gerek teknik personel altyapısını oluşturmasında, gerekse gönüllü olarak uzaktan eğitim sürecine katkı sağlayabilecek öğretim elemanlarının seçiminde sorumluluk sahibi olduğu unutulmamalıdır. Hem BİT kullanımında hem de kendi dallarında başarılı olan öğretim elemanlarının seçilmesi, süreci kolaylaştıracak ve genel anlamda tüm paydaşların motivasyonunu artıracaktır.

Konuyla ilgili olarak Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından hazırlanan "Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar" adlı yönetmeliğin 3. Bölüm 13. Maddesinde öğretim elemanlarının görevlendirilmeleriyle ilgili şu ifade kullanılmıştır:

“Uzaktan öğretim yoluyla verilecek derslerde, dersin yürütülmesinde hangi öğretim elemanlarının görevlendirileceğine; uzaktan öğretim ders materyali hazırlamış veya hazırlayacak öğretim elemanlarına öncelik verecek şekilde eğitim-öğretimi sürdüren ve hizmeti yürüten birim kurulunun görüşü de dikkate alınarak ilgili yükseköğretim kurumunun yönetim kurulunca karar verilir.” (İnt.Kyn.2). Bu yönüyle incelendiğinde YÖK öğretim elemanı seçiminde kişinin yatkınlığının olmasının önemini vurgulamıştır.

Uzaktan eğitime hazırbulunuşluk hakkında yapılmış olan tanımlamalar incelendiğinde yukarıda izah edilmek istenen hazırbulunuşluk kavramı daha iyi anlaşılacaktır. Demir (2015) tarafından yapılan çalışmada uzaktan eğitime hazırbulunuşluk kavramının farklı araştırmacılarca tanımları derlenerek aşağıda belirtilmiştir.

Uzaktan eğitime hazırbulunuşluk;

- *Bir bireyin veya bir kuruluşun çevrimiçi yöntemlerle öğrenmenin avantajlarından yararlanabilme yeteneğidir (Lopes 2007).*
- *Bireylerin öğrenme tecrübesi kazanmak için fiziksel ve zihinsel açıdan hazır olmasıdır (Borotis and Poullymenakou 2004).*
- *Öğrenmenin kalitesini arttırmak için bireylerin, uzaktan eğitim kaynakları ve çoklu ortam teknolojilerinden yararlanabilmesi yeteneğidir (Kaur and Abas 2004).*
- *İnternet gibi elektronik kaynakların kullanımı ile ulaşılması kolaylaşan fırsatları değerlendirme yeteneğidir (Choucri et al. 2003).*

Yukarıdaki tanımlar incelendiğinde uzaktan eğitime hazırbulunuşluk ile herhangi bir bilgiyi genellikle çevrimiçi ortamlar aracılığıyla edinilebilmesinin kastedildiği görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında uzaktan eğitim süreci içerisinde tüm paydaşların BİT’i etkili bir şekilde kullanabilmeleri ve yine bu alanda kendilerine yenileme arzusu içerisinde olmaları uzaktan eğitime hazırbulunuşluk anlamında ciddi bir ön koşuluna yerine getirmiş olmalarını sağlayacaktır. Burada BİT kullanım oranının ve BİT’e olan yatkınlığın öğrenen tarafında çok fazla yeterli seviyede olmaması diğer paydaşlara göre bir kayıp olmayıp zaten sürece dahil olduklarında BİT kullanımını kavrayabileceklerdir.

2.2.2 Öğretenlerin Uzaktan Eğitime Hazırbulunuşlukları

Uzaktan eğitim algısıyla ilgili olarak öğretim elemanları üç grupta incelenebilir; Uzaktan eğitimi reddedenler, kısmi olarak kabul edenler ve kabul etmeyenler. Akademik anlamda kendi dallarıyla ilgili başarıları tartışılmayacak düzeyde olan öğretim elemanlarının genel bir çoğunluğunun uzaktan eğitim ve açık öğretim kavramlarına karşı olumsuz görüşlerinin olduğu yapılan araştırmalarda görülmektedir. Kendileri uzaktan eğitim süreci içerisinde olmak istemedikleri gibi yaptıkları olumsuz eleştirilerle bu yapıya adapte olmuş veya olacak olan öğrenen ve öğretene bireyleri de etkisi altına alarak sürecin motivasyonu düşürebilmektedir. Uzaktan eğitim oluşumu içerisine bu ve benzer görüşte olan öğretim elemanlarının görevlendirilmesi yönetsel anlamda yapılabilecek en büyük yanlışlardan biridir (Koloğlu vd. 2016).

Gözlemler ve yapılan araştırmalarda, bir grup öğretim elemanı uzaktan eğitim süreci içerisinde öğrenen veya öğretene rolünü hiç üstlenmemiş olmasına rağmen olumlu görüş bildirdiklerine şahit olunmuştur. Farklı öğretim elemanlarından alınan bazı görüşler şu şekildedir;

- *Derslerin tamamı uzaktan eğitim şeklinde verilemez. Öğrenciler bir şekilde uygulama dersi olsun ya da olmasın öğretmenleriyle yüz yüze eğitim yapmalıdır.*
- *Derslerin bir kısmı veya tamamı uzaktan eğitim yoluyla yapılmış olsa bile tüm teorik ve uygulama sınavları öğretmenle yüz yüze yapılmalıdır.*
- *Tamamı uzaktan eğitim olan bir sistem yanlıştır. Öğrencilerin uzaktan eğitimde dersleri takip etmeleri, bir takım projeleri yürütmeli, canlı derslere katılmalı beraberinde de belirli dönemlerde yüz yüze eğitim yoluyla bir araya gelerek ders pekiştirilmelidir.*
- *Uzaktan eğitim yoluyla verilecek olan eğitimlerde altyapı şarttır. Bir tıp doktoruna, bir işletme çalışanına bilgilendirme amaçlı uzaktan eğitim yoluyla öğretim ve bilgilendirme toplantıları yapılabilir. Ama hiç bilmeyen öğrenme aşamasında olana eğitim verilmez ve yeterli olunmaz. Örneğin uzaktan eğitim yoluyla önlisans ve lisans eğitimi doğru bir yaklaşım değildir. Ancak lisansüstü eğitimlerde uzaktan eğitim ağırlıklı olarak yürütülebilir hatta yürütülmelidir. Lisansüstü öğrenci sayılarının az olması, öğrenciyi ölçme değerlendirme anlamında daha kolaydır. Uzaktan eğitim ağırlıklı olarak lisansüstü eğitimlerde uygulanmalıdır.*

- *Öğrenciler uzaktan eğitim derslerinden önce yüz yüze eğitimle bir araya gelerek hem grup içerisindeki arkadaşlarını, hem dersleri hem de öğretmenleri tanımalıdırlar. Öğretenin öğrencisini tanımadığı bir sistemde öğretmek mümkün değildir. Öğrencilerin öğretmenlerine, uzaktan eğitime ve derslerine oryantasyonu sağlandıktan sonra uzaktan eğitimle devam edilebilir.*

Bu düşünceler doğrultusunda öğretim elemanları uzaktan eğitimi, geleneksel eğitimi destekler nitelikte bir eğitim şekli olarak kabul ettikleri ve tek başına uzaktan eğitimin yeterli olmayacağı görüşündedirler. Ayrıca önlisans ve lisans eğitimlerinde uzaktan eğitim ve açıköğretim çalışmalarının ticari beklentiler için yapıldığını buradaki başarının geleneksel başarıyla kıyaslanamayacağı görüşü hakimdir. Lisansüstü öğretimlerde uzaktan eğitim geleneksel eğitimle birlikte harmanlanmış bir şekilde yürütülmesi durumunda daha da başarılı olunacağı görüşü vardır.

Bir diğer grup görüşü ise genellikle uzaktan eğitimi tamamen kabullenmiş öğretim elemanlarıdır. BİT'in gelişmesi doğrultusunda öğrencilerin uzaktan eğitim yapısına çok rahat ayak uydurabilecekleri ve geleneksel eğitimden daha fazla avantajları ve alternatifleri olduğu görüşü vardır. Geleneksel eğitimde bazen basılı bir materyal bile kullanılmazken uzaktan eğitimde basılı materyallerin yanında, çoklu ortam yapılarıyla eğlenceli öğrenme yöntemleri sunulmaktadır. Yani öğrenci fare ile tıklayarak videosunu izleyebilmekte, sesli materyalleri dinleyebilmekte ve hatta oyun oynayarak öğrenebilmektedir. Bunun dışında dersin canlı olarak işlenmesi ve sistem üzerinde ödevlerin takip edilmesi gibi çalışmalar öğrencinin geleneksel eğitime göre aktivitesini artırdığı gibi öğrenim seviyesini de yükseltmektedir. Gelecek yıllarda özellikle sosyal bilimlerde ve bazı teknik bilimlerde uzaktan eğitimle öğrenen birey sayısının geleneksel öğrenen birey sayısı ile eşit olabileceği öngörüsü de bu öğretim elemanlarının görüşlerindedir (Koloğlu vd. 2016).

2.2.3 Uzaktan Eğitimde Kurumsal Hazırbulunuşluk

Ülkemizde uzaktan eğitim yöntemiyle öğrenim görenlerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Kurumsal hazırbulunuşluluğun öncelikle teknik altyapının oluşturulması, yeterli personel sağlanması ve personelin eğitilmesiyle sağlanacağı düşünülmektedir.

Uzaktan eğitim alanında yetişmiş personel bulmak kurumlar için çok kolay değildir. Kurumlar BİT teknolojisine yatkın mevcut personelin eğitim almalarını sağlayarak uzaktan eğitime uyumlarını sağlamakta olup sürecin uzamasına sebep olabilmektedir.

2.2.3.1 Ordu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Yapısı

Ordu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, 2014 Haziran ayında kurulmuş ve altyapı çalışmalarını tamamlamaya çalışmaktadır. Kurulumundan itibaren 3 aylık bir süre içerisinde, gerekli olan öğrenim yönetim sistemi yazılımı, canlı ders yazılımı ve bu yazılımların yüklü olması gereken fiziksel sunucuyu temin ederek, kurulumlarını yapmış ve kısıtlı sayıdaki personelin eğitilmesini sağlamıştır. Sistem şu anda uzaktan eğitimle ilgili tüm teknik hizmeti sunabilecek güçlü internet altyapısına, yazılım ve donanıma sahip durumdadır. Personel takviyesi yapılması durumunda da tüm uzaktan eğitim faaliyetlerinde ihtiyaca yanıt verebilecek düzeyde olacaktır.

2014-2015 güz yarıyılında üniversitenin tamamında okutulmakta olan ortak dersler (Atatürk ilkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk Dili, Yabancı Dil) uzaktan eğitim yoluyla verilmesine karar verilmiştir. Öğrencilerin kullanımı için henüz seslendirilmiş içerik, PDF dökümanları ve videolar olmadığı için, Karadeniz Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü ile yapılan protokolle ders materyallerinin öğrencilerce kullanımı için bir yıllığına kiralanmıştır. Öğrenciler Adobe Connect yazılımı üzerinden kendilerine tahsis edilen kullanıcı adı ve şifreleriyle sisteme dahil olmuşlar ve canlı derslere katılımları sağlanmıştır. Ders materyallerini web sayfası üzerinden takip etmişlerdir. Ara sınav, yarıyıl sonu sınavı ve bütünleme sınavları tüm birimlere merkezi olarak uygulanmıştır.

Hem güz hem de bahar yarıyılı boyunca ortak dersler birimine bağlı olan öğretim elemanların görevlendirilmesi üzerine, bir sonraki yıl için kendi materyallerinin hazırlığını yapmışlar ve ders içeriklerinin hazırlığını tamamlamışlardır. Öğretim elemanlarına bu aşamada personelin kısıtlı olmasından ötürü eğitim almış olan kısmi zamanlı olarak görevlendirilmiş öğrencilerin destek vermesi sağlanmıştır. Böylelikle 2015-2016 öğretim yılında ortak derslerin yürütülmesi yine üniversite genelinde

uzaktan eğitim yoluyla devam etmektedir. Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi ile öğretim elemanlarının ortaklaşa hazırladıkları görsel ve işitsel materyaller üzerinden e-öğrenme yoluyla öğrencilerin eğitimleri sağlanmakta ve sınavlardaki başarılarına göre değerlendirme yapılmaktadır.

2.3.3.2 Akademik Birim ve Personel Yapısı

Araştırma kapsamında Ordu Üniversitesi akademik personel yapısıyla çalışma yapılacağından birimlerdeki akademik personelin unvanlarına göre dağılımı, toplam akademisyen sayısı gibi verilerin bilinmesi gerekmektedir. Bu kısımda Ordu Üniversitesi akademik birimleri ve birimler bünyesinde görevli olan akademik personel unvanlarına göre dağılımı Çizelge 2.2’de verilmiştir.

Çizelge 2.2 Ordu Üniversitesi Akademik Personel Dağılımı¹.

	Profesör	Doçent	Yardımcı Doçent	Öğretim Görevlisi	Araştırma Görevlisi	Uzman	Okutman	Toplam
Fakülteler	33	40	195	15	188	0	0	471
Yüksekokullar	0	2	10	6	9	0	0	27
Meslek Yüksekokulları	0	1	13	109	0	0	5	128
Rektörlük ve Diğer	0	0	0	0	0	4	10	14
TOPLAM	33	43	218	130	197	4	15	640

¹ Akademik Personel Dağılımları 31.08.2015 tarihi itibarıyla geçerli olan dağılımdır. Veriler Ordu Üniversitesi Personel Daire Başkanlığından alınmıştır.

2.3 İlgili Çalışmalar

Bu bölümde araştırmanın konusuyla ilgili olarak yapılmış olan çalışmalar incelenerek özetlenmiştir. Yapılan araştırmalarda özellikle öğretim elemanları, öğretmenler ve öğretmen adaylarının uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinin bulunduğu çalışmalara dikkat çekilmiştir.

Öztekin (2002) tarafından yapılmış olan çalışmada Ahmet Yesevi Üniversitesi Uzaktan Eğitim uygulaması hakkında yapılan bir çalışmadır. Bu araştırmada, Ahmet Yesevi Üniversitesi web sitesindeki video konferans ve web tabanlı uzaktan eğitim yöntemleri incelenmiştir. İncelemeler sonucunda; iyi bir desteğin sağlanması koşuluyla, öğretim elemanlarının daha geniş kitlelere bilgi aktarımı yapabilmeleri ve öğretim elemanlarının karşılıklı işbirliğine yönelmelerinin sağlandığı belirtilmiştir. Konusunda uzman öğretim üyelerine derslerini geniş kitlelere sunma olanağının verilmesi gerektiği savunulmuştur. Bilgi ve belgeye en hızlı ve açık bir şekilde ulaşmanın, zamanın ve bilginin etkin kullanımının ve yönetiminin sağladığı belirtilmiştir (Öztekin 2002).

Süer vd. (2005) tarafından yapılmış olan çalışmada Gazi Üniversitesi'nin uzaktan eğitim potansiyelinin incelenmiştir. Çalışmaya üniversitede görevli 1379 öğretim elemanı katılmıştır. Araştırma tarama modelindedir ve betimsel bir nitelik taşımaktadır. Gazi Üniversitesi'nin tüm eğitim birimlerindeki insan gücü kaynakları bakımından uzaktan eğitime hazır oluş düzeyleri belirlenmiştir. Öğretim elemanlarının, uzaktan eğitime bakış açılarına ilişkin araştırma bulguları değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin toplam tutum puanları ile ölçeğin “uzaktan eğitime güven” ve “uzaktan eğitime ilgi” alt boyutlarına ilişkin puanlarının da ortalamanın üzerinde olmasına rağmen yüksek düzeyde olmadığı anlaşılmıştır. Öğretim elemanlarının uzaktan eğitim uygulamalarına katkı getirebilecekleri boyutlara ilişkin araştırma bulguları değerlendirildiğinde ise; öğretim elemanlarının uzaktan eğitim sürecine katkı sağlayacak ve bu yöndeki uygulamaları daha etkili kılacak ileri düzeyde teknik bilgi ve beceri donanımına gereksinim duydukları belirlenmiştir (Süer vd. 2005).

Dikbaş (2006) tarafından yapılmış olan yüksek lisans tez çalışmasında ğretmen adaylarının e-öğrenmeye yönelik tutumlarının incelenmesi konusu üzerinde durulmuştur. Araştırmanın temel amacı ğretmen adaylarının e-öğrenmeye ilişkin görüşlerinin ne olduğunun öğrenilmesidir. Buca Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve ğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nden 47 ikinci sınıf ğrencisi çalışmaya katılmış ve "Eğitimde Materyal Kullanımı" dersi bir web sayfasında evrimii şekilde e-öğrenme modeli kullanılarak öğrencilere verilmiştir. Çalışma sonrasında öğrencilere 36 soruluk Likert tipi ölçek, ğretmen adaylarının e-öğrenmeye ilişkin verdikleri yanıtları ölçmede kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının e-öğrenmeye yönelik tutum puan değerinin 3.80 (5 üzerinden) düzeyinde olumlu olduğunu göstermiştir. Katılımcıların %90'ı e-öğrenmeyi yararlı bir etkinlik olarak görmektedir. %63.8'lik bölüm ise yüz yüze etkileşimin olmamasını e-öğrenmenin sınırlılığı olarak görmektedir. Verilen yanıtların %98'i E-ğrenmede geribildirimden önemli olduğuna inanmaktadır. Son olarak, katılımcıların büyük çoğunluğu (%91) e-öğrenmenin gelecekte öğrenme etkinliklerinde daha sık kullanılacak bir öğrenme biçimi olacağını savunmaktadır (Dikbaş 2006).

amlıfıdan (2007) tarafından hazırlanmış olan yüksek lisans tezinde, sınıf ve branş ğretmenlerinin "Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Yöntemiyle ğretmenlerin Bilgisayar Eğitimi" programına ilişkin görüşlerini belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada internete dayalı uzaktan eğitim hakkında genel bilgi verilmeye ve öğretmenlerin bilgisayar eğitimi programı tanıtılmıştır. Sonuç olarak; programın uygulanabilirliği ve katılımıyla ilgili öğretmenler olumlu görüş bildirmişler ancak teknik aksaklıkların ve bazı öğretmenlerin yeterli kullanım becerisi olmayışının sıkıntılara sebep olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle öğretmenlere bu sistemi tanıtıcı, açıklayıcı ve kullanımı gösteren uygulamalar ve faaliyetler düzenlenebileceği belirtilmiştir (zer 2011).

Karal ve Erümit (2009) tarafından yapılan çalışmada, ğretim elemanlarına yönelik anket çalışması düzenlenmiştir. Anket çalışmasına farklı fakülte ve programlarda görevli toplam 70 ğretim yesi gönüllü olarak katılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, ğretim elemanlarının %70'i uzaktan eğitimin gerekli olduğunu düşünmektedir, %20'lik kısım ise konu hakkında kararsızdır. Öğretim elemanlarının %60'ı uzaktan

eğitim içerisinde görev almak istemektedir, buna karşılık %30'luk kısım ise konu hakkında kararsızdır. Uzaktan eğitim bilgisi olanlar %32.9, kısmen bilgisi olanlar %61.4 dr. KT'ndeki ğretim elemanlarının %57.1'i üniversitede uzaktan eğitimle ders anlatmaktan zevk alacağını düşünmekte ve herhangi bir fikri olmayanlar ise %28.6'dır. Üniversitede uzaktan eğitim çalışmalarında yer almak isteyenler %64.3, herhangi bir fikri olmayanlar ise %18.6'dır. Bu noktada niversite içinde yapılacak uzaktan eğitim çalışmalarına katılmak isteyenler çoğunlukta olup, yukarıdaki sonuçlar gz önüne alındığında kişilerin uzaktan eğitimle ilgili yeterli bilgilendirme yapıldığı zaman çalışmalara verimli bir şekilde katılacağı düşünülmektedir (Karal ve Erümit 2009).

Yiğit vd. (2010) tarafından yapılmış olan çalışmada Süleyman Demirel Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrenciler ve ders veren ğretim elemanlarının uzaktan eğitime bakış aıllarını belirlemek için anketler düzenlenmiş ve anket sonucunda öğrencilerin uzaktan eğitimi bilerek tercih ettikleri gözlenmiştir. Uzaktan eğitimin tercih sebebi incelendiğinde birinci sıranın çalışan öğrencilerden oluştuğu gözlenlenmiştir. Çalışma hayatını bırakmadan eğitim alabilme isteği öğrencileri uzaktan eğitime yöneltmiştir. alışan ğrencilerin aldıkları eğitimden dolayı işlerinin aksamadığı da gözlenmiştir. Uzaktan eğitimde ders veren danışmanların uzaktan eğitime bakış aılları incelendiğinde ğretim elemanların büyük bir kısmı uzaktan eğitime olumlu yaklaşmışlardır. Öğretim elemanları uzaktan eğitimi tek başına yeterli görmekle beraber klasik eğitimi destekleyici olarak kullanılabileceğini de düşünmektedirler. Ayrıca ğretim elemanları uzaktan eğitim için ayrılan zamanın fazla olduğunu düşünmektedirler (Yiğit vd. 2010).

İnan (2013) tarafından yapılan çalışmada, Dicle niversitesinde görev yapmakta olan ğretim elemanlarının uzaktan eğitime ve kuruluş çalışmaları tamamlanarak faaliyete geçen DÜZEM (Dicle Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi) alışmalarına ilişkin düşünceleri değerlendirilmiştir. Ankete her fakülte ve yüksekokulun bölümlerinden ikişer ğretim elemanı olmak üzere toplam 92 ğretim elemanı katılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ğretim elemanlarının %78'i uzaktan eğitimin fırsat eşitliği sağlaması bakımından gerekli olduğunu ve bu konuda geç kalındığını düşünmektedir.

%16'lık kısmı ise konu hakkında bilgisi olmadığından kararsızdır. Öğretim elemanlarının %64'ü gerekli şartlar sağlandığı takdirde uzaktan eğitim, örgün eğitime katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Buna karşın %28'lik kısmı ise konu hakkında kararsızdır. Uzaktan eğitim konusunda bilgisi olanlar %18.4, kısmen bilgisi olanlar %76.8'dir. Dicle Üniversitesi öğretim elemanlarının %64'ü DÜZEM kapsamında düzenlenecek eğitim çalışmalarına memnuniyetle katılabileceklerini, bu konuda fikri olmayanlar ise %28'dir. Elde edilen verilere genel olarak bakıldığında, öğretim elemanlarının, uzaktan eğitimle ilgili yeterli bilgilendirme yapıldığında DÜZEM kapsamında yapılacak eğitim çalışmalarına katılmada istekli oldukları şeklinde yorumlanmıştır (İnan 2013).

3. MATERYAL ve METOT

Ordu Üniversitesinde görev yapmakta olan öğretim elemanlarının mevcut işleyişe yönelik uzaktan eğitim algılarını ve hazırbulunuşluklarını tespit etmek amacıyla yapılan çalışmanın bu bölümünde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama teknikleri ve verilerin analizine ait bilgiler bulunmaktadır.

3.1 Çalışmada Model

Betimsel nitelik taşıyan bu çalışmada, öğretim elemanlarının uzaktan eğitime karşı tutum düzeylerini belirlemek amacıyla, “tarama modeli” kullanılmıştır. Bu model, geçmişte ya da devam etmekte olan durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma tekniğidir (Karasar 2005). Tarama modeli, olayların nedenleri ile uğraşmak yerine, içinde buldukları koşulları, nitelikleri ve aralarındaki ilişkiyi bulmaya çalışır (Kaptan 1995). Tarama modeli, bir konuya ya da olaya ilişkin katılımcı görüşlerinin belirlendiği, genellikle diğer araştırmalara göre daha büyük çalışma gruplarının kullanıldığı modeldir (Büyüköztürk vd. 2008).

3.2 Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 öğretim yılında Ordu Üniversitesinde görev yapmakta olan değişik unvana sahip (profesör, doçent, yardımcı doçent, öğretim görevlisi, araştırma görevlisi, okutman, uzman) toplam 640 öğretim elemanını kapsamaktadır. Bu üniversitede görev alan öğretim elemanlarının tamamına anket çalışması ulaştırılmış ancak 182 öğretim elemanı anketi cevaplamıştır. Bu anlamda araştırmanın örneklemini gönüllü olarak çalışmaya katılan değişik unvana sahip 182 öğretim elemanı oluşturmaktadır.

3.3 Veri Toplama Metodu

Araştırmanın amacına bağlı olarak, verilerin toplanmasında anket çalışması uygulanmıştır. Anket nicel araştırma yöntemleri içerisinde en sık kullanılan veri toplama yöntemlerinden birisidir (Ekiz 2003). Anket yöntemi daha geniş kitleye

ulaşmayı sağlaması, araştırmaya maliyet ve zaman anlamında tasarruf sağlaması, önyargı ve kişisel eğilimlerin araştırmaya katılma olasılığının daha az olması, genelde yanıtlama oranının düşük olması gibi sınırlılıkları da beraberinde getiren bir yöntemdir (Balci 2001, Ekiz 2003, Karademir 2012).

Araştırmada kullanılan anket, Karal ve Erümit (2009) tarafından geliştirilen “Karedeniz Teknik Üniversitesi Öğretim Üyelerinin Uzaktan Eğitime Bakışı ve Hazırbulunuşlukları” adlı çalışmalarında kullanılan anket referans alınmıştır. Geliştirilen anket İnan (2013) tarafından “Dicle Üniversitesi Öğretim Üyelerinin Uzaktan Eğitim Konusundaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi” konulu çalışmasına da kaynaklık etmiştir. Anket uzman görüşleri de alınarak Ordu Üniversitesi yapısına uyarlanmış ve “Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketi” şeklinde isimlendirilmiştir. Ankette, Öğretim Elemanlarının; Kişisel Bilgileri (A), Uzaktan Eğitimle İlgili Bilgileri (B), Uzaktan Eğitimle İlgili Deneyimleri (C), Uzaktan Eğitime Yönelik Düşünceleri (D), Uzaktan Eğitimde Kendilerine Yönelik Düşünceleri (E), Üniversitedeki Uzaktan Eğitime Karşı Bakışları (F) şeklinde 6 bölümden oluşmaktadır. Ankette A kısmı kişisel bilgilerin girişi, B ve C kısımları evet/hayır cevaplarının verileceği sorular, D ve E kısımları 5’li likert tipi sorular, F kısmı 3’lü likert tipi sorulardan oluşmakta olup ayrıca açık uçlu iki sorunun bulunduğu toplam 6 bölüm ve 56 sorudan oluşmaktadır. 5’li likert tipi sorularda “1. Kesinlikle Katılmıyorum”, “2. Katılmıyorum”, “3. Kararsızım”, “4. Katılıyorum”, “5. Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde derecelendirilmiştir. Ankette D kısmında öğretim elemanlarının uzaktan eğitime bakış açıları, E kısmında ise hazırbulunuşluk düzeylerinin ölçülmesi düşünülmüştür. Anket 2015-2016 öğretim yılı güz dönemi başında, web sayfası kullanılarak elektronik ortama aktarılmış ve sayfa adresi öğretim elemanlarının e-postalarına davet metniyle gönderilmiştir. Ayrıca öğretim elemanlarıyla iletişime geçerek anket hatırlatması yapılmış ve gönüllü olarak katılımları sağlanmıştır. Uzaktan eğitim değerlendirme anketi örneği Ek-1, etik kurul raporu Ek-2 ve çevrimiçi anket görüntü örnekleri de Ek-3’de verilmiştir.

3.4 Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırma amacı kapsamında öğretim elemanlarının uzaktan eğitime bakış açıları ve hazırbulunuşluk yaklaşımlarını değerlendirmek için “Uzaktan Eğitim Değerlendirme”

anketi uygulanmıştır. Anket verilerinin çözümlenmesine geçmeden önce, verilerin Excel 2013 paket programına aktırılarak inceleme ve düzenlenmesi işlemleri gerçekleştirilmiştir. Ankete toplam 185 katılımcı veri girişi yapmış ancak 3 katılımcının verileri yeterli olmadığı için uzman görüşü alınarak ankete dahil edilmemiştir. Böylelikle çalışmanın analizinde farklı unvanlara sahip 182 öğretim elemanının girmiş olduğu veriler doğrultusunda yapılmıştır.

Bulguların incelenmesi, analizi, çizelgeye dönüştürülmesi, grafiksel gösterimi ve yorumlanması gibi tüm aşamalarda Word 2013, Excel 2013 ve SPSS 22 (Statistical Package for Social Sciences) paket programları kullanılmıştır.

Veriler SPSS 22 paket programı ortamına alınarak ilk önce güvenilirlik çalışmalarına başlanmıştır. Ölçek geliştirmede temel amaç, güvenilir ve geçerli ölçme aracı oluşturmaktır. Güvenilirlik, bir ölçme aracının duyarlı, farklı uygulamalar arasında tutarlı ve kendi içinde kararlı sonuçlar verebilmesi gücüdür (Tavşancıl 2014). Anketin güvenilirliği için, her bölüme ve testin geneline ilişkin olarak belirlenen maddelerin Cronbach (α) alpha iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. Likert tipi tutum ölçeğinde güvenilirlik düzeyini saptamak için iç tutarlılığın bir ölçüsü olan Cronbach tarafından geliştirilmiş olan α katsayısı kullanılmaktadır. Birbiriyle yüksek ilişki gösteren maddelerden oluşan ölçeklerin α katsayısı yüksek çıkmaktadır. Cronbach α katsayısı, ölçekteki maddelerin iç tutarlılığının (homojenliğinin) bir ölçüsüdür. Örneğin α katsayısı ne kadar yüksek ise bu ölçekte bulunan maddelerin o ölçüde birbirleriyle tutarlı ve aynı özelliğin öğelerini ölçen maddelerden oluştuğunu gösterir (Tavşancıl 2014). Bu yöntem ağırlıklı standart değişim ortalamasıdır ve bir anketteki k sorunun varyansları toplamının genel varyansa oranlanması ile elde edilir. 0 ile 1 arasında değer alan bu katsayı Cronbach Alfa katsayısı olarak adlandırılır. Alfa (α) katsayısına bağlı olarak ölçeğin güvenilirliği aşağıdaki gibi yorumlanmaktadır (Kalaycı 2014).

- $0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir,
- $0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçek güvenilirliği düşüktür,
- $0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir,
- $0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir

Çizelge 3.1’de tüm maddelere dikkate alınarak değerlendirildiğinde Cronbach Alfa değeri; 23 maddelik Uzaktan Eğitime Yönelik Düşünceleriniz bölümünde 0,903, 8 maddelik Uzaktan Eğitimde Kendinize Yönelik Düşünceleriniz bölümünde ise 0,884 çıkmıştır. Ankete ilave olarak öğretim elemanlarına yöneltilen 2 soru uzman görüşü alınarak ölçeğe dahil edilmemiştir. 50 ve 51. sorular ölçek dahilinde değil araştırmamıza farklı ışık tutması açısından ayrıca değerlendirilecektir. Anketin genel güvenilirlik katsayısı 0,925 olarak bulunmuştur. Bu değer ile ölçeğin kabul edilebilir ve yüksek derecede güvenilir düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu söylenebilir.

Çizelge 3.1 Anket Bölümleri Güvenilirlik Katsayısı Cronbach Alpha.

Bölüm Adı	Madde Sayısı	Cronbach Alpha
Uzaktan Eğitime Yönelik Düşünceleriniz (D) <i>“Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Bakış Açıları”</i>	23	,903
Uzaktan Eğitimde Kendinize Yönelik Düşünceleriniz (E) <i>“Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Hazırbulunuşlukları”</i>	8	,884
Anket Geneli Güvenirlik Katsayısı	31	,925

4. BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırma neticesinde verilerin SPSS 22 ve Excel 2013 paket programları yardımıyla düzenli, anlaşılabilir çizelgeler ve şekillerle ifade edilip yorumlanması amaçlanmıştır. Verilen bilgilerde çalışma gurubunun demografik özelliklerine ait frekans ve yüzdelerle ifadeleri, parametrik ve parametrik olmayan istatistik analizleri sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulgulara ait yorumlar yer almaktadır.

Bu araştırmanın temel problemi: “öğretim elemanlarının uzaktan eğitime bakış açıları ve hazırbulunuşluklarının ne olduğudur”. Belirlenen problemi çözmeye yönelik olarak oluşturulan farklı boyutlar geliştirilerek yapılan çalışmalar neticesindeki bulgular bu kısımda sunulmuştur.

4.1 Öğretim Elemanlarının Demografik Özelliklerine Göre İlgili Bulgular

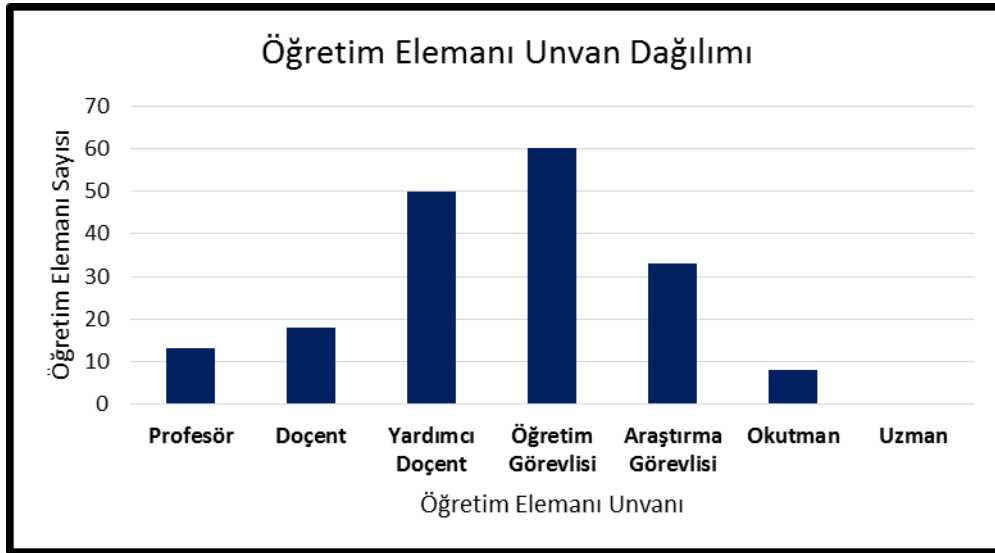
Anket yoluyla araştırmaya katılan öğretim elemanlarının unvan, yaş, cinsiyet, akademisyenlikte çalışma süreleri ve görevli oldukları birim bilgileri bu kısımda yer almaktadır. Araştırmada öğretim elemanlarının demografik özelliklerinin analiz edilmesinde frekans (f) ve yüzde (%) değerleri kullanılmıştır. Frekans değeri, her cevaba karşılık gelen öğretim elemanı sayısını, yüzdelik değer ise frekans değerinin toplam öğretim elemanı sayısına oranını ifade etmektedir.

Çizelge 4.1’de Ordu Üniversitesi öğretim elemanlarının sayısı, katılan sayısı ve yüzde değerleri verilmiştir. Ankete katılan öğretim elemanları dağılımı üniversite genelinde %39,3’lük katılımı 13 profesör, %41,8’lik katılımı 18 doçent, %22,9’luk katılımı 50 yardımcı doçent, %46,1’lik katılımı 60 öğretim görevlisi, % 16,7’lik katılımı 33 araştırma görevlisi, %53,3’lük katılımı 8 okutman ankete katılarak toplamda 640 öğretim elemanından 182’sin katılımı sonucunda üniversite genelinin %28,4’ü katılım gerçekleştirmiştir. Anket verilerinde genel dağılımı, %7,1’lik bir katılımı 13 profesör, %9,9’luk bir katılımı 18 doçent, %27,5’lik katılımı 50 yardımcı doçent, %33’lük katılımı 60 öğretim görevlisi, %18,1’lik katılımı 33 araştırma görevlisi, %4,4’lük katılımı 8 okutmandan oluşmuştur. Şekil 4.1’de öğretim elemanı anket dağılımı

grafiksel olarak verilmiştir.

Çizelge 4.1 Öğretim Elemanlarının (ÖE) Unvanlarına Göre Dağılımı.

Soru 1	Değişken	Öğr.Elem.Say.	Katılan Say. (f)	Katılım %	Dağılım %
Unvan	Profesör	33	13	39,3	7,1
	Doçent	43	18	41,8	9,9
	Yardımcı Doçent	218	50	22,9	27,5
	Öğretim Görevlisi	130	60	46,1	33
	Araştırma Görevlisi	197	33	16,7	18,1
	Okutman	15	8	53,3	4,4
	Uzman	4	0	0	0
Toplam		640	182	28,4	100

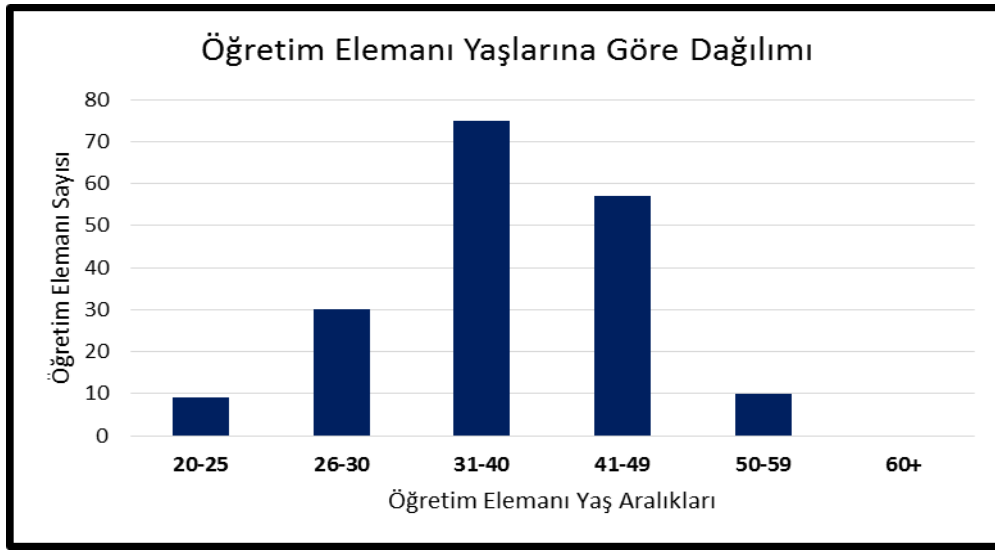

Şekil 4.1 ÖE'nın Unvan Dağılım Grafiği.

Çizelge 4.2'de ankete katılan öğretim elemanlarının yaş dağılımları verilmiştir. Yaş dağılımları; 9 (%4,9) öğretim elemanı 20-25 yaş aralığında, 30 (%16,5) öğretim elemanı 26-30 yaş aralığında, 75 (%41,8) öğretim elemanı 31-40 yaş aralığında, 57 (%31,3) öğretim elemanı 41-49 yaş aralığında, 10 (%5,5) öğretim elemanı 50-59 yaş aralığında olup 60 yaş ve üzeri öğretim elemanının ankete katılmadığı anlaşılmaktadır. Yaş dağılımlarıyla ilgili grafiksel gösterim Şekil 4.2'de verilmiştir. Şekil ve çizelge incelendiğinde öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun 30 ve 50 yaş arasında olduğu anlaşılmaktadır.

Çizelge 4.2 ÖE'nin Yaş Dağılımları.

Soru 2	Değişken	<i>f</i>	%
Yaş Aralığı	20-25 Yaş Aralığında Olanlar	9	4,9
	26-30 Yaş Aralığında Olanlar	30	16,5
	31-40 Yaş Aralığında Olanlar	75	41,8
	41-49 Yaş Aralığında Olanlar	57	31,3
	50-59 Yaş Aralığında Olanlar	10	5,5
	60 ve Üstü Yaşında Olanlar	0	0
Toplam		182	100

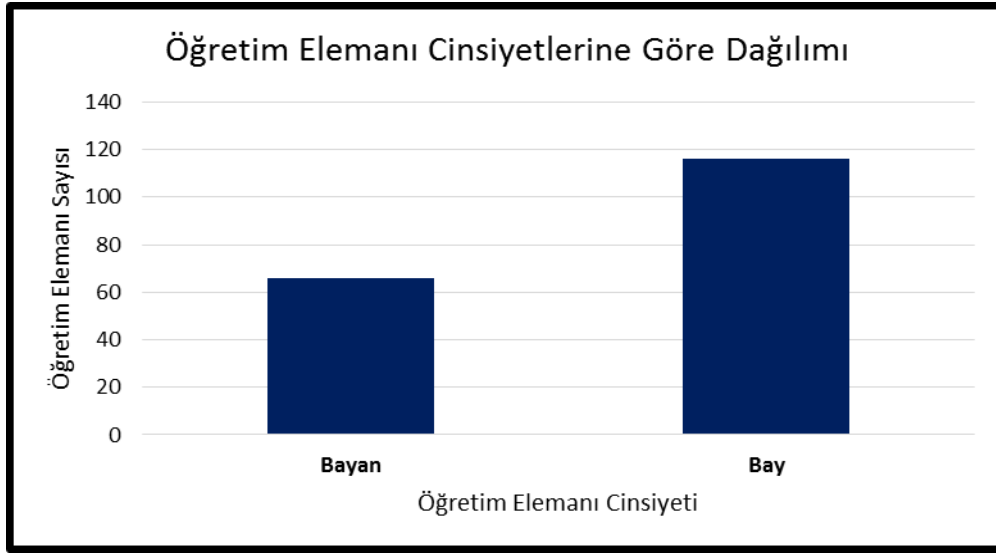

Şekil 4.2 ÖE'nin Yaşlarına Göre Dağılım Grafiği.

Ankete katılan öğretim elemanlarının cinsiyet dağılımları Çizelge 4.3'de verilmiştir. Ankete katılan öğretim elemanlarının 66'sı (%36,3) bayan, 116'sının (%63,7) bay olduğu anlaşılmaktadır. Cinsiyet dağılımıyla ilgili grafiksel gösterim Şekil 4.3'de verilmiştir. Üniversite genelindeki cinsiyet dağılımı ile ankete katılan öğretim elemanlarının cinsiyet dağılımlarının homojen olduğu anlaşılmaktadır.

Çizelge 4.3 Öğretim Elemanlarının Cinsiyet Dağılımları.

Soru 3	Değişken	<i>f</i>	%
Cinsiyet	Bayan	66	36,3
	Bay	116	63,7
Toplam		182	100

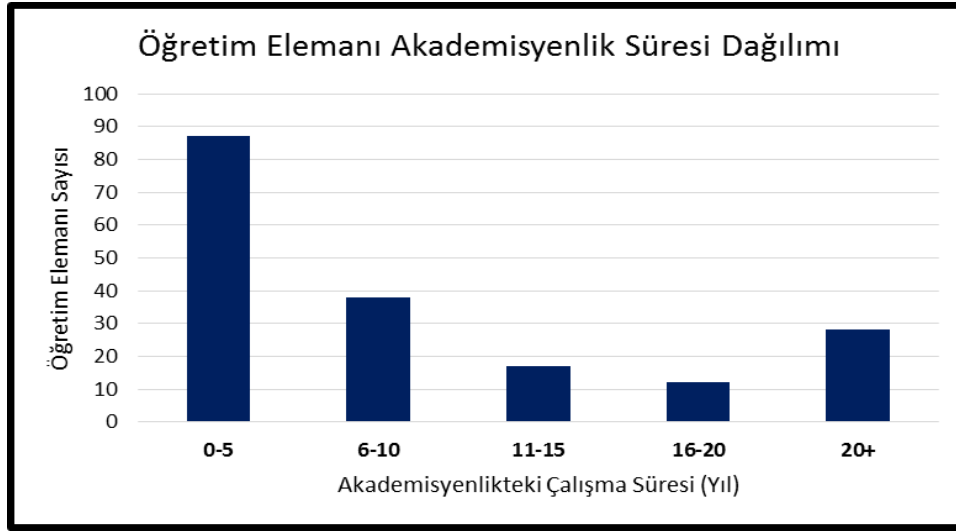
Şekil 4.3 Öğretim Elemanı Cinsiyet Dağılım Grafiği.

Çizelge 4,4’de ankete katılan 182 öğretim elemanın akademik kıdem yılı dağılımı verilmiştir. Çizelgeye göre öğretim elemanlarının 0-5 yıl arası çalışan sayısı %47,8 oranla 87 kişi, 6-10 yıl arası çalışan sayısı %20,9 oranla 38 kişi, 11-15 yıl arası çalışan sayısı %9,3 oranla 17 kişi, 16-20 yıl arası çalışan sayısı %6,6 oranla 12 kişi ve 20 yıldan daha fazla zamandır akademisyenlik yapan öğretim elemanı sayısı %15,4 oranlar 28 kişiden oluşmaktadır.

Çizelgeye göre öğretim elemanlarının akademisyenlik süreleri 1 ile 10 yıl arasında yoğunluk göstermektedir. Öğretim elemanlarının akademisyenlikteki süre dağılımlarıyla ilgili grafiksel gösterim Şekil 4.4’de verilmiştir.

Çizelge 4.4 ÖE’nın Akademisyenlikteki Süre Dağılımları.

Soru 4	Değişken	<i>f</i>	%
Akademik Kıdem Yılı	0-5 Yıl Olanlar	87	47,8
	6-10 Yıl Olanlar	38	20,9
	11-15 Yıl Olanlar	17	9,3
	16-20 Yıl Olanlar	12	6,6
	20 ve Üstü Yıl Olanlar	28	15,4
Toplam		182	100

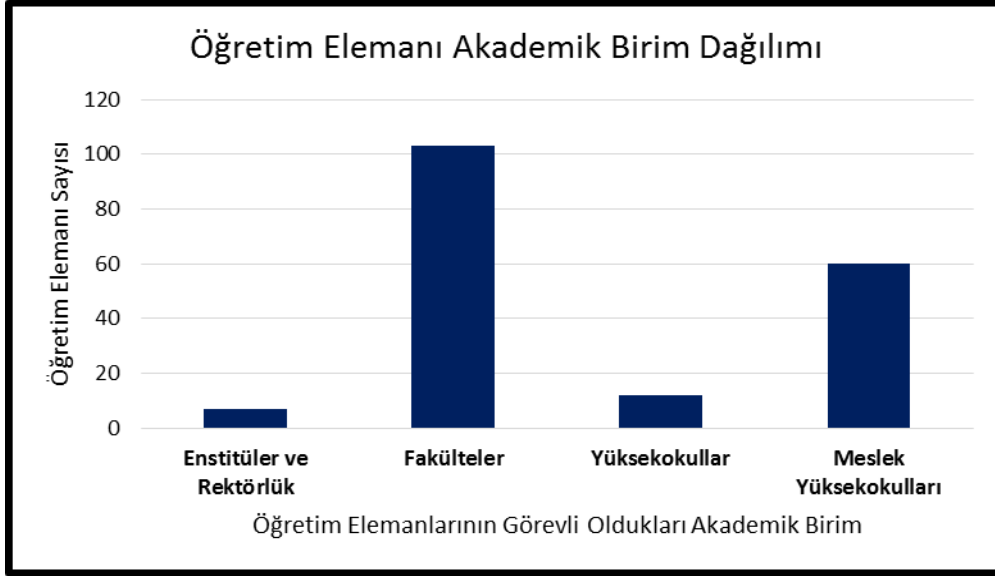

Şekil 4.4 ÖE'nın Akademisyenlik Süreleri Grafiği.

Çalışma grubunda Ordu Üniversitesi bünyesinde toplam 3 enstitü, 10 fakülte, 3 yüksekokul ve 10 tane meslek yüksekokulu vardır. Ancak ilgili akademik birimlerin öğretim elemanı sayıları dağılımı birbirleriyle yakınlık göstermediği için akademik birimleri enstitüler, fakülteler, yüksekokullar ve meslek yüksekokulları olarak gruplandırılmıştır. Çizelge 4.5'de akademik birimlerdeki katılımcı öğretim elemanlarının toplam sayıları verilmiştir. Buna göre enstitüler ve rektörlük kadrosunda olan 7 öğretim elemanı toplam katılımcıların %3,8'ini oluşturmaktadır. Aynı şekilde fakülteler kadrosunda olan 103 öğretim elemanı toplam katılımcıların %56,5'ini oluşturmaktadır. Yüksekokul kadrosundaki öğretim elemanları 12 kişilik katılımı toplam katılımcıların %6,5'ini oluşturmakta ve son olarak meslek yüksekokulları kadrosunda olan öğretim elemanları 60 kişi ile toplam katılımcıların %33,3'ünü oluşturmaktadır. Akademik birimlerle ilgili grafiksel gösterim Şekil 4.5'de verilmiştir.

Çizelge 4.5 ÖE'nın Çalıştıkları Akademik Birimlere Göre Dağılımları.

Soru 5	Değişken	f	%
	Enstitü ve Rektörlük	7	3,8
Çalıştığı	Fakülde	103	56,5
Akademik Birim	Yüksekokul	12	6,5
	Meslek Yüksekokulu	60	33,3
Toplam		182	100

Şekil 4.5 ÖE'nın Akademik Birimlere Göre Dağılım Grafiği.

4.2 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Bilgileriyle İlgili Bulgular

Bu bölümde, yapılmış olan anketin Uzaktan Eğitimle İlgili Bilginiz (B) kısmında sorulmuş olan sorulara yanıtları incelenmiştir. Toplam 6 soru sorulmuş, ilk 4 soru Evet/Hayır şeklinde, sonraki 2 soru ise birden çok seçeneklidir. İlk 4 soru Evet/Kısmen/Hayır şeklinde iken uzman görüşü doğrultusunda uygulamada Evet/Hayır şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Çizelge 4.6'da "Uzaktan eğitim hakkında bilginiz var mı?" sorusuna yanıt olarak öğretim elemanlarının %89'u "Evet" olarak kodlamış ve kalan %11'i "Hayır" olarak kodlamışlardır. Bu veriler ışığında üniversite öğretim elemanlarının %89'u uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi oldukları anlaşılmaktadır.

Çizelge 4.6 ÖE'nın Uzaktan Eğitim Hakkındaki Bilgileri.

Soru 6	Değişken	f	%
Uzaktan Eğitim hakkında bilginiz var mı?	Evet	162	89
	Hayır	20	11
Toplam		182	100

(Ortalama:1,10 - Medyan:1 - Puan:202)

Aynı bölümdeki bir sonraki soru: "Üniversitenizde yapılan uzaktan eğitim

çalışmalarından haberdar mısınız?” şeklindedir. Bu sorunun yanıtıyla ilgili veriler Çizelge 4.7’de verilmiştir. Öğretim elemanlarının üniversite bünyesindeki uzaktan eğitim çalışmalarından %67,6’sının evet cevabı vererek haberdar olduğu, kalan %32,4’lük kısmın da ilgili çalışmalardan haberdar olmadığı anlaşılmaktadır. Bir önceki soruda genel anlamda uzaktan eğitimle ilgili bilgi sahibi olduklarını beyan etmiş olsalar da üniversitelerindeki uzaktan eğitim çalışmalarıyla ilgili %32’lik bir kısmın haberdar olmadığı görülmüştür.

Çizelge 4.7 ÖE’nın ODÜZEM’den Haberdar Oluşları.

Soru 7	Değişken	f	%
Üniversitenizdeki UE çalışmalarından haberdar mısınız?	Evet	123	67,6
	Hayır	59	32,4
Toplam		182	100

(Ortalama:1,32 - Medyan:1 - Puan:241)

Uzaktan eğitimde (UE) sınıf ortamlarıyla ilgili sorulmuş olan sorunun yanıtları Çizelge 4.8’de verilmiştir. Çizelgeden de anlaşıldığı gibi öğretim elemanlarının %53,8’lik kısmı söz konusu sınıf ortamından haberdar olduklarını, %46,2’lik kısmın da haberdar olmadığı şeklinde gözlenmiştir. Bu anlamda bir önceki soruda da olduğu gibi uzaktan eğitimde bilgisi olanlar çoğunlukta iken üniversitede uzaktan eğitim yapısı hakkında %22 azalarak haberdar olma durumu ortaya çıkmış ve aynı şekilde uzaktan eğitim sınıf ortamlarıyla ilgili olarak da yaklaşık %14’lük bir azalımla farkındalık olduğu anlaşılmaktadır.

Çizelge 4.8 ÖE’nın UE Akıllı Sınıflar Hakkında Bilgileri.

Soru 8	Değişken	f	%
UE’deki sınıf ortamlarından (sanal sınıf, akıllı sınıf, stüdyo vb.) haberdar mısınız?	Evet	98	53,8
	Hayır	84	46,2
Toplam		182	100

(Ortalama:1,46 - Medyan:1 - Puan:266)

Bir sonraki soruda uzaktan eğitimle ilgili farkındalığın daha fazla bir şekilde incelendiğinde çoğunlukla “Hayır” cevabının ortaya çıktığı görülmektedir. Öğretim elemanlarına “Uzaktan eğitimle ilgili materyal ve ders içeriği hazırlama konusunda

bilginiz var mı?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretim elemanlarının %26,4’ü “Evet” cevabını vermiş ve kalan %73,6’lık kısım da “Hayır” cevabını vermişlerdir. Soruya verilen yanıtlarla ilgili çalışma verileri Çizelge 4.9 verilmiştir.

Çizelge 4.9 ÖE’nın UE’de Materyal vb. Hazırlama Hakkındaki Bilgileri.

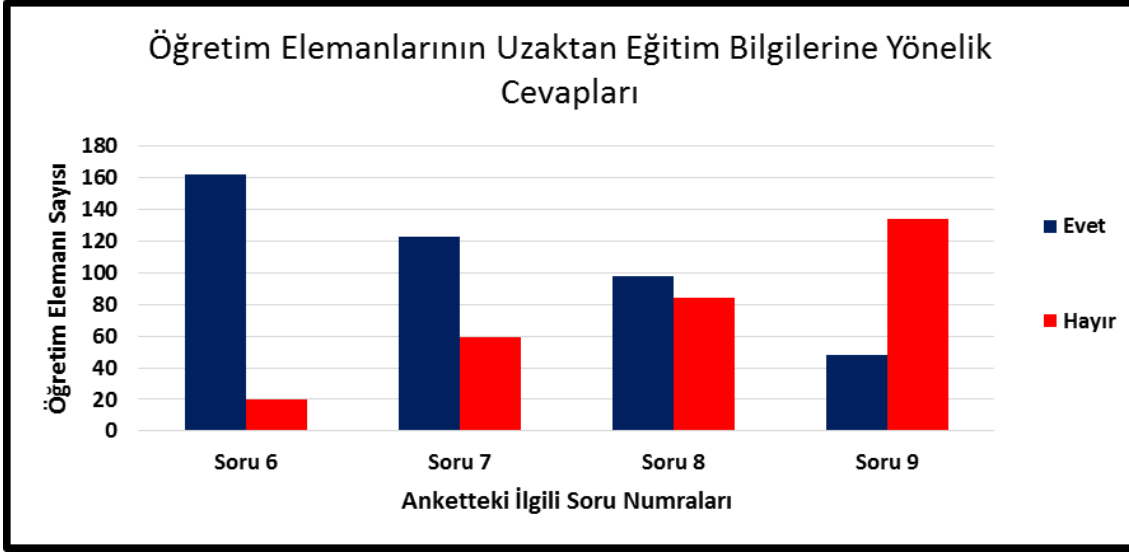
Soru 9	Değişken	f	%
UE ile ilgili materyal ve ders içeriği hazırlama konusunda bilginiz var mı?	Evet	48	26,4
	Hayır	134	73,6
Toplam		182	100

(Ortalama:1,73 - Medyan:2 - Puan:316)

Sorular genel anlamda incelendiğinde, öğretim elemanları, ilk üç soruya büyük çoğunlukta “Evet” yanıtını vermişlerdir. Uzaktan eğitimde materyal tasarımıyla ilgili olarak ise büyük çoğunlukla “Hayır” yanıtını vermişlerdir. Çizelge 4.10’da öğretim elemanlarının genel anlamda verdikleri yanıtlarla ilgili detaylı bilgiler verilmiştir. Bu detaylar içeriğinde katılımcı sayısı, madde sayısı, ortalama ve medyan değerleri, standart sapma, varyans, en büyük ve en küçük değerler verilmiştir. Toplam puan sütunu, kişilerin verdikleri yanıtlar doğrultusunda oluşan puanın genel toplamıdır. “Kişilerin Ortalaması” adlı sütunda ise, öğretim elemanlarının sorulara verdikleri yanıtların ortalamasına göre istatistiki verileri temsil eder. Şekil 4.6’da ise bölümdeki dört sorunun verilerine ilişkin grafiksel gösterim sunulmuştur.

Çizelge 4.10 ÖE’nın UE Bilgisine Yönelik Genel Değerlendirmesi.

UE Bilgisi	Değişken	Toplam Puan	Kişilerin Ortalaması
(1) Evet (2) Hayır	Katılımcı Sayısı	182	182
	Madde Sayısı	4	4
	Ortalama	5,63	1,40
	Medyan	6	1,50
	Standart Sapma	1,22	0,30
	Varyans	1,48	0,93
	En Küçük	4	1
	En Büyük	8	2
	Toplam	1.025	256,25

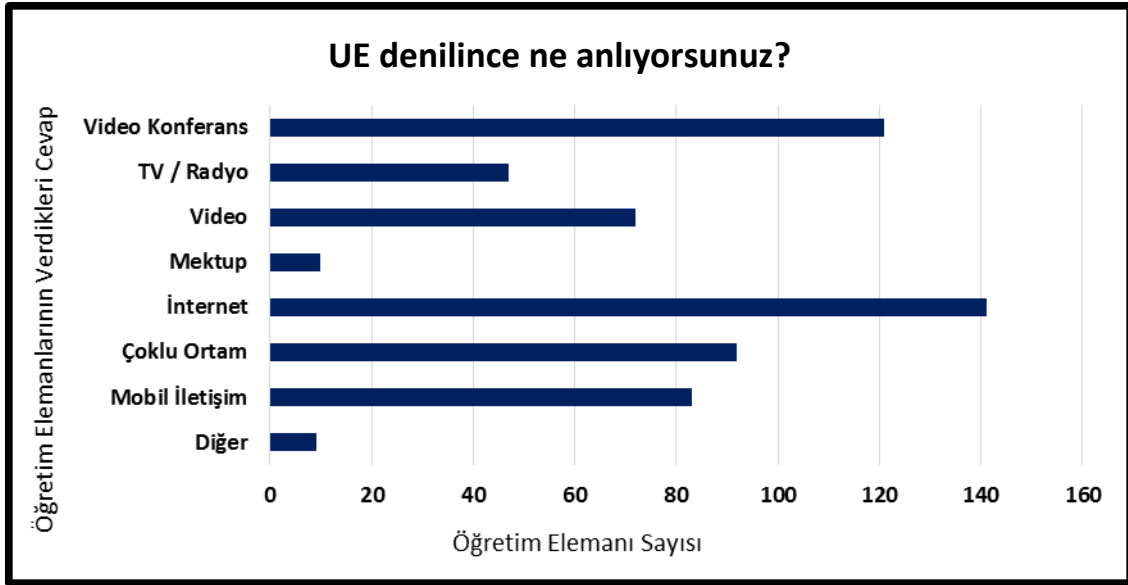

Şekil 4.6 ÖE'nin Uzaktan Eğitim Bilgilerine Yönelik Grafik.

Öğretim elemanlarına yöneltilmiş olan bir diğer soruda “Uzaktan eğitim denilince ne anlıyorsunuz?” şeklinde olmuştur. Bu soruda uzaktan eğitim kavramıyla ilgili olarak öğretim elemanlarında en çok çağrışım yapan kavramların yanıtı incelenmek istenmiştir. Çizelge 4.11’de ilgili soruya verilen yanıtların dağılımı verilmiştir. Bu soruda öğretim elemanları birden fazla seçenek kodlayabilmişlerdir. Çizelgeye göre öğretim elemanlarının uzaktan eğitimle ilgili en çok çağrışım yapan kavramlardan başlanacak olursa ilk sırayı 141 öğretim elemanı ile internet, 121 öğretim elemanı ile video konferans, 92 öğretim elemanı ile çoklu ortam, 83 öğretim elemanı ile mobil iletişim, 72 öğretim elemanı ile video, 47 öğretim elemanı ile TV/Radyo, 10 öğretim elemanı ile mektup ve 9 öğretim elemanı ile da diğer seçeneğinin kodlandığı görülmüştür. Mektupla başlayan uzaktan eğitim sisteminin bugün öğretim elemanlarında yeterli çağrışım yapmadığı gibi en çok çağrışımın internet ve video konferans seçeneklerinde olduğu anlaşılmaktadır. Çizelge verilerine ait grafiksel gösterim de Şekil 4.7’de verilmiştir.

Çizelge 4.11 ÖE'nin UE denilince Aklına Gelenler.

Soru 10	Değişken	<i>f</i>	%
Uzaktan eğitim denilince ne anlıyorsunuz?	Video Konferans	121	66,5
	TV / Radyo	47	25,8
	Video	72	39,6
	Mektup	10	5,5
	İnternet	141	77,5
	Çoklu Ortam	92	50,5
	Mobil İletişim	83	45,6
	Diğer	9	4,9

Şekil 4.7 ÖE'nin UE denilince Aklına Gelenlerle İlgili Grafikselsel Gösterim.

Yukarıdaki soruya benzer olan 3 seçenekli ve birden çok seçenek kodlanabilen yapıdaki soruda “Sizce hangi tür dersler uzaktan eğitim yoluyla verilebilir?” şeklinde sorulmuştur. Soruya verilen yanıtlar Çizelge 4.12’de verilmiştir. Çizelgeye göre öğretim elemanlarının 179 kişilik görüş birliğiyle neredeyse tamamı uzaktan eğitim yoluyla teorik derslerin verilebileceğini, 39’u mesleki derslerin verilebileceği ve 16’sı da uygulamalı derslerin verilebileceğini savunmuştur.

Çizelge 4.12 Ne Tür Derslerin UE Yoluyla Verileceğine Dair ÖE Görüşleri

Soru 11	Değişken	f	%
Sizce hangi tür dersler uzaktan eğitim yoluyla verilebilir?	Mesleki Dersler	39	21,4
	Uygulamalı Dersler	16	8,6
	Teorik Dersler	179	98,4

4.3 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Deneyimleriyle İlgili Bulgular

Öğretim elemanlarına yapılmış olan anketin Uzaktan Eğitimle İlgili Deneyiminiz (C) kısmında sorulmuş olan sorulara yanıtları incelenmiştir. Bu bölüm, “Evet/Hayır” şeklinde çift cevaplı 7 sorudan oluşmaktadır.

Çizelge 4.13’de “Çalıştığınız herhangi bir kurumda uzaktan eğitimle ilgili çalışmalar yapıldı mı?” sorusuna yanıt olarak öğretim elemanlarının 121’i “Evet” olarak kodlamış ve kalan 61’i “Hayır” olarak kodlamışlardır. Bu veriler ışığında üniversite öğretim elemanlarının %66,5’i çalıştıkları herhangi bir kurumda uzaktan eğitim çalışmalarına tanık olduklarını beyan etmiştir.

Çizelge 4.13 Kurumlardaki Uzaktan Eğitim Çalışması.

Soru 12	Değişken	f	%
Çalıştığınız herhangi bir kurumda uzaktan eğitimle ilgili çalışmalar yapıldı mı?	Evet	121	66,5
	Hayır	61	33,5
Toplam		182	100

(Ortalama:1,34 - Medyan:1 - Puan:243)

Çizelge 4.14’de “Daha önce uzaktan eğitim sistemi ya da benzer bir yapı kullanarak ders verdiniz mi?” sorusuna yanıt olarak öğretim elemanlarının %8,2’si “Evet” olarak kodlamış ve kalan %91,8’i “Hayır” olarak kodlamışlardır. Bu veriler ışığında üniversite öğretim elemanlarının %91,8’i uzaktan eğitimle veya benzer bir yapıyla ilgili ders vermediklerini dile getirmişlerdir. Öğretim elemanları uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi olduklarını ifade etmiş olsalar bile uygulamada uzaktan eğitim yöntemini kullanmadıklarını ifade etmişlerdir.

Çizelge 4.14 Uzaktan Eğitim Yoluyla Ders Verme Durumu.

Soru 13	Değişken	f	%
Daha önce uzaktan eğitim sistemi ya da benzer bir yapı kullanarak ders verdiniz mi?	Evet	15	8,2
	Hayır	167	91,8
Toplam		182	100

(Ortalama:1,92 - Medyan:2 - Puan:349)

Çizelge 4.15’de “Uzaktan eğitim sistemi ya da benzer bir yapı kullanarak ölçme-değerlendirme yaptınız mı?” sorusuna yanıt olarak öğretim elemanlarının %6,6’sı “Evet” olarak kodlamış ve kalan %93,4’ü “Hayır” olarak kodlamışlardır. Bu veriler ışığında üniversite öğretim elemanlarının %93,4’ü uzaktan eğitimle veya benzer bir yapıyla kullanarak ölçme değerlendirme yapmadıklarını anlaşılmıştır.

Çizelge 4.15 UE Yoluyla Ölçme Değerlendirme Yapma Durumu.

Soru 14	Değişken	f	%
Uzaktan eğitim sistemi ya da benzer bir yapı kullanarak ölçme değerlendirme yaptınız mı?	Evet	12	6,6
	Hayır	170	93,4
Toplam		182	100

(Ortalama:1,93 - Medyan:2 - Puan:352)

Çizelge 4.16’da “Akıllı sınıf ortamında akıllı tahta, doküman kamera vb. kullanarak ders verdiniz mi?” sorusuna yanıt olarak öğretim elemanlarının %31,9’u “Evet” olarak kodlamış ve kalan %68,1’i “Hayır” olarak kodlamışlardır. Bu veriler ışığında üniversite öğretim elemanlarının %68,1’i akıllı tahta, doküman kamera vb. yapıları hiç kullanmamışlardır.

Çizelge 4.16 Akıllı tahta, Doküman Kamera vb. Kullanma Durumu.

Soru 15	Değişken	f	%
Akıllı sınıf ortamında akıllı tahta, doküman kamera vb. kullanarak ders verdiniz mi?	Evet	58	31,9
	Hayır	124	68,1
Toplam		182	100

(Ortalama:1,68 - Medyan:2 - Puan:306)

Çizelge 4.17’de “Herhangi bir öğretim yönetim sistemine ders ekleyebilir misiniz?” sorusuna yanıt olarak öğretim elemanlarının %31,9’u “Evet” olarak kodlamış ve kalan

%68,1'i "Hayır" olarak kodlamışlardır. Bu veriler ışığında üniversite öğretim elemanlarının %68,1'i herhangi bir öğrenim yönetim sistemi yazılımına ders ekleyemeyeceğini dile getirmiştir. Öğrenim yönetim sistemi hakkında soruyla birlikte açıklama yapılmıştır. Dolayısıyla öğretim elemanları öğrenim yönetim sistemi yazılımı hakkında gerekli tanımı okuduktan sonra soruyu yanıtladıkları varsayılmaktadır.

Çizelge 4.17 Öğrenim Yönetim Sistemine Ders Ekleme Durumu.

Soru 16	Değişken	f	%
Herhangi bir öğretim yönetim sistemine ders ekleyebilir misiniz?	Evet	58	31,9
	Hayır	124	68,1
Toplam		182	100

(Ortalama:1,67 - Medyan:2 - Puan:306)

Çizelge 4.18'de "Herhangi bir öğrenim yönetim siteminde değişiklik yapabilir misiniz?" sorusuna yanıt olarak öğretim elemanlarının %29,1'i "Evet" olarak kodlamış ve kalan %70,9'u "Hayır" olarak kodlamışlardır. Bu veriler ışığında üniversite öğretim elemanlarının %70,9'u herhangi öğrenim yönetim sistemi üzerinde değişiklik yapamayacağını ifade etmiştir.

Çizelge 4.18 Öğrenim Yönetim Sisteminde Değişiklik Yapma Durumu.

Soru 17	Değişken	f	%
Herhangi bir öğrenim yönetim siteminde değişiklik yapabilir misiniz?	Evet	53	29,1
	Hayır	129	70,9
Toplam		182	100

(Ortalama:1,70 - Medyan:2 - Puan:311)

Çizelge 4.19'da "Daha önce uzaktan eğitimle ilgili bir çalışmanız oldu mu?" sorusuna yanıt olarak öğretim elemanlarının %11'i'u "Evet" olarak kodlamış ve kalan %89'u "Hayır" olarak kodlamışlardır. Bu veriler ışığında üniversite öğretim elemanlarının %89'u uzaktan eğitimle ilgili hiçbir çalışma yapmadıkları anlaşılmaktadır.

Çizelge 4.19 Daha Önce Uzaktan Eğitim Çalışması Durumu.

Soru 18	Değişken	f	%
Daha önce uzaktan eğitimle ilgili bir çalışmanız oldu mu?	Evet	29	11
	Hayır	162	89
Toplam		182	100

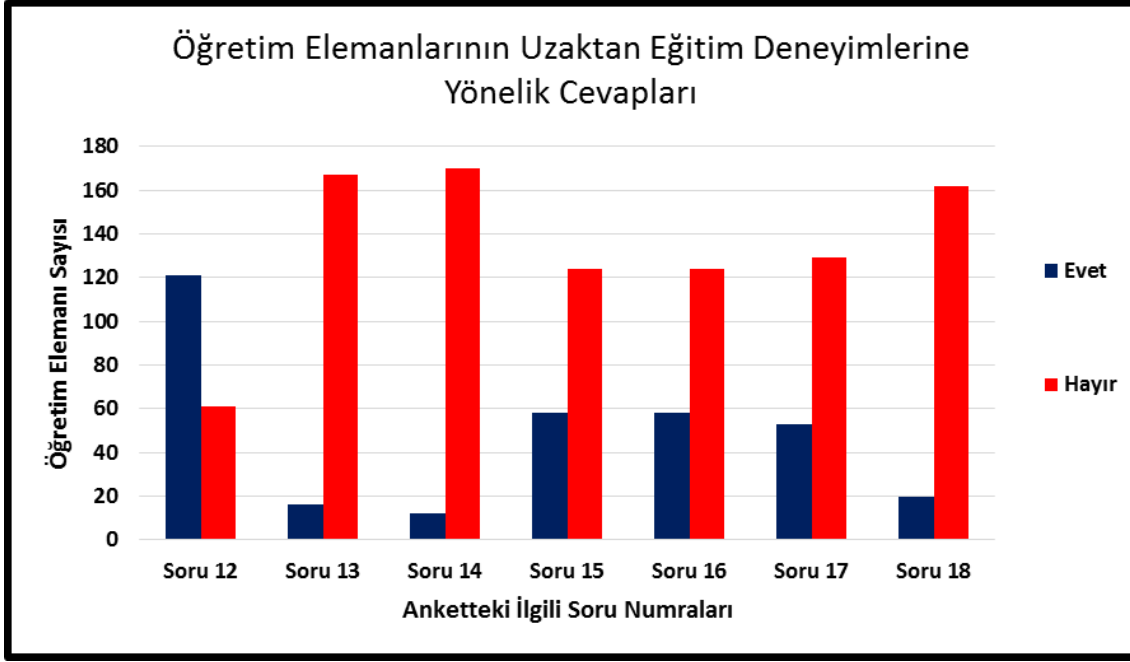
(Ortalama:1,89 - Medyan:2 - Puan:344)

Anket çalışmasının “C” bölümü olan öğretim elemanlarının deneyimleriyle ilgili yedi soruya vermiş oldukları yanıtlar “Hayır” ağırlıklıdır. Öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde yaklaşık %90’ı herhangi bir deneyime sahip olmadığını, Ordu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde yürütülmekte olan faaliyetler veya kurumsal yapının varlığı konusunda da yaklaşık %67’lik bir oranla bilgi sahibidir. Çizelge 4.20’de öğretim elemanlarının yedi sorudan oluşan uzaktan eğitim deneyimleriyle ilgili genel değerlendirme verileri gösterilmektedir. Bu verilerden yola çıkıldığında da öğretim elemanlarının uzaktan eğitimle ilgili deneyimli olmadıkları söylenebilir. Yanıtların verileriyle ilgili grafiksel gösterimi Şekil 4.8’de verilmiştir.

Çizelge 4.20 ÖE’nın UE Deneyimlerine Yönelik Genel Değerlendirmesi.

UE Deneyimi	Değişken	Toplam Puan	Kişilerin Ortalaması
	Katılımcı Sayısı	182	182
	Madde Sayısı	7	7
(1) Evet	Ortalama	12,15	1,74
	Medyan	13	1,86
(2) Hayır	Standart Sapma	1,70	0,24
	Varyans	2,92	0,06
	En Küçük	7	1
	En Büyük	14	2
	Toplam	2.211	215,86

Şekil 4.8 ÖE'nin Uzaktan Eğitim Deneyimlerine Yönelik Grafik.

4.4 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Bakış Açılıyla İlgili Bulgular

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime bakış açılarıyla ilgili olarak Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin D bölümündeki “Uzaktan Eğitime Yönelik Düşünceleriniz” başlığı altındaki 23 maddeye ait olarak öğretim elemanlarının verdikleri cevaplara ilişkin frekans ve yüzdeler değeri verilmiştir. Frekans değeri her cevaba karşılık gelen öğretim elemanı sayısını, yüzdeler değeri ise frekans değeri toplam öğrenci sayısına oranını vermektedir.

Ayrıca her bir soru için tablo içerisinde öğretim elemanlarının tamamının soruya verdikleri yanıtların madde toplam puanı, aritmetik ortalama ve medyan (ortanca) değeri de verilmiştir. Bu değerler doğrultusunda öğretim elemanlarının genel anlamda soruya verdikleri yanıtın ne olduğu yorumlanacaktır. Bu yorumlamada ortalama değeri ve medyan değerlerine bakılarak karar verilecektir. Geliştirilen ankette yer alan maddeler 5’li likert tipi derecelendirme ölçeğine göre hazırlanmıştır. Bu derecelendirme ölçeğinde dört aralık yer aldığından her bir aralığın $4/5=0,80$ puanı kapsamı ve böylelikle aşağıdaki şekilde olması gerekmektedir (Kara 2010, Yenilmez 2008).

- 1,00 ile 1,80 aralığı: Kesinlikle Katılmıyorum;
 1,81 ile 2,60 aralığı: Katılmıyorum;
 2,61 ile 3,40 aralığı: Kararsızım;
 3,41 ile 4,20 aralığı: Katılıyorum;
 4,21 ile 5,00 aralığı: Kesinlikle Katılıyorum.

Buradan hareketle, oluşturulmuş olan 23 maddelik ve 8 maddelik anket ölçeği ile soruların her birinin 182 öğretim elemanınca verdikleri yanıt aralıkları toplam değerleri aşağıda Çizelge 4.21’de verilmiştir. Verilen değerler anket maddelerine verilen yanıtların ortalama değerlerinin geldiği aralığı saptamak için kullanılacaktır. Örneğin 8 maddelik bir ölçek için ($8 \times 1 = 8$ ile $8 \times 1,80 = 14,4$ vb.) şekilde oluşturulacaktır (Kara 2010, Yenilmez 2008).

Çizelge 4.21 Ölçümlere İlişkin Puan Aralıkları.

	Kesinlikle Katılmıyorum (1,00-1,80)	Katılmıyorum (1,81-2,60)	Kararsızım (2,61-3,40)	Katılıyorum (3,41-4,20)	Kesinlikle Katılıyorum (4,21-5,00)
Tek Madde Bazında Puan Aralığı (N=182)	182 327,6	329,42 473,2	475,02 618,8	620,62 764,4	766,22 910
ÖE’nin UE’e Yönelik Düşünceleri (Toplam 23 Madde)	23 41,4	41,63 59,8	60,03 78,2	78,43 96,6	96,83 115
ÖE’nin UE’de Kendilerine Yönelik Düşünceleri (Toplam 8 Madde)	8 14,4	14,48 20,8	20,88 27,2	27,28 33,6	33,68 40

Çizelge 4,22’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 19. sorusu olan “Uzaktan eğitim gereklidir.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 16 kişisi (%8,8) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 19 kişisi (%10,4) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 64 (%35,2), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 34’tür (%18,7). Ayrıca öğretim elemanlarının 49’u (%26,9) soruya verdikleri cevaplarda “Kararsız” olduklarını belirtmiştir. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 633, aritmetik ortalaması 3,48 ve medyan (ortanca) değeri de 4 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim gereklidir.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(4) Katılıyorum” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(4) Katılıyorum” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.22 UE Gereklidir.

Madde 1 (Soru 19)	Değişken	f	%
UE gereklidir.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	16	8,8
	(2) Katılmıyorum	19	10,4
	(3) Kararsızım	49	26,9
	(4) Katılıyorum	64	35,2
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	34	18,7
Toplam		182	100

(Ortalama:3,48 - Medyan:4 - Puan:633)

Çizelge 4.23’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 20. sorusu olan “Uzaktan eğitim yüz yüze (geleneksel) eğitimden daha etkilidir.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 71’i (%39) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 62’si (%34,1) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 10 (%5,5), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 3’tür (%1,6) Ayrıca öğretim elemanlarının 36’sı da (%19,8) soruya verdikleri cevaplarda “Kararsız” olduklarını belirtmiştir. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 360, aritmetik ortalaması 1,98 ve medyan değeri de 2 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim yüz yüze

(geleneksel) eğitimden daha etkilidir.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(2) Katılmıyorum” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(2) Katılmıyorum” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.23 UE Geleneksel Eğitimden Daha Etkilidir.

Madde 2 (Soru 20)	Değişken	f	%
UE yüz yüze (geleneksel) eğitimden daha etkilidir.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	71	39
	(2) Katılmıyorum	62	34,1
	(3) Kararsızım	36	19,8
	(4) Katılıyorum	10	5,5
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	3	1,6
Toplam		182	100

(Ortalama:1,98 - Medyan:2 - Puan:360)

Çizelge 4.24’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 21. sorusu olan “Uzaktan eğitimdeki dersler geleneksel sınıf ortamlarındaki derslerden daha fazla zaman alır.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 30’u (%16,5) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 76’sı (%41,8) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 16 (%8,8), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 11’dir (%6) Ayrıca öğretim elemanlarının 49’u da (%26,9) soruya verdikleri cevaplarda “Kararsızım” şeklinde cevap vermiştir. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 448, aritmetik ortalaması 2,46 ve medyan değeri de 2 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitimdeki dersler geleneksel sınıf ortamlarındaki derslerden daha fazla zaman alır” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(2) Katılmıyorum” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(2) Katılmıyorum” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.24 UE Dersleri Daha Fazla Zaman Alır.

Madde 3 (Soru 21)	Değişken	f	%
	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	30	16,5
UE'deki dersler geleneksel sınıf ortamlarındaki derslerden daha fazla zaman alır.	(2) Katılmıyorum	76	41,8
	(3) Kararsızım	49	26,9
	(4) Katılıyorum	16	8,8
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	11	6
Toplam		182	100

(Ortalama:2,46 - Medyan:2 - Puan:448)

Çizelge 4.25'de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 22. sorusu olan “Uzaktan eğitim geleneksel eğitime göre daha kalıcı öğrenme sağlar.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 54’ü (%29,7) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 69’u (%37,9) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 11 (%6), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 1’dir (%0,5). Ayrıca öğretim elemanlarının 47’si de (%25,8) soruya verdikleri cevaplarda “Kararsızım” şeklinde kodlama yaptıkları görülmüştür. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 383, aritmetik ortalaması 2,10 ve medyan değeri de 2 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim geleneksel eğitime göre daha kalıcı öğrenme sağlar.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(2) Katılmıyorum” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(2) Katılmıyorum” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.25 UE Geleneksel Eğitime Göre Daha Kalıcı Öğretir.

Madde 4 (Soru 22)	Değişken	f	%
	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	54	29,7
UE geleneksel eğitime göre daha kalıcı öğrenme sağlar.	(2) Katılmıyorum	69	37,9
	(3) Kararsızım	47	25,8
	(4) Katılıyorum	11	6
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	1	0,5
Toplam		182	100

(Ortalama:2,10 - Medyan:2 - Puan:383)

Çizelge 4.26’da Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 23. sorusu olan “Uzaktan eğitimle daha geniş kitlelere ulaşılır.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 6’sı (%3,3) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 6’sı (%3,3) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 70 (%38,5), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 92’dir (%50,5). Ayrıca öğretim elemanlarının 8’i de (%4,4) soruya verdikleri cevaplarda “Kararsızım” şeklinde kodlama yaptıkları görülmüştür.

Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 784, aritmetik ortalaması 4,31 ve medyan değeri de 5 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitimle daha geniş kitlelere ulaşılır.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(5) Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(5) Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir. Ordu Üniversitesi öğretim elemanların büyük bir çoğunluğu uzaktan eğitim yöntemiyle eğitim verilmesi durumunda çok daha geniş bir coğrafyaya hitap edilebileceği inancında olduğu anlaşılmaktadır.

Çizelge 4.26 UE İle Daha Geniş Kitlelere Ulaşılır.

Madde 5 (Soru 23)	Değişken	f	%
UE ile daha geniş kitlelere ulaşılır.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	6	3,3
	(2) Katılmıyorum	6	3,3
	(3) Kararsızım	8	4,4
	(4) Katılıyorum	70	38,5
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	92	50,5
Toplam		182	100

(Ortalama:4,31 - Medyan:5 - Puan:784)

Çizelge 4.27’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 24. sorusu olan “Uzaktan eğitim öğrencilerin derse katılımı açısından daha verimlidir.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 47’si (%25,8) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 55’i (%30,2) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 11 (%6), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 7’dir (%3,8). Ayrıca öğretim elemanlarının 62’si de

(%34,1) soruya verdikleri cevaplarda “Kararsızım” şeklinde kodlama yapmıştır. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 426, aritmetik ortalaması 2,34 ve medyan değeri de 2 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim öğrencilerin derse katılımı açısından daha verimlidir.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(2) Katılmıyorum” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(2) Katılmıyorum” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.27 UE Öğrencilerinin Derse Katılımı Açısından Daha Verimlidir.

Madde 6 (Soru 24)	Değişken	f	%
UE öğrencilerin derse katılımı açısından daha verimlidir.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	47	25,8
	(2) Katılmıyorum	55	30,2
	(3) Kararsızım	62	34,1
	(4) Katılıyorum	11	6
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	7	3,8
Toplam		182	100

(Ortalama:2,34 - Medyan:2 - Puan:426)

Çizelge 4.28’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 25. sorusu olan “Uzaktan eğitim öğretim elemanlarının dersi işleyişi açısından daha verimlidir.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 38’i (%20,9) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 54’ü (%29,7) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 23 (%12,6), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 3’dür (%1,6). Ayrıca öğretim elemanlarının 64’ü de (%35,2) soruya verdikleri cevaplarda “Kararsızım” şeklinde kodlama yapmıştır. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 449, aritmetik ortalaması 2,47 ve medyan değeri de 3 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim öğretim elemanlarının dersi işleyişi açısından daha verimlidir.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(3) Kararsızım” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(3) Kararsızım” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.28 UE ÖE'nın Dersi İşleyişi Açısından Daha Verimlidir.

Madde 7 (Soru 25)	Değişken	f	%
UE öğretim elemanının dersi işleyişi açısından daha verimlidir.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	38	20,9
	(2) Katılmıyorum	54	29,7
	(3) Kararsızım	64	35,2
	(4) Katılıyorum	23	12,6
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	3	1,6
Toplam		182	100

(Ortalama:2,47 - Medyan:3 - Puan:449)

Çizelge 4.29'da Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 26. sorusu olan “Uzaktan eğitimle ilgili çalışmaların yaygınlaşması gerekir.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 10'u (%5,5) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 25'i (%13,7) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 59 (%32,4), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 30'dur (%16,5). Ayrıca öğretim elemanlarının 58'i de (%31,9) soruya verdikleri cevaplarda “Kararsızım” şeklinde kodlama yapmıştır. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 623, aritmetik ortalaması 3,42 ve medyan değeri de 4 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21'e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitimle ilgili çalışmaların yaygınlaştırılması gerekir.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(4) Katılıyorum” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(4) Katılıyorum” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.29 UE İle İlgili Çalışmaların Yaygınlaşması Gerekir.

Madde 8 (Soru 26)	Değişken	f	%
UE ile ilgili çalışmaların yaygınlaştırılması gerekir.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	10	5,5
	(2) Katılmıyorum	25	13,7
	(3) Kararsızım	58	31,9
	(4) Katılıyorum	59	32,4
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	30	16,5
Toplam		182	100

(Ortalama:3,42 - Medyan:4 - Puan:623)

Çizelge 4.30’da Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 27. sorusu olan “Uzaktan eğitim için harcanan maliyet çok fazladır.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 16’sı (%8,8) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 64’ü (%35,2) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 20 (%11), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 2’dir (%1,1). Ayrıca öğretim elemanlarının 80’i de (%44) soruya verdikleri cevaplarda “Kararsızım” şeklinde kodlama yapmıştır. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 475, aritmetik ortalaması 2,61 ve medyan değeri de 3 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim için harcanan maliyet çok fazladır.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(3) Kararsızım” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(3) Kararsızım” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Bu soruda uzaktan eğitime harcanan maliyetle ilgili olarak uzaktan eğitim sürecinin oluşabilmesi için kurulum ve yürütme aşamasında geleneksel eğitime göre daha çok maliyetin söz konusu olup olmadığı yönündedir. Öğretim elemanlarının bu konuda kararsız kalmalarındaki gerekçeleri uzaktan eğitim ve geleneksel eğitimin kurulum bütçeleri yorumlayamamış olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çizelge 4.30 UE İçin Harcanan Maliyet Fazladır.

Madde 9 (Soru 27)	Değişken	f	%
UE için harcanan maliyet çok fazladır.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	16	8,8
	(2) Katılmıyorum	64	35,2
	(3) Kararsızım	80	44
	(4) Katılıyorum	20	11
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	2	1,1
Toplam		182	100

(Ortalama:2,61 - Medyan:3 - Puan:475)

Çizelge 4.31’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 28. sorusu olan “Uzaktan eğitim öğrencilere geleneksel eğitim kadar faydalıdır.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 26’sı

(%14,3) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 54’ü (%29,7) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 33 (%18,1), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 8’dir (%4,4). Ayrıca öğretim elemanlarının 61’i de (%33,5) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 491, aritmetik ortalaması 2,70 ve medyan değeri de 3 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim öğrencilere geleneksel eğitim kadar faydalıdır.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(3) Kararsızım” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(3) Kararsızım” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.31 UE Öğrencilere Geleneksel Eğitim Kadar Faydalıdır.

Madde 10 (Soru 28)	Değişken	f	%
UE öğrencilere geleneksel eğitim kadar faydalıdır.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	26	14,3
	(2) Katılmıyorum	54	29,7
	(3) Kararsızım	61	33,5
	(4) Katılıyorum	33	18,1
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	8	4,4
Toplam		182	100

(Ortalama:2,70 - Medyan:3 - Puan:491)

Çizelge 4.32’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 29. sorusu olan “Uzaktan eğitim öğretim üyesi eksikliğini giderir.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 11’i (%6) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 19’u (%10,4) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 89 (%48,9), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 27’dir (%14,8). Ayrıca öğretim elemanlarının 36’sı da (%19,8) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 647, aritmetik ortalaması 3,55 ve medyan değeri de 4 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim öğretim üyesi eksikliğini giderir.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(4) Katılıyorum” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(4) Katılıyorum” şeklinde aynı

aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.32 UE Öğretim Üyesi Eksikliğini Giderir.

Madde 11 (Soru 29)	Değişken	f	%
UE öğretim üyesi eksikliğini giderir?	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	11	6
	(2) Katılmıyorum	19	10,4
	(3) Kararsızım	36	19,8
	(4) Katılıyorum	89	48,9
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	27	14,8
Toplam		182	100

(Ortalama:3,55 - Medyan:4 - Puan:647)

Çizelge 4.33’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 30. sorusu olan “Uzaktan eğitim gelecekteki eğitim modelidir.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 16’sı (%8,8) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 45’i (%24,7) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 57 (%31,3), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 15’dir (%6,2). Ayrıca öğretim elemanlarının 49’u da (%26,9) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 553, aritmetik ortalaması 3,04 ve medyan değeri de 3 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim gelecekteki eğitim modelidir.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(3) Kararsızım” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(3) Kararsızım” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.33 UE Gelecekteki Eğitim Modelidir.

Madde 12 (Soru 30)	Değişken	f	%
UE gelecekteki eğitim modelidir.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	16	8,8
	(2) Katılmıyorum	45	24,7
	(3) Kararsızım	49	26,9
	(4) Katılıyorum	57	31,3
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	15	6,2
Toplam		182	100

(Ortalama:3,04 - Medyan:3 - Puan:553)

Çizelge 4.34’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 31. sorusu olan “Uzaktan eğitim öğrencilerin derse ilgisini artırır.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 44’ü (%24,2) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 61’i (%33,5) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 21 (%11,5), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 4’dür (%2,2). Ayrıca öğretim elemanlarının 52’si de (%28,6) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 429, aritmetik ortalaması 2,36 ve medyan değeri de 2 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim öğrencilerin derse ilgisini artırır.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(2) *Katılmıyorum*” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(2) *Katılmıyorum*” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.34 UE Öğrencilerin Derse İlgisini Artırır.

Madde 13 (Soru 31)	Değişken	f	%
UE öğrencilerin derse ilgisini artırır.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	44	24,2
	(2) Katılmıyorum	61	33,5
	(3) Kararsızım	52	28,6
	(4) Katılıyorum	21	11,5
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	4	2,2
Toplam		182	100

(Ortalama:2,36 - Medyan:2 - Puan:429)

Çizelge 4.35’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 32. sorusu olan “Uzaktan eğitim öğrenci merkezli eğitim sağlar.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 37’si (%20,3) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 49’u (%26,9) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 40 (%22), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 6’dır (%3,3). Ayrıca öğretim elemanlarının 50’si de (%27,5) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 474, aritmetik ortalaması 2,60 ve medyan değeri de 3 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim öğrenci merkezli eğitim sağlar.” maddesine genel

olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(2) *Katılmıyorum*” şeklinde olmuştur. Ancak medyan değeri “(3) *Kararsızım*” şeklinde farklı bir aralığa denk gelmektedir. Çalışma boyunca Çizelge 4.21 referans alınacağından maddeye öğretim elemanlarının verdiği yanıt “(2) *Katılmıyorum*” şeklinde kabul edilmiştir.

Çizelge 4.35 UE Öğrenci Merkezli Eğitim Sağlar.

Madde 14 (Soru 32)	Değişken	f	%
UE öğrenci merkezli eğitim sağlar.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	37	20,3
	(2) Katılmıyorum	49	26,9
	(3) Kararsızım	50	27,5
	(4) Katılıyorum	40	22
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	6	3,3
Toplam		182	100

(Ortalama:2,60 - Medyan:3 - Puan:474)

Çizelge 4.36’da Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 33. sorusu olan “Uzaktan eğitim eğitimde fırsat eşitliği sağlar.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 14’ü (%7,7) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 27’si (%14,8) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 71 (%39), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 28’dir (%15,4). Ayrıca öğretim elemanlarının 42’si de (%23,1) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 618, aritmetik ortalaması 3,40 ve medyan değeri de 4 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim fırsat eşitliği sağlar.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(3) *Kararsızım*” şeklinde olmuştur. Ancak medyan değeri “(4) *Katılıyorum*” şeklinde farklı bir aralığa denk gelmektedir. Çalışma boyunca Çizelge 4.21 referans alınacağından maddeye öğretim elemanlarının verdiği yanıt “(3) *Kararsızım*” şeklinde kabul edilmiştir.

Çizelge 4.36 UE Eğitimde Fırsat Eşitliği Sağlar.

Madde 15 (Soru 33)	Değişken	f	%
UE eğitim fırsat eşitliği sağlar.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	14	7,7
	(2) Katılmıyorum	27	14,8
	(3) Kararsızım	42	23,1
	(4) Katılıyorum	71	39
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	28	15,4
Toplam		182	100

(Ortalama:3,40 - Medyan:4 - Puan:618)

Çizelge 4.37’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 34. sorusu olan “Uzaktan eğitimle ilgili öğretim elemanlarına hizmet içi eğitim verilmelidir.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 3’ü (%1,6) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 3’ü (%1,6) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 78 (%42,9), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 84’dür (%46,2). Ayrıca öğretim elemanlarının 14’ü de (%7,7) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 785, aritmetik ortalaması 4,31 ve medyan değeri de 4 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitimle ilgili öğretim elemanlarına hizmet içi eğitim verilmelidir.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(5) Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde olmuştur. Ancak medyan değeri “(4) Katılıyorum” şeklinde farklı bir aralığa denk gelmektedir. Çalışma boyunca Çizelge 4.21 referans alınacağından maddeye öğretim elemanlarının verdiği yanıt “(5) Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde kabul edilmiştir.

Çizelge 4.37 UE İle İlgili ÖE'na Hizmet İçi Eğitim Verilmelidir.

Madde 16 (Soru 34)	Değişken	f	%
UE ile ilgili öğretim elemanlarına hizmet içi eğitim verilmelidir.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	3	1,6
	(2) Katılmıyorum	3	1,6
	(3) Kararsızım	14	7,7
	(4) Katılıyorum	78	42,9
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	84	46,2
Toplam		182	100

(Ortalama:4,31 - Medyan:4 - Puan:785)

Çizelge 4.38’da Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 35. sorusu olan “Uzaktan eğitim eğitimde fiziki ortam eksikliğini ortadan kaldırır.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 2’si (%1,1) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 18’i (%9,9) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 94 (%51,6), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 51’dir (%28). Ayrıca öğretim elemanlarının 17’si de (%9,3) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 724, aritmetik ortalaması 3,98 ve medyan değeri de 4 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim eğitimde fiziki ortam eksikliğini ortadan kaldırır.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(4) Katılıyorum” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(4) Katılıyorum” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.38 UE Eğitimde Fiziki Ortam Eksikliğini Giderir.

Madde 17 (Soru 35)	Değişken	f	%
UE eğitimde fiziki ortam eksikliğini ortadan kaldırır.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,1
	(2) Katılmıyorum	18	9,9
	(3) Kararsızım	17	9,3
	(4) Katılıyorum	94	51,6
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	51	28
Toplam		182	100

(Ortalama:3,98 - Medyan:4 - Puan:724)

Çizelge 4.39’da Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 36. sorusu olan “Üniversitedeki bütün dersler uzaktan eğitimle yapılabilir.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 109’u (%59,9) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 55’i (%30,2) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 7 (%3,8), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 4’dür (%2,2). Ayrıca öğretim elemanlarının 7’si de (%3,8) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 286, aritmetik ortalaması 1,57 ve medyan değeri de 1 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama

değerlerinin Çizelge 4.21'e göre öğretim elemanları "Üniversitedeki bütün dersler uzaktan eğitimle yapılabilir." maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı "(1) Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine "(1) Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.39 Bütün Dersler UE İle Yapılabilir.

Madde 18 (Soru 36)	Değişken	f	%
Üniversitedeki bütün dersler uzaktan eğitimle yapılabilir.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	109	59,9
	(2) Katılmıyorum	55	30,2
	(3) Kararsızım	7	3,8
	(4) Katılıyorum	7	3,8
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	4	2,2
Toplam		182	100

(Ortalama:1,57 - Medyan:1 - Puan:286)

Çizelge 4.40'da Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 37. sorusu olan "Uzaktan eğitimle eğitim alan öğrenciler alanlarında yeterli bilgiye sahip olmuş olur." maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 36'sı (%19,8) "Kesinlikle Katılmıyorum", 61'i (%33,5) ise "Katılmıyorum" şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın "Katılıyorum" diyenlerin sayısı 23 (%12,6), "Kesinlikle Katılıyorum" diyenlerin sayısı ise 5'dir (%2,7). Ayrıca öğretim elemanlarının 57'si de (%31,3) soruya verdikleri yanıtlar "Kararsızım" şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 449, aritmetik ortalaması 2,47 ve medyan değeri de 2 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21'e göre öğretim elemanları "Uzaktan eğitimle eğitim alan öğrenciler alanlarında yeterli bilgiye sahip olur." maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı "(2) Katılmıyorum" şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine "(2) Katılmıyorum" şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.40 UE'le Eğitim Alan Öğrenciler Yeterli Bilgiye Sahiptir.

Madde 19 (Soru 37)	Değişken	f	%
UE ile eğitim alan öğrenciler alanlarında yeterli bilgiye sahip olmuş olur.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	36	19,8
	(2) Katılmıyorum	61	33,5
	(3) Kararsızım	57	31,3
	(4) Katılıyorum	23	12,6
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	5	2,7
Toplam		182	100

(Ortalama:2,47 - Medyan:2 - Puan:449)

Çizelge 4.41’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 38. sorusu olan “Uzaktan eğitim için öğrenciler yeterli hazırbulunuşluk düzeyine sahiptir.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 33’ü (%18,1) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 66’sı (%36,3) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 20 (%11), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 4’dür (%2,2). Ayrıca öğretim elemanlarının 59’u da (%32,4) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur.

Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 441, aritmetik ortalaması 2,42 ve medyan değeri de 2 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim için öğrenciler yeterli hazırbulunuşluk düzeyine sahiptir.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(2) Katılmıyorum” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(2) Katılmıyorum” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.41 UE İçin Öğrenciler Yeterli Hazırbulunuşluğa Sahiptir.

Madde 20 (Soru 38)	Değişken	f	%
UE için öğrenciler yeterli hazırbulunuşluk düzeyine sahiptir.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	33	18,1
	(2) Katılmıyorum	66	36,3
	(3) Kararsızım	59	32,4
	(4) Katılıyorum	20	11
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	4	2,2
Toplam		182	100

(Ortalama:2,42 - Medyan:2 - Puan:441)

Çizelge 4.42’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 39. sorusu olan “Uzaktan eğitim için öğretim elemanları yeterli hazırbulunuşluk düzeyine sahiptir.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 20’si (%11) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 46’sı (%25,3) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 41 (%22,5), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 4’dür (%2,2). Ayrıca öğretim elemanlarının 71’i de (%39) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 509, aritmetik ortalaması 2,80 ve medyan değeri de 3 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim için öğretim elemanları yeterli hazırbulunuşluk düzeyine sahiptir.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(3) Kararsızım” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(2) Kararsızım” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.42 UE İçin ÖE Yeterli Hazırbulunuşluğa Sahiptir.

Madde 21 (Soru 39)	Değişken	f	%
UE için öğretim elemanları yeterli hazırbulunuşluk düzeyine sahiptir.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	20	11
	(2) Katılmıyorum	46	25,3
	(3) Kararsızım	71	39
	(4) Katılıyorum	41	22,5
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	4	2,2
Toplam		182	100

(Ortalama:2,80 - Medyan:3 - Puan:509)

Çizelge 4.43’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 40. sorusu olan “Akıllı sınıflardaki teknolojik aletlerin çokluğu tedirgin edicidir.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 21’i (%11,5) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 94’ü (%51,6) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 15 (%8,2), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 3’tür (%1,6). Ayrıca öğretim elemanlarının 49’u da (%26,9) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 431, aritmetik ortalaması 2,37 ve medyan değeri de 2 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Akıllı sınıflardaki teknolojik

aletlerin çokluğu tedirgin edicidir.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(2) *Katılmıyorum*” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(2) *Katılmıyorum*” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.43 Teknolojik Aletlerin Çokluğu Tedirgin Edicidir.

Madde 22 (Soru 40)	Değişken	f	%
Akıllı sınıflardaki teknolojik aletlerin çokluğu tedirgin edicidir.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	21	11,5
	(2) Katılmıyorum	94	51,6
	(3) Kararsızım	49	26,9
	(4) Katılıyorum	15	8,2
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	3	1,6
Toplam		182	100

(Ortalama:2,37 - Medyan:2 - Puan:431)

Çizelge 4.44’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 41. sorusu olan “Uzaktan eğitim mevcut eğitim ortamlarından bağımsız yapılıdır.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 7’si (%3,8) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 41’i (%22,5) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 72 (%39,6), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 12’dir (%6,6). Ayrıca öğretim elemanlarının 50’si de (%27,5) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 589, aritmetik ortalaması 3,24 ve medyan değeri de 3 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitim mevcut eğitim ortamlarından bağımsız yapılıdır.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(3) *Kararsızım*” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(3) *Kararsızım*” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.44 UE Mevcut Eğitim Ortamlarından Bağımsız Yapılır.

Madde 23 (Soru 41)	Değişken	f	%
UE mevcut eğitim ortamlarından bağımsız yapılıdır.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	7	3,8
	(2) Katılmıyorum	41	22,5
	(3) Kararsızım	50	27,5
	(4) Katılıyorum	72	39,6
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	12	6,6
Toplam		182	100

(Ortalama:3,24 - Medyan:3 - Puan:589)

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik düşünceleriyle ilgili 23 maddeyle genel anlamda uzaktan eğitime bakış açılarının ne olduğunu anlayabilmek için hazırlanmıştır. 182 öğretim elemanının 23 maddeye verdikleri istatistiki veriler Çizelge 4.46’da verilmiştir. Çizelgede kişilerin puanlarının toplamalarının ortalaması 65,97 ve bu değer kişilere oranı ise 2,87 olmuştur. Çizelge 4.21’e göre bu değer aralıkları “(3) Kararsızım” şeklinde yorumlanmaktadır. Medyan değerleri de aynı sırayla 67 ve 2,91 olarak aynı değerlendirme aralığında bulunmuştur.

Çizelge 4.45 ÖE'nın UE'ne Yönelik Düşünceleri Genel Değerlendirmesi.

UE Bakış Açısı	Değişken	Toplam Puan	Kişilerin Ortalaması
	Katılımcı Sayısı	182	182
	Madde Sayısı	23	23
(3) Kararsızım	Ortalama	65,97	2,87
2,61 – 3,40	Medyan	67	2,91
veya	Standart Sapma	13,10	0,57
60,03 – 78,2	Varyans	171,7	0,33
	En Küçük	29,00	1,26
	En Büyük	104,00	4,52
	Toplam	12.007	522,04

Genel anlamda öğretim elemanlarının değerlendirmeleri (3) “Kararsızım” şeklinde yorumlanmış olsa bile öne çıkan bazı sorulara verilen yanıt oranları dikkat çekmektedir. Bu sorular değerlendirildiğinde kararsız kalan öğretim elemanları dikkate alınmayıp, “Katılıyorum/Katılmıyorum” olarak bakıldığında da şu şekilde değerlendirilmektedir.

Örneğin “Uzaktan eğitim gereklidir.” sorusuna “Kesinlikle Katılmıyorum” ve “Katılmıyorum” yüzdeleri toplandığında $8,8 + 10,4 = 19,2$, “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” yüzde değerleri toplandığında $35,2 + 18,7 = 53,9$ şeklinde olmuştur. Dolayısıyla öğretim elemanlarının %19’u uzaktan eğitimin gerekli olmadığını, %54’ü gerekli olduğunu düşünmüşlerdir. Geriye kalan %30’luk kısım ise kararsız kalmışlardır. Bu durumda öğretim elemanları çoğunlukla uzaktan eğitimin gerekli olduğunu belirtmişlerdir.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda katılıp katılmama durumuna göre belirgin oranda dikkat çeken sorular ve katılıp katılmama durumları ait yüzdesel oranlar Çizelge 4.46’da yeniden verilmiştir. Buradaki sorularda öğretim elemanlarının sorulara ağırlıklı olarak en az %50 katılıyorum veya katılmıyorum şeklinde dağılımı olanlar dahil edilmiştir. Çizelgeye dahil edilmeyen sorular “Kararsızım” ağırlıklı olduğu için dahil edilmemiştir.

Çizelge 4.46 Sorulara Verilen Yanıtlarda Katılıp/Katılmama Durumu.

Anket Soru Numarası ve Anket Sorusu	Katılmama Durumu (%)	Kararsızlık Durumu (%)	Katılma Durumu (%)
19. UE gereklidir.	19,2	26,9	53,9
20. UE yüz yüze (geleneksel) eğitimden daha etkilidir.	73,1	19,8	7,1
22. UE geleneksel eğitime göre daha kalıcı öğrenme sağlar.	67,6	25,8	6,5
23. Uzaktan eğitim ile daha geniş kitlelere ulaşılır.	6,6	4,4	89
24. UE öğrencinin derse katılımı açısından daha verimlidir.	56	34,1	9,8
29. Uzaktan eğitim öğretim üyesi eksikliğini giderir.	16,4	19,8	63,7
31. Uzaktan eğitim öğrencilerin derse ilgisini artırır.	57,7	28,6	13,7
33. Uzaktan eğitim, eğitimde fırsat eşitliği sağlar.	22,5	23,1	54,4
34. UE’le ilgili öğretim elemanlarına hizmet içi eğitim verilmelidir.	3,2	7,7	89,1
35. UE eğitimde fiziki ortam eksikliğini ortadan kaldırır.	11	9,3	79,6
36. Üniversitelerdeki bütün dersler uzaktan eğitimle yapılabilir.	90,1	3,8	6
40. Akıllı sınıflardaki teknolojik aletlerin çokluğu tedirgin edicidir.	63,1	26,9	9,8

4.5 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Hazırbulunuşluklarıyla İlgili Bulgular

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime hazırbulunuşluklarıyla ilgili olarak Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin E bölümündeki “Uzaktan Eğitimde Kendinize Yönelik Düşünceleriniz” başlığı altındaki 10 maddeye ait olarak öğretim elemanlarının verdikleri cevaplara ilişkin frekans ve yüzdelik değerler sırayla aşağıda çizelgeler ve şekiller yardımıyla verilmiştir. Frekans değeri her cevaba karşılık gelen öğretim elemanı sayısını, yüzdelik değer ise frekans değerinin toplam öğrenci sayısına oranını vermektedir. Hazırbulunuşluk ölçümünde son iki madde sonradan eklendiği ve farklı bir değerlendirilmeye tabi tutulacağından kullanılmayacaktır. Yani hazırbulunuşluk ölçümünde ilk 8 madde ortalamasına göre değerlendirilecektir.

Ayrıca her bir soru için tablo içerisinde öğretim elemanlarının tamamının soruya verdikleri yanıtların madde toplam puanı, aritmetik ortalama ve medyan değerleri de verilmiştir. Bu değerler doğrultusunda öğretim elemanlarının genel anlamda soruya verdikleri yanıtın ne olduğu yorumlanacaktır. Bu yorumlamada ortalama değerleri ve medyan değerlerine bakılarak Çizelge 4.21’e göre karar verilecektir.

Çizelge 4.47’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 42. sorusu olan “Uzaktan eğitimin uygun bir kademesinde görev alabilirim.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 15’i (%8,2) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 34’ü (%18,7) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 60 (%33), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 16’dır (%8,8). Ayrıca öğretim elemanlarının 57’si de (%31,3) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 578, aritmetik ortalaması 3,18 ve medyan değeri de 3 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitimin uygun bir kademesinde görev alabilirim.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(3) *Kararsızım*” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(3) *Kararsızım*” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.47 UE'in Uygun Bir Kademesinde Görev Alabilirim.

Madde 1 (Soru 42)	Değişken	f	%
UE'in uygun bir kademesinde görev alabilirim.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	15	8,2
	(2) Katılmıyorum	34	18,7
	(3) Kararsızım	57	31,3
	(4) Katılıyorum	60	33
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	16	8,8
Toplam		182	100

(Ortalama:3,18 - Medyan:3 - Puan:578)

Çizelge 4.48'de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 43. sorusu olan “Uzaktan eğitimle ilgili faaliyetler içerisinde olmak bana zevk verir.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 14’ü (%7,7) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 33’ü (%18,1) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 52 (%28,6), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 17’dir (%9,3). Ayrıca öğretim elemanlarının 66’sı da (%28,6) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 574, aritmetik ortalaması 3,15 ve medyan değeri de 3 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitimle ilgili faaliyetleri içerisinde olmak bana zevk verir.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(3) Kararsızım” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(3) Kararsızım” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.48 UE İle İlgili Faaliyetler İçerisinde Olmak Zevk Verir.

Madde 2 (Soru 43)	Değişken	f	%
UE ile ilgili faaliyetler içerisinde olmak bana zevk verir.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	14	7,7
	(2) Katılmıyorum	33	18,1
	(3) Kararsızım	66	36,3
	(4) Katılıyorum	52	28,6
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	17	9,3
Toplam		182	100

(Ortalama:3,15 - Medyan:3 - Puan:574)

Çizelge 4.49’da Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 44. sorusu olan “Uzaktan eğitimde öğrencilerimin bilgiye ulaşmasında iyi bir rehber olurum.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 10’u (%5,5) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 25’i (%13,7) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 57 (%31,3), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 17’dir (%9,3). Ayrıca öğretim elemanlarının 73’ü de (%40,1) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 593, aritmetik ortalaması 3,26 ve medyan değeri de 3 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitimde öğrencilerimin bilgiye ulaşmasında iyi bir rehber olurum.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(3) Kararsızım” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(3) Kararsızım” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.49 UE’de Öğrenciler İçin İyi Bir Rehber Olurum.

Madde 3 (Soru 44)	Değişken	f	%
UE’de öğrencilerimin bilgiye ulaşmasında iyi bir rehber olurum.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	10	5,5
	(2) Katılmıyorum	25	13,7
	(3) Kararsızım	73	40,1
	(4) Katılıyorum	57	31,3
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	17	9,3
Toplam		182	100

(Ortalama:3,26 - Medyan:3 - Puan:593)

Çizelge 4.50’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 45. sorusu olan “Akıllı sınıflardaki teknolojik araçları ve LMS yazılımlarını rahatlıkla kullanırım.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 10’u (%5,5) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 30’u (%16,5) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 52 (%28,6), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 28’dir (%15,4). Ayrıca öğretim elemanlarının 62’si de (%34,1) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 604, aritmetik ortalaması 3,32 ve medyan değeri de 3 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam

puan ve ortalama değerlerinin izelge 4.21'e göre ğretim elemanları “Akıllı sınıflardaki teknolojik araçları ve LMS yazılımlarını rahatlıkla kullanırım.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(3) Kararsızım” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(3) Kararsızım” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.50 Teknolojik Araçları ve LMS Yazılımlarını Kullanırım.

Madde 4 (Soru 45)	Değişken	f	%
Akıllı sınıflardaki teknolojik araçları ve LMS yazılımlarını rahatlıkla kullanırım.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	10	5,5
	(2) Katılmıyorum	30	16,5
	(3) Kararsızım	62	34,1
	(4) Katılıyorum	52	28,6
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	28	15,4
Toplam		182	100

(Ortalama:3,32 - Medyan:3 - Puan:604)

Çizelge 4.51'de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 46. sorusu olan “Uzaktan eğitimde sağlıklı bir lme değerlendirme yapabilirim.” maddesine ğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 15'i (%8,2) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 35'i (%19,2) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 42 (%23,1), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 15'dir (%8,2). Ayrıca ğretim elemanlarının 75'i de (%41,2) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur.

Bütün ğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 551, aritmetik ortalaması 3,03 ve medyan değeri de 3 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin izelge 4.21'e göre ğretim elemanları “Uzaktan eğitimde sağlıklı bir lme değerlendirme yapabilirim.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölüm aralığı “(3) Kararsızım” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(3) Kararsızım” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.51 UE'de Sağlıklı Bir Ölçme Değerlendirme Yapabilirim.

Madde 5 (Soru 46)	Değişken	f	%
UE'de sağlıklı bir ölçme değerlendirme yapabilirim.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	15	8,2
	(2) Katılmıyorum	35	19,2
	(3) Kararsızım	75	41,2
	(4) Katılıyorum	42	23,1
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	15	8,2
Toplam		182	100

(Ortalama:3,03 - Medyan:3 - Puan:551)

Çizelge 4.52'de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 47. sorusu olan “Uzaktan eğitimde öğrencileri değerlendirmede daha objektif olurum.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 18'i (%9,9) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 41'i (%22,5) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 53 (%29,1), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 14'dür (%7,7). Ayrıca öğretim elemanlarının 56'sı da (%30,8) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 552, aritmetik ortalaması 3,03 ve medyan değeri de 3 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21'e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitimde öğrencileri değerlendirmede daha objektif olurum.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(3) Kararsızım” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(3) Kararsızım” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.52 UE'de Öğrencileri Değerlendirmede Daha Objektif Olurum.

Madde 6 (Soru 47)	Değişken	f	%
UE'de öğrencileri değerlendirmede daha objektif olurum.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	18	9,9
	(2) Katılmıyorum	41	22,5
	(3) Kararsızım	56	30,8
	(4) Katılıyorum	53	29,1
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	14	7,7
Toplam		182	100

(Ortalama:3,03 - Medyan:3 - Puan:552)

Çizelge 4.53’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 48. sorusu olan “Uzaktan eğitimde içerik sağlayıcı olarak materyal geliştirebilirim.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 9’u (%4,9) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 27’si (%14,8) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 67 (%36,8), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 17’dir (%9,3). Ayrıca öğretim elemanlarının 62’si de (%34,1) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 601, aritmetik ortalaması 3,30 ve medyan değeri de 3 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitimde içerik sağlayıcı olarak materyal geliştirebilirim.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(3) Kararsızım” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(3) Kararsızım” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.53 UE'de İçerik Sağlayıcı Olarak Materyal Geliştirebilirim.

Madde 7 (Soru 48)	Değişken	f	%
UE’de içerik sağlayıcı olarak materyal geliştirebilirim.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	9	4,9
	(2) Katılmıyorum	27	14,8
	(3) Kararsızım	62	34,1
	(4) Katılıyorum	67	36,8
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	17	9,3
Toplam		182	100

(Ortalama:3,30 - Medyan:3 - Puan:601)

Çizelge 4.54’de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 49. sorusu olan “Uzaktan eğitim sürecinde tüm teknik detayları rahatlıkla öğrenebilirim.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 5’i (%2,7) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 10’u (%5,5) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 97 (%51,6), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 37’dir (%20,3). Ayrıca öğretim elemanlarının 36’sı da (%19,8) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 694, aritmetik ortalaması 3,81 ve medyan değeri de 4 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama

değerlerinin Çizelge 4.21'e göre öğretim elemanları "Uzaktan eğitim sürecinde tüm teknik detayları rahatlıkla öğrenebilirim." maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı "(4) Katılıyorum" şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine "(4) Katılıyorum" şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.54 UE Sürecinde Teknik Detayları Kolay Öğrenirim.

Madde 8 (Soru 49)	Değişken	f	%
UE sürecinde tüm teknik detayları rahatlıkla öğrenebilirim.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	5	2,7
	(2) Katılmıyorum	10	5,5
	(3) Kararsızım	36	19,8
	(4) Katılıyorum	94	51,6
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	37	20,3
Toplam		182	100

(Ortalama:3,81 - Medyan:4 - Puan:694)

Çizelge 4.55'de Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 50. sorusu olan "Uzaktan eğitimi tek başına yeterli bir eğitim yöntemi olarak görüyorum." maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Bu soru ve bir sonraki orijinal ankette olmayıp gruba dahil edilmiştir. Ancak hazırbulunuşluk ölçümünde değerlendirmeye alınmayacak ayrıca değerlendirilecektir. Öğretim elemanlarının 78'i (%42,9) "Kesinlikle Katılmıyorum", 66'sı (%36,3) ise "Katılmıyorum" şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın "Katılıyorum" diyenlerin sayısı 5 (%2,7), "Kesinlikle Katılıyorum" diyenlerin sayısı ise 4'dür (%2,2). Ayrıca öğretim elemanlarının 29'u da (%15,9) soruya verdikleri yanıtlar "Kararsızım" şeklinde olmuştur.

Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 338, aritmetik ortalaması 1,86 ve medyan değeri de 2 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21'e göre öğretim elemanları "Uzaktan eğitimi tek başına yeterli bir eğitim yöntemi olarak görüyorum." maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı "(2) Katılmıyorum" şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine "(2) Katılmıyorum" şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.55 UE Tek Başına Yeterli Bir Eğitim Yöntemidir.

Madde 9 (Soru 50)	Değişken	f	%
UE’i tek başına yeterli bir eğitim yöntemi olarak görüyorum.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	78	42,9
	(2) Katılmıyorum	66	36,3
	(3) Kararsızım	29	15,9
	(4) Katılıyorum	5	2,7
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	4	2,2
Toplam		182	100

(Ortalama:1,86 - Medyan:2 - Puan:338)

Çizelge 4.56’da Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 51. sorusu olan “Uzaktan eğitimi yüz yüze eğitime tamamlayıcı bir eğitim yöntemi olarak görüyorum.” maddesine öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğretim elemanlarının 5’i (%2,7) “Kesinlikle Katılmıyorum”, 11’i (%6) ise “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir. Buna karşın “Katılıyorum” diyenlerin sayısı 102 (%56), “Kesinlikle Katılıyorum” diyenlerin sayısı ise 48’dir (%26,4). Ayrıca öğretim elemanlarının 16’sı da (%8,8) soruya verdikleri yanıtlar “Kararsızım” şeklinde olmuştur. Bütün öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların puan toplamı 722, aritmetik ortalaması 3,97 ve medyan değeri de 4 olarak bulunmuştur. Maddenin toplam puan ve ortalama değerlerinin Çizelge 4.21’e göre öğretim elemanları “Uzaktan eğitimi yüz yüze eğitime tamamlayıcı bir eğitim yöntemi olarak görüyorum.” maddesine genel olarak verilmiş olan yanıtlar doğrultusunda ölçüm aralığı “(4) Katılıyorum” şeklinde olmuştur. Ayrıca medyan değeri de yine “(4) Katılıyorum” şeklinde aynı aralığa denk gelmektedir.

Çizelge 4.56 UE Yüz Yüze Eğitime Tamamlayıcı Bir Eğitim Şeklidir.

Madde 10 (Soru 51)	Değişken	f	%
UE’i yüz yüze eğitime tamamlayıcı bir eğitim yöntemi olarak görüyorum.	(1) Kesinlikle Katılmıyorum	5	2,7
	(2) Katılmıyorum	11	6
	(3) Kararsızım	16	8,8
	(4) Katılıyorum	102	56
	(5) Kesinlikle Katılıyorum	48	26,4
Toplam		182	100

(Ortalama:3,97 - Medyan:4 - Puan:722)

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik kendileriyle ilgili düşüncelerini 8 maddeyle genel anlamda uzaktan eğitimde hazırbulunuşluk düzeylerinin ne olduğunu anlayabilmek için hazırlanmıştır. 182 öğretim elemanının 8 maddeye verdikleri istatistiki veriler Çizelge 4.58’de verilmiştir. Çizelgede kişilerin puanlarının toplamlarının ortalaması 26,1 ve bu değer kişilere oranı ise 3,26 olmuştur. Çizelge 4.21’e göre bu değer aralıkları “(3) Kararsızım” şeklinde yorumlanmaktadır. Medyan değerleri de aynı sırayla 27 ve 3,38 olarak aynı değerlendirme aralığında bulunmuştur. Sonuç olarak katılıyorum sınırına çok yakın olmakla birlikte “(3) Kararsızım” şeklinde olmuştur.

Çizelge 4.57 ÖE'nın UE'ne Yönelik Hazırbulunuşluk Genel Değerlendirmesi.

UE Hazırbulunuşluk	Değişken	Toplam Puan	Kişilerin Ortalaması
	Katılımcı Sayısı	182	182
	Madde Sayısı	8	8
	Ortalama	26,1	3,26
(3) Kararsızım	Medyan	27	3,38
2,61 – 3,40	Standart Sapma	6,23	0,78
veya	Varyans	38,85	0,61
20,88 – 27,2	En Küçük	8	1
	En Büyük	40,00	5
	Toplam	4.747	593,38

Genel anlamda öğretim elemanlarının değerlendirmeleri (3) Kararsızım şeklinde yorumlanmış olsa bile öne çıkan bazı sorulara verilen yanıt oranları dikkat çekmektedir. Bu sorular değerlendirildiğinde kararsız kalan öğretim elemanları dikkate alınmayıp, “Katılıyorum/Katılmıyorum” olarak bakıldığında da şu şekilde değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda katılıp katılmama durumuna göre belirgin oranda dikkat çeken sorular ve katılıp katılma durumları ait yüzdesel oranlar Çizelge 4.58’de yeniden verilmiştir. Buradaki sorularda öğretim elemanlarının sorulara ağırlıklı olarak en az %50 katılıyorum veya katılmıyorum şeklinde dağılımı olanlar dahil edilmiştir. Çizelgeye dahil edilmeyen sorular “Kararsızım” ağırlıklı olduğu için dahil edilmemiştir. Çizelge incelendiğinde öğretim elemanları yaklaşık %72 oranla uzaktan eğitim sürecindeki tüm teknik detayları rahatlıkla öğrenebileceklerini belirtmiştir. Ayrıca öğretim elemanlarının %79,2’si uzaktan eğitimin tek başına yeterli eğitim modeli olmadığını, devamındaki

diğer soruyla da %82,4'lük bir çoğunlukla uzaktan eğitimi yüz yüze eğitime tamamlayıcı bir yöntem olarak gördükleri anlaşılmıştır.

Çizelge 4.58 Sorulara Verilen Yanıtlarda Katılıp/Katılmama Durumu.

Anket Soru Numarası ve Anket Sorusu	Katılmama Durumu (%)	Kararsızlık Durumu (%)	Katılma Durumu (%)
49. UE sürecinde tüm teknik detayları rahatlıkla öğrenebilirim.	8.2	19.8	71.9
50. UE tek başına yeterli bir eğitim yöntemi olarak görüyorum.	79.2	15.9	4.9
51. UE yüz yüze eğitimi tamamlayıcı yöntem olarak görüyorum.	8.7	8.8	82.4

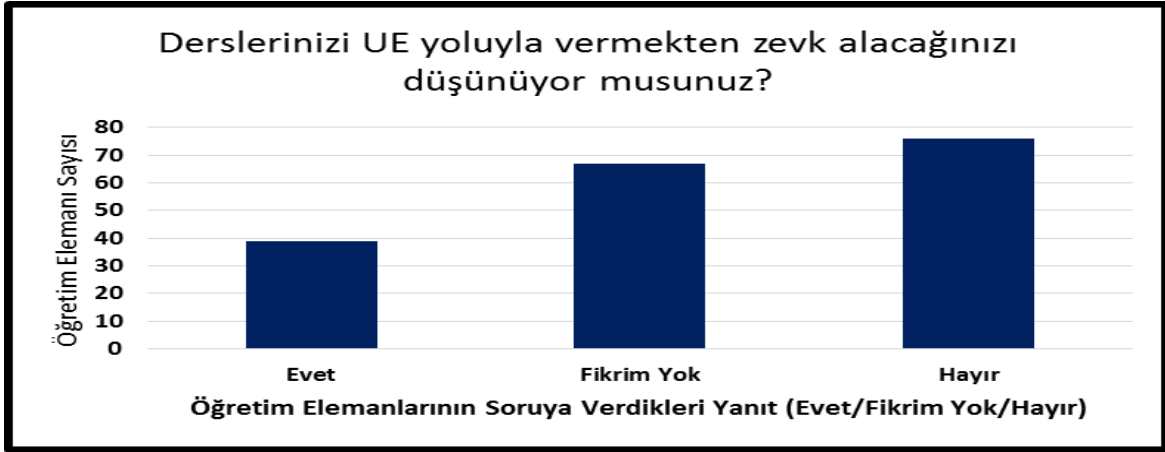
4.6 Öğretim Elemanlarının Üniversitelerindeki Uzaktan Eğitimin Yapısında Olmak İsteyişleriyle İlgili Bulgular

Bu bölümde araştırmaya katılan öğretim elemanlarının derslerini uzaktan eğitim yoluyla vermekten keyif alıp almayacakları, Ordu Üniversitesi'nin uzaktan eğitim yapısı içerisinde olmak isteyip istemedikleri ve daha çok hangi alanlarda katkı sağlayabileceklerine dair 3 soru yöneltilmiştir. Araştırmada öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların analiz edilmesinde frekans (f) ve yüzde (%) değerleri kullanılmıştır. Frekans değeri, her cevaba karşılık gelen öğretim elemanı sayısını, yüzdelik değer ise frekans değerinin toplam öğretim elemanı sayısına oranını ifade etmektedir.

Çizelge 4.59'da Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 52. sorusu olan “Derslerinizi uzaktan eğitim yoluyla anlatmaktan zevk alacağınızı düşünüyor musunuz.” şeklinde sorulmuş olan soruya öğretim elemanlarının yanıtlarının dağılımı verilmiştir. Dağılımda %21,4 oranla 39 öğretim elemanının “Evet” şeklinde yanıtladığı, %36,8 oranla 67 kişinin “Fikrim Yok” şeklinde yanıtladığı ve %41,8 oranla 76 öğretim elemanının “Hayır” şeklinde yanıt verdiği anlaşılmıştır. Verilerle ilgili grafiksel gösterim Şekil 4.9'da verilmiştir.

Çizelge 4.59 Derslerimi UE'de Anlatmaktan Zevk Alırım.

Soru 52	Değişken	f	%
Derslerinizi UE'de anlatmaktan zevk alacağınızı düşünüyor musunuz?	Evet	39	21,4
	Fikrim Yok	67	36,8
	Hayır	76	41,8
Toplam		182	100

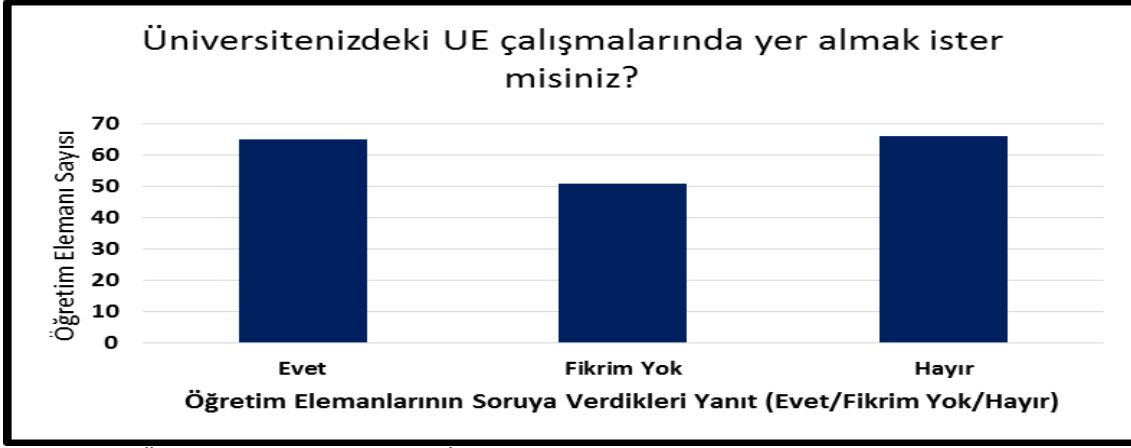
Şekil 4.9 ÖE'nın Derslerini UE'de Vermekten Zevk Alma Durum Grafiği.

Çizelge 4.60'da Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketinin 53. sorusu olan “Üniversitenizdeki uzaktan eğitim çalışmalarında yer almak ister misiniz.” şeklinde sorulmuş olan soruya öğretim elemanlarının yanıtlarının dağılımı verilmiştir. Dağılımda %35,7 oranla 65 öğretim elemanının “Evet” şeklinde yanıtladığı, %28 oranla 51 kişinin “Fikrim Yok” şeklinde yanıtladığı ve %36,3 oranla 66 öğretim elemanının “Hayır” şeklinde yanıt verdiği anlaşılmıştır. Verilerle ilgili grafiksel gösterim Şekil 4.10'da verilmiştir.

Çizelge 4.60 UE Çalışmalarında Bulunmak İsterim.

Soru 53	Değişken	f	%
Üniversitenizdeki uzaktan eğitim çalışmalarında yer almak ister misiniz?	Evet	65	35,7
	Fikrim Yok	51	28
	Hayır	66	36,3
Toplam		182	100

Şekil 4.10 ÖE'nın UE'de Yer Almak İsteme Durum Grafiği.

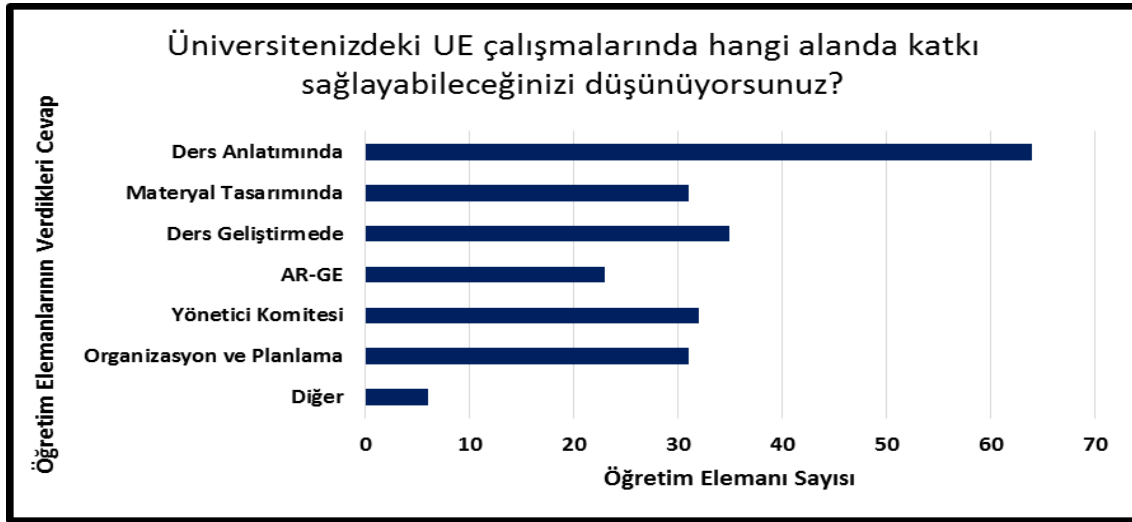
Öğretim elemanlarına yöneltilmiş olan bir diğer soruda “Üniversitenizdeki UE çalışmalarında hangi alanda katkı sağlayabileceğinizi düşünüyorsunuz?” şeklinde olmuştur. Bu soruda uzaktan eğitim yapısında olmak isteyen öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Bir önceki soruda “Evet” cevabı sayısının 65 olmasına rağmen “Fikrim Yok” ve “Hayır” cevabı verenlerden de soruya yanıt veren öğretim elemanları olmuştur. Soruya toplam 91 öğretim elemanı yanıt vermiştir.

Çizelge 4.61’de ilgili soruya verilen yanıtların frekans ve yüzde değerleri verilmiştir. Yüzde değerleri 182 kişilik dağılıma göre değil 91 kişiye göre hesaplanmıştır. Bu soruda öğretim elemanları birden fazla seçenek kodlayabilmişlerdir. Çizelgeye göre öğretim elemanlarının uzaktan eğitimle ilgili en çok katkı sağlayacakları alan 64 kişilik katılım ve %71,9 oranla “Ders Anlatımı” şeklinde olmuştur. “Ders Geliştirme” şeklinde kodlama yapan 55 öğretim elemanı (39,3), “Materyal Tasarımı” ve Organizasyon ve Planlama Komitesi” seçeneklerini kodlayan öğretim elemanı sayısı 31 kişi (%34,8), “Yönetici Komitesi” diyen öğretim elemanı sayısı 32 kişi (%36), “AR-GE” şeklinde kodlama yapan öğretim elemanı sayısı 23 (%25,8) ve “Diğer” şeklinde kodlama yapan öğretim elemanı sayısı da 6’dır (%6,7). Verilerle ilgili grafiksel gösterim Şekil 4.11’de verilmiştir.

Çizelge 4.61 ÖE'nın UE'e Katkı Sağlayabilecekleri Alanlar.

Soru 54*	Değişken	f	%
Üniversitenizdeki UE çalışmalarında hangi alanda katkı sağlayabileceğinizi düşünüyorsunuz?	Ders Anlatımında	64	71,9
	Materyal Tasarımında	31	34,8
	Ders Geliştirmede	35	39,3
	AR-GE	23	25,8
	Yönetici Komitesinde	32	36
	Organizasyon ve Planlama	31	34,8
	Diğer	6	6,7

* Soruya toplam 91 öğretim elemanı cevap vermiştir.

Şekil 4.11 ÖE'nın UE'e Sağlayabilecekleri Katkı Grafiği.

4.7 Öğretim Elemanlarının Açık Uçlu Sorulara Verdikleri Yanıtlar

Bu bölümde araştırmaya katılan öğretim elemanlarının anket sonunda bulunan 55 ve 56. sorulara verdikleri yanıtlar incelenecektir. Sorulara öğretim elemanlarının yanıt vermeleri serbest bırakıldığı için tamamı yanıt vermemiştir. Yanıt verenlerde teşekkür, iyi dilek ve temenniler hariç dikkati çeken eleştirel yorumlara dikkat edilerek ve cevap veren öğretim elemanının demografik bilgileri verilmeden gösterilmiştir. İlk soru “ODUZEM hakkındaki düşüncelerinizi kısaca yazabilir misiniz?” şeklindedir. Soruya toplam 63 öğretim elemanı yanıt vermiş, 7 tanesi teşekkür etmiş ve 12 tanesi fikrim yok demiştir. Bunlar dışında toplam 44 öğretim elemanının verdikleri yanıtlar aşağıda belirtilen başlıklar altında gruplanmıştır.

Uzaktan eğitimi destekleyen, olumlu ve yapıcı eleştirilerin olduğu görüşler;

Öğrencilere bir memnuniyet anketi uygulayıp sonuçlarından yararlanmak gerektiğini düşünüyorum. Yapılıyor mu ya da yapıldı mı bilemiyorum.

Uzaktan eğitim bünyesinde yeni programlar ve sertifika programları açılabilir. Çeşitli kurumlarla (çalışma bakanlığı, sağlık bakanlığı vb.) anlaşmalar sağlanarak bazı eğitimler (iş güvenliği vb.) eğitimler verilebilir. Uzaktan eğitime yönelik öğrencilere tanıtım toplantıları ve oryantasyonlar düzenlenebilir. Ayrıca bence uzaktan eğitim personelinin çalışma koşulları diğer personeller gibi değerlendirilmemeli ve daha esnek olmalı.

Alt yapı geliştirilmeli ve dersler canlı verilmelidir.

Kesinlikle yararlı olmakla birlikte çok bilgin olmayan bir alan. Gelecekte uzaktan eğitim, eğitim ortamlarında ne kadar yer alır ne kadar almalıdır çok bir fikrim yok. Kullanılacağı alanların fazlalaşacağı kesin fakat bence her dersin öğretimi uzaktan eğitimle yapılabilecek nitelikte değildir.

Gelişime açık, arzulu ve istekli bir çalışma ekibinin varlığını hissediyorum. Öğrenci ve hocalar için uzaktan eğitim seminerleri vermeniz gerekiyor. Kampüste uzaktan eğitim konusunda bilgi almak isteyen fakat hangi kanallar aracılığıyla çalışacağını bilmeyen çok sayıda öğrenci mevcut.

Ziraat fakültesi içindeki akıllı sınıfta hocalarımızın Kazakistan'daki üniversite öğrencilerine uzaktan eğitim verdiklerini biliyorum.

Her üniversitenin olması gereken birimlerinden birisinin üniversitemizde olması gurur verici. Ancak daha verimli olması için gerek içerik olarak gerek öğretim elemanının ve öğrencinin daha da bilgilendirilmesi için daha çok geliştirilmesi lazım.

Yeni uygulanmaya başlamasına rağmen başarılı bir şekilde yürütülmektedir.

Uzaktan eğitim eğer canlı ve bilgisayar olmayan öğrenciye derse katılımı için bilgisayar temin edilirse ve dersin hocasına ulaşıp soru sorma veya öğretmenin senkron olarak online olan öğrencilere soru sorma imkanı olursa çok güzel bir yöntem olur. Eğer öyle olmasaydı üniversiteye, KPSS, TUS ve YDS ye yönelik uzaktan eğitimle kurs verilmezdi.

Bildiğim kadarıyla üniversitemin uzaktan eğitimle geçirdiği ikinci yılı. İlk yıl yaşanan aksaklıkların hemen hemen düzeldiği kanaatindeyim.

Üniversitemizin alt yapısının dersleri anlatmak ve geliştirmekte yeterli olduğu konusunda bilgin var. Uygun ders materyalleri geliştirildiğinde ve özellikle öğretim elemanlarının uzaktan eğitim konusunda bilgi eksiklikleri giderilirse üniversitemizde birçok dersin bu yöntemle anlatılması daha uygun olabilir.

Uzaktan eğitim verilen programların ve derslerin sayısı artırılmalı.

Öğrencilerin bilinç ve sorumluluk düzeyinin dikkate alınmasıyla tartışılabilir bir konu.

ODÜZEM çok kısa bir zamanda teşkilatlanmış olmasına rağmen şimdilik ortak dersler alanında başarılı bir hizmet veriyor. Ancak mevcut imkanları daha da geliştirilerek herhangi bir sertifika, kurs, önlisans, lisans ve yüksek lisans programı eğitimi verebilecek kapasiteye sahiptir. Uzman kadrolarca belirlenen ve desteklenen bölüm ve programların açılmasıyla üniversitemizin kampüs dışına açılan önemli bir penceresi olması sağlanabilir.

Zamanla ilerleyebileceğini ve olgunlaştırılabileceğini düşünüyorum.

Yeni kurulduğu için sistemli bir şekilde çalışabilmesi için zaman gerekli.

Şu an için çalışmalarını hakkında fazla bilgim olmadığı için değerlendirme yapamıyorum. Ancak farklı üniversitelerde bu işin başarıyla yürütüldüğünü görmek cesaret vericidir.

Eğitim verilecek olan alana göre düşüncelerim farklılık gösterecektir.

Teorik derslerden bazılarında mükemmel olacağını düşünüyorum. Özellikle yüksek lisans ve doktora öğrencileri için.

Üniversitemizin ilerleyen akademik yapısında daha da artırıcı etki yapacağı kanaatindeyim.

Uzaktan eğitim, geniş kitlelere ulaşmak açısından önemlidir. Mesleki ve uygulamalı derslerin değil, teorik dersler için kullanılabilir bir eğitim sistemi modelidir. Üzerinde geliştirici çalışmalar yapılmalıdır.

Kısa zamanda mümkünse uluslararası bir statüde kullanılabilmesini diliyorum. Bu sayede üniversitemizin daha hızlı tanınacağı kanaatindeyim.

Uzaktan eğitimi desteklemeyen ve olumsuz eleştirilerin olduğu görüşler;

Açıkçası uzaktan eğitim sisteminin üniversitemizde verimli olduğunu düşünmüyorum. Öğrencilerin çoğu derse katılmıyor ve nasıl olsa sınava hazırlanmak için öğretilen ders notu hazırlayıp internette yayınlıyorlar diye çok fazla derslere kulak asmıyorlar. Tabii bu hangi ders olduğuna göre de değişiyor. Kesin bir genelleme yapmak doğru olmaz. Bizde bölüm dersleri değil de ortak dersler uzaktan eğitim yöntemi ile anlatıldığından belki de sonuç böyle. Bölüm dersleri olsa öğrenciler çok daha dikkat verebilirler belki. Görmek lazım, bilemiyorum.

Henüz oturmamış donanım açısından eksiklikleri var öğrencilerin kabullenışı takip etmesinde sıkıntılar var. Örgün öğrenimde mecburen zaman ayırıp öğrenilen alınan bilgiler UZEM ile planlı ve zamanlı öğrenciler tarafından alınmıyor takip eden öğrenci sayısı çok azdır.

Uzaktan eğitim dersleri yapılmadan önce öğrencilere ve öğretim elemanlarına yönelik eğitim çalışmaları yapılmalı ve öğrencilerin dersleri takip edebilmesi için gerekli teknolojik olanaklar öğrenciye sağlanmalıdır. Bu nedenle ODUZEM'in uzaktan eğitim derslerinin yeterince verimli ve etkili olmadığını düşünüyorum.

Uzaktan eğitim benim eğitim kriterlerime göre öncelikli değildir ve olamaz. Yüz yüze eğitimdeki hoca-öğrenci diyalogu, öğrencinin konu hakkındaki sorularını yanıtlama ve bilgi akışının uzaktan eğitimde olamayacağını düşünmekteyim. Ancak gerek maddi gerekse diğer imkansızlıklardan dolayı uzaktan eğitimin bir nebze olsun insanlar arasında fırsat eşitliği yarattığını düşünmekteyim.

Çok fazla bilgin yok ancak şu kadarını söyleyebilirim; ders alan öğrenciler için çok verimli olmadığını görüyorum.

Henüz erkendi. Ama amirler öyle uygun görmüş.

Uzaktan eğitimin öğrenciler arasında fırsat eşitliği yarattığını bilmeme rağmen yüz yüze eğitimin asla yerini alamayacağı ve almaması gerektiğini düşünüyorum.

Uzaktan eğitim ne yazık ki öğrencilere hiçbir şey kazandırmamaktadır. Bu sistem eğitimi çok olumsuz etkilemektedir. Bu sistemle mezun olan çocuklar ne yazık ki yeterli eğitim almamaktadır.

Uzaktan eğitimi getirip uygulayan kadrolar, evlerini uzaktan eğitimle okul bitirmiş mühendis ve mimarlara teslim ettikleri zaman, ben de çocuğumu uzaktan eğitime göndereceğim.

Uzaktan eğitim merkezinin çalışmalarının yetersizliğiyle ilgili görüşler;

Üniversitenin uzaktan eğitim merkezi olmasına rağmen uzaktan eğitim programı açılmaması yeterli çalışmadığını düşündürüyor. Sadece ortak derslerin uzaktan eğitimden verilmesi uzaktan eğitim merkezinin tek başına bir hizmeti olmamalıdır.

Uzaktan eğitim merkezinin şu an için farklı ders grupları için aktif olmadığını ve gelişmekte olduğunu düşünüyorum.

İngilizce, İnkılap ve Türk Dili gibi dersler verilmektedir. Öğrencilerin intibak sorunu yaşadığını düşünüyorum.

Üniversitemizin uzaktan eğitim uygulama ve araştırma merkezi hakkında bir bilgin yok. Şu ana kadar bu konuda bilgilendirilmedim.

Öğrenciler için yeterli fiziksel ortamlar sağlanmadan uzaktan eğitime başlanması karmaşa oluşturdu.

Bir alanda yeni bir uygulama başlatılırken diğer disiplinler ile görüş alış verişi ve birlikte çalışılarak yapılandırılması ve uzaktan eğitim uygulamada tecrübeli kurumlarla işbirliği içerisinde bulunulması uygulamada deneme-yanılma ile düzen sağlamaktan ziyade öngörü ile hareket edilerek daha başarılı olunabilir.

Sınavların bizim tarafımızdan yapılması kötü diğer konularda on numara.

Derslerini izlemediğim için bir bilgin bulunmamaktadır. Merkezi de gezemediğim için fikrim yok. Esasında bu anket dolayısıyla ilgim arttı. Bir program dahilinde bize tanıtılabilir.

Öğretim elemanlarının kendilerini bu sistemin içinde çok ani ve hazırlıksız bulduklarını düşünüyorum. Bu sisteme geçilmeden önce en az bir yıl hazırlık çalışmaları yapılmalıydı. Karşılaşılabilecek muhtemel sorunlar önceden tahmin edilmeli ve çözümler düşünülmeliydi.

ODUZEM 'in başarılı bir çalışma olduğunu düşünüyorum. Fakat üniversitemize yeni başlayan öğrencilerimize ODUZEM 'in işleyişi hakkında bilgilendirme eksikliği devam etmektedir.

ODUZEM tanınmamaktadır. Zorunlu dersler hariç faaliyeti bilinmemektedir. Uzaktan eğitimin yaygınlaştırılması konusunda isteklilik, çalışma aşkı hissedilmemektedir.

Tüm üniversite öğrencilerini aynı seviyedeki sınava tabi tutmak çok da objektif bulmuyorum yani lisans ile önlisans öğrencilerinin seviyeleri eşit olmaması sınav sonuçlarında görüldüğü gibi pek işlevsel ve öğretici olmadığını düşünüyorum.

Her ne sistem geliştirilirse geliştirilsin (bence) ilk önce alt yapı tam olarak hazırlanmalı olduğunu düşünüyorum. Ayrıca uzaktan eğitimin artılarının iyice anlatılması taraftarıyım.

Açık uçlu soruların diğeri ise “Anket çalışmamızla ilgili eklemek istediklerinizi yazabilir misiniz?” şeklindedir. Soruya toplam 37 öğretim elemanı yanıt vermiştir. Bazı yanıtlar bir önceki sorunun cevabı niteliği taşıyor olmasına rağmen yine bu kısımda verilmiştir. Ayrıca bazı öğretim elemanları sadece iyi dilek, başarı ve teşekkür mesajından oluşmaktadır. Bunların dışında kalan 23 öğretim elemanı görüşleri aşağıda verilmiştir.

- *Teşekkür ederim. Başarılar Dilerim. (f=14)*

- *Anketin sonucunda akademisyenlerin uzaktan eğitimi benimsemedikleri ve desteklemeyi düşünmedikleri ortaya çıkacaktır. Başarılar.*
- *Uygulamalı derslerin uzaktan eğitimle verilmesini (özellikle sağlık bölümlerinde) son derece sakıncalı buluyorum.*
- *Öğrencilerimin gözlerine bakarak ders anlatmalıyım :)... Çalışmanızda başarı ve kolaylıklar dilerim.*
- *Yeterli katılım sağlandığı takdirde, verimli bir anket çalışması olacağını düşünüyorum.*
- *Üniversite bütçe ve ekonomisi Yeterli alt yapı ve hizmet içi eğitim Bölgesel Konum ve Ulaşılabilirlik gibi konularında önem arz ettiği kanısındayım.*
- *Bu anket çalışması bile gayet fikir açıcı. Araştırmalarınızda başarılar dilerim.*
- *Uzaktan eğitim gelişmemiş ülkelerle bağlantılı olarak uygulanacak olursa fayda yüzdesi artar.*
- *Bir kısım sorulardaki seçenekler daha farklı ifade edilebilirdi. Bir örnek vermek gerekirse, 51. soruda vereceğim cevap, belli dersler için tamamlayıcı, ancak bazı dersler için yüz yüze eğitimin yerine geçebilir biçimindedir. İyi çalışmalar.*
- *Uzaktan eğitimle ilgili değerlendirme yapmak için güzel bir anket olmuş. Başarılar.*
- *Anketiniz daha kapsamlı veya daha spesifik olabilir miydi diye düşündüm.*
- *Uzaktan eğitim oldukça sınırlı konularda ve alanlarda yapılmalıdır. Yüz-yüze eğitim bazı alanlarda zorunludur. Uzaktan eğitim sistemlerine yapılan yatırım, yüz-yüze eğitim ortamlarının geliştirilmesi için kullanılması daha yararlı olur.*
- *Sorular birbirinin tekrarı gibi olmuş, "kararsızım" seçeneği yerine "fikrim yok" seçeneği daha yerinde olurdu.*
- *Anket sorularınız yeterliydi. Başka bir şey eklemek gereksiz.*
- *Belki hem teorik ve hem de uygulamalı eğitim gerektiren derslere yönelik bir iki soru ilave edilebilir.*
- *İyi planlanmış başarılı bir anket olduğunu düşünüyorum. Dilerim bu anket tüm katılımcılardan beklediğiniz ilgi ve yardımı görür.*
- *Uzaktan eğitime ışık tutan çalışmalarınız başta olmak üzere verdiğiniz özverili çalışmalarınızdan dolayı sizi kutlar; çalışmalarınızda başarılar ve sağlıklı, mutlu yarınlar dilerim.*

- *Uzaktan öğrenimin örgün öğrenime göre öğrenciyi yabancılaştırma durumu vardır.*
- *Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimin yerini almamak kaydıyla gerekli olup, daha çok derslere destek amaçlı kullanılması gereken, faydalı ve kullanışlı bir yöntemdir.*
- *Toplumsal cinsiyet farkındalığı açısından 3. sorunuz "Bay" "Bayan" değil; "Kadın" "Erkek" olmalıydı. Bay-Bayan ayrımı ataerkil bir içeriktir. Ayrıca 11. soru anketi yanıtlayanı sübjektif bir seçime zorluyor. Soruda hiçbiri yanıtı da olmalıydı. Benim yanıtlım hiçbiri ama seçeneklerde yok ve mecburen yanıt istenen sorulardan. Anketin güvenilirliği zedeleniyor.*
- *Güzel bir anketti, uzaktan eğitim örgün eğitimi tamamlar kanısındayım.*
- *Güzel bir konuyu araştırıyorsunuz, uzaktan eğitim günümüzde hızla yaygınlaşan bir eğitim metodu haline geldi. Eğitime ulaşabilme adına küçük şehirlerde ve taşralarda olan kişiler için güzel bir uygulama ancak bizler hoca disiplini olmadan çalışamayan bir toplum olarak uzaktan eğitim yüzyüze eğitim kadar disiplinli ve etkili olmuyor bence.*
- *Uzaktan eğitim, uygulamalı bilimler ve meslekler için tam anlamıyla uygun bir yöntem olarak değerlendirilemez. Teknik mesleklerin eğitiminde öğrenci ile iletişim içerisinde olmak, uygulamaları öğrenci ile birlikte yürütmek, etkileşimli sınıf çalışmaları ve ödevler ile doğrudan ilgilenmek gerekliliği uzaktan eğitim sisteminin yürütülmesini olanaksız kılar. Teknik programlar ve fen programlarında uygulamalı ders ve ödev çalışmaları bir zorunluluktur. Uygulamaların birlikte gerçekleştirilmesine müsaade etmediğinden teknik ve uygulamalı eğitimi kısıtlayacak ve zayıflatacaktır. Teknik ve uygulamalı mesleklerin eğitiminde sadece teorik dersler için söz konusu yöntem değerlendirilebilir ancak, teknik eğitim veren programların müfredatlarında sisteme uygun şekilde uzaktan eğitim ile verilebilecek ders sayısı da son derece azdır. Bu nedenle teknik ve uygulamalı bilimlere ait müfredatın sadece çok küçük bir miktarı bu sistem dahilinde verilebilir.*
- *Uzaktan eğitimini şu ana kadar hiç bir yerinde yer almadığımız için fazla fikrimiz yok. Ancak başka üniversitelerde başarıyla uygulanabildiğine göre bizde de pek ala uygulanabilir ve geliştirilebilir. Umarım yalnız kurumsal değil kişisel fedakarlıklar da isteyen bu işlerde ilerleme ve başarı kaydedilebilir.*

4.8 Bulgularla İlgili İstatistiksel Değerlendirmeler

Bu bölümde anket yapısındaki bölümlerle ilgili olarak korelasyon ölçümleri gerçekleştirilerek aralarında anlamlı bir ilişki olup olmadığı ve öğretim elemanlarının demografik özellikleriyle ve bölümler arasında anlamlı fark olup olmadığı çalışılmıştır. Bu aşamada korelasyon testleri, t-testi, tek yönlü varyans analizi (One-way ANOVA), Mann Whitnet U testleri ve Kruskal Wallis H testleri yapılmıştır.

4.8.1 Anket Bölümleri Arasındaki Korelasyon İlişkisi

Çalışmamızda “Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketi” içeriğinde bulunan Uzaktan Eğitim Bilginiz (B) bölümü, Uzaktan Eğitim Deneyiminiz (C) bölümü, Uzaktan Eğitime Yönelik Düşünceleriniz (D) bölümü ve Uzaktan Eğitimde Kendinize Yönelik Düşünceleriniz (E) bölümlerinin birbirleri arasında ilişki olup olmadığı ve bu ilişkinin derecesi ölçülmek istenmektedir. Bu tür işlemlerde korelasyon analizi kullanılmaktadır. Korelasyon analizi, iki değişken arasındaki doğrusal ilişkiyi veya bir değişkenin iki veya daha fazla değişken ile olan ilişkisini test etmek, varsa bu ilişkinin derecesini ölçmek için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir (Kalaycı 2014).

Korelasyon katsayısı, iki değişken arasındaki ilişkinin miktarını bulup yorumlamak amacıyla kullanılır. Pearson korelasyon katsayısı, iki değişkenin de sürekli olmasını ve değişkenlerin birlikte (ikili olarak) normal dağılım göstermesini gerektirmektedir. Değişkenler sürekli bir dağılıma sahipler, ancak normal dağılım göstermiyorsa, iki değişken arasındaki ilişkiyi açıklamak amacıyla Spearman Brown Sıra Farkları korelasyon katsayısı kullanılır. Korelasyon katsayısının 1,00 olması, mükemmel bir pozitif ilişkiyi; -1,00 olması da mükemmel bir negatif ilişkiyi ifade eder. Katsayının 0,00 olması, ilişkinin olmadığını gösterir. Korelasyon katsayısının büyüklük bakımından değerlendirilmesinde üzerinde tam olarak ortaklaşan aralıklar bulunmamakla birlikte, korelasyonu yorumlamada şu sınırların sıklıkla kullanılabilmesi bilinmektedir. Korelasyon katsayısının, mutlak değer olarak, 0,70 ile 1,00 arasında olması, yüksek; 0,70 ile 0,30 arasında olması, orta; 0,30 ile 0,00 arasında olması ise, düşük düzeyde bir ilişki olarak tanımlanmaktadır (Büyüköztürk 2010).

Yukarıdaki bilgiler ışığında değerlendirme yapılmıştır. Değişkenler sürekli bir dağılıma sahip, ancak normal dağılım göstermediği için veriler SPSS paket programında Spearman Sıra Korelasyonu yöntemiyle aşağıdaki katsayılar bulunmuştur. 182 katılımcının her bir bölümdeki ortalamaları alınmış ve bu değerler için korelasyon analizi yapılmıştır. Buna göre Çizelge 4.62’de öğretim elemanların uzaktan eğitim bilgileri ile uzaktan eğitim deneyimi arasında 0,418 ile orta seviyeli, pozitif bir korelasyon vardır. Öğretim elemanlarının uzaktan eğitim bilgisi ile uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşünceleriyle ilgili 0,294 ile düşük seviyeli, negatif bir korelasyon vardır. Yine öğretim elemanlarının uzaktan eğitim deneyimi ile uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşünceleriyle ilgili 0,334 ile orta seviyeli, negatif bir korelasyon vardır. Son olarak öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik düşünceleri ve uzaktan eğitimde kendilerine yönelik olan düşüncelerinde 0,511 ile orta seviyeli, pozitif yönlü bir korelasyon olduğu görülmüştür. SPSS paket program çıktısı verileri incelendiğinde çapraz tabloda yukarıda söylenenler dışında bölümler arasında korelasyonun olmadığı anlaşılmıştır. Daha önceki yapılarda da açıklandığı gibi çizelgede “C” bölümü öğretim elemanlarının uzaktan eğitime bakış açısı olarak, “D” bölümünü de öğretim elemanlarının uzaktan eğitime hazırbulunuşlukları olarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 4.62 Bölümler Arasındaki Korelasyon İlişkisi.

Nonparametric Correlations		B Bölümü	C Bölümü	D Bölümü	E Bölümü
UE Bilginiz (B Bölümü)	Correlation Coefficient	1,000	,418**	-,107	-,294**
	Sig. (2-tailed)		,000	,150	,000
	N	182	182	182	182
UE Deneyiminiz (C Bölümü)	Correlation Coefficient	,418**	1,000	-,037	-,334**
	Sig. (2-tailed)	,000		,622	,000
	N	182	182	182	182
UE’e Yönelik Düşünceleriniz (D Bölümü)	Correlation Coefficient	-,107	-,037	1,000	,511**
	Sig. (2-tailed)	,150	,622		,000
	N	182	182	182	182
UE’de Kendinize Yönelik Düşünceleriniz (E Bölümü)	Correlation Coefficient	-,294**	-,334**	,511**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	
	N	182	182	182	182

** İşaretlenen sayılar %1 önem seviyesinde değişkenler arasında korelasyon olduğunu gösterir.

4.8.2 Demografik Özelliklerin Ortalamalar Açısından Farklılıkları

Bu bölümde öğretim elemanlarının unvanlarına, yaşlarına, akademisyenlik sürelerine ve cinsiyetlerine göre; uzaktan eğitim bilgileri, uzaktan eğitim deneyimleri, uzaktan eğitime yönelik düşünceleri ve uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşüncelerinin farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu anlamda yapılacak olan testler normal dağılıp dağılmama durumuna göre değişmektedir. Normal dağılımlarda gruplar arası farklılıkların ölçümlerinde iki bağımsız grup olması durumunda t-testi, 3 veya daha fazla bağımsız grup olması durumunda tek yönlü varyans analizi (One-way ANOVA) uygulanır. Normal dağılım olmaması durumunda t-testine alternatif olarak nonparametrik test olan Mann Whitney U-Testi, One-way ANOVA testine alternatif olarak Kruskal-Wallis H-Testi uygulanır (Bayram 2013, Kalaycı 2014).

SPSS paket programında Çizelge 4.63’de normallik testi çıktısı verilmiştir. Çizelgede normal dağılım için p (sig.) değerinin 0,05’den büyük olması gerekmektedir. Bu anlamda sadece uzaktan eğitime yönelik düşünceleriniz kısmındaki 23 maddelik bölüm normal dağılım göstermiş diğer bölümler göstermemiştir.

Çizelge 4.63 Anket Bölümleri Normallik Testi.

	Tests of Normality					
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
UE Bilginiz	,187	182	,000	,899	182	,000
UE Deneyiminiz	,240	182	,000	,866	182	,000
UE’e Yönelik Düşünceleriniz	,042	182	,200*	,998	182	,995
UE’de Kendinize Yönelik Düşünceleriniz	,074	182	,017	,983	182	,023

*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

4.8.2.1 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Yönelik Düşünceleri

Problem 1: Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik düşünceleriyle cinsiyetleri açısından anlamlı farklılık var mıdır?

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik düşüncelerinin cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığının incelenmesi için, iki bağımsız değişken olmasından dolayı t-testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.64 incelendiğinde, ankete katılan öğretim elemanlarının cinsiyeti bayan olanlarla bay olanlar arasında uzaktan eğitime yönelik düşünceleriyle ilgili t-testi sonucuna göre $t_{(180)}=0,97$ $p>0,05$ 'e göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Yani öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik düşünceleriyle cinsiyetleri arasında %95 güvenilirlikle anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir.

Çizelge 4.64 ÖE'nın UE'e Yönelik Düşüncelerinin Cinsiyete Göre Dağılımı.

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	sd	t	p
t-testi	Bayan	66	2,81	0,44	180	0,97	0,32
	Bay	116	2,90	0,63			

Problem 2: Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik düşünceleriyle unvanları açısından anlamlı farklılık var mıdır?

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik düşüncelerinin unvanlarıyla arasında anlamlı bir fark olup olmadığının incelenmesi için, ikiden çok bağımsız değişken olmasından dolayı tek yönlü varyans analizi (One-way ANOVA) uygulanmıştır. Çizelge 4.65 ve 66 da One-way ANOVA testi sonucunda çıkan veriler gösterilmektedir. Çizelge 4.66 incelendiğinde öğretim elemanlarının unvanlarına göre yapılmış olan tek yönlü varyans testinde $f_{(5,176)}=0,91$ $p>0,05$ 'e göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Yani öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik düşünceleriyle unvanları arasında %95 güvenilirlikle anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir.

Çizelge 4.65 ÖE'nın UE'e Yönelik Düşüncelerinin Unvana Göre Dağılımı.

	Unvan	N	$\bar{X}$	SS
One-way ANOVA	Profesör	13	3,06	0,61
	Doçent	18	2,87	0,57
	Yardımcı Doçent	50	2,74	0,57
	Öğretim Görevlisi	60	2,92	0,65
	Araştırma Görevlisi	33	2,87	0,36
	Okutman	8	2,92	0,53

Çizelge 4.66 ÖE'nın UE'e Yönelik Düşüncelerinin Unvana Göre Dağılımı.

One-way ANOVA	Kareler		Kareler		
	Toplamı	df	Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	1,493	5	0,30	0,92	0,471
Grup İçi	57,257	176	0,33		
Toplam	58,750	181			

Problem 3: Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik düşünceleriyle yaş dağılımları açısından anlamlı farklılık var mıdır?

Çizelge 4.67 ve 4.68 de One-way ANOVA testi sonucunda çıkan veriler gösterilmektedir. Çizelge 4.68 incelendiğinde öğretim elemanlarının yaşlarına göre yapılmış olan tek yönlü varyans testinde $f_{(4,177)}=0,3$ $p>0,05$ 'e göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Yani öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik düşünceleriyle yaş dağılımları arasında %95 güvenlilikle anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir.

Çizelge 4.67 ÖE'nın UE'e Yönelik Düşüncelerinin Yaşlara Göre Dağılımı.

	Yaş Aralığı	N	$\bar{X}$	SS
One-way ANOVA	20-25 Yaş Arası	9	2,75	0,46
	26-30 Yaş Arası	30	2,94	0,45
	31-40 Yaş Arası	76	2,85	0,66
	41-49 Yaş Arası	57	2,89	0,51
	50-59 Yaş Arası	10	2,79	0,57

Çizelge 4.68 ÖE'nın UE'e Yönelik Düşüncelerinin Yaşlara Göre Dağılımı.

One-way ANOVA	Kareler		Kareler		
	Toplamı	df	Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	0,389	4	0,09	0,30	0,877
Grup İçi	58,352	177	0,33		
Toplam	58,750	181			

Problem 4: Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik düşünceleriyle akademisyenlikteki çalışma süre dağılımları açısından anlamlı farklılık var mıdır?

Çizelge 4.69 ve 4.70'de One-way ANOVA testi sonucunda çıkan veriler gösterilmektedir. Çizelge 70 incelendiğinde öğretim elemanlarının akademisyenlikteki çalışma sürelerine göre yapılmış olan tek yönlü varyans testinde $f_{(4,177)}=1,91$ $p>0,05$ 'e göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Yani öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik düşünceleriyle akademisyenlikteki çalışma süreleri dağılımları arasında %95 güvenilirlikle anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir.

Çizelge 4.69 ÖE'nın UE'e Yönelik Düşüncelerinin Görev Sürelerine Göre Dağılımı.

One-way ANOVA	Akademisyenlik Süresi	N	$\bar{X}$	SS
		0-5 Yıl Arası	87	2,95
	6-10 Yıl Arası	38	2,74	0,58
	11-15 Yıl Arası	17	2,90	0,55
	15-20 Yıl Arası	12	2,55	0,79
	20 Yıl ve Üzeri	28	2,90	0,55

Çizelge 4.70 ÖE'nın UE'e Yönelik Düşüncelerinin Görev Sürelerine Göre Dağılımı.

One-way ANOVA	Kareler		Kareler		
	Toplamı	df	Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	2,433	4	0,61	1,91	0,11
Grup İçi	56,317	177	0,32		
Toplam	58,750	181			

4.8.2.2 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitimde Kendilerine Yönelik Düşünceleri

Problem 5: Öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşünceleriyle cinsiyetleri açısından anlamlı farklılık var mıdır?

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik düşüncelerinin cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığının incelenmesi için, iki bağımsız değişken olmasından dolayı ve normal dağılım göstermemesinden dolayı Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır. Mann-Whitney U-testi, iki ilişkisiz örneklemeden elde edilen puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test eder. Yani bu test, iki ilişkisiz grubun, ilgilenilen değişken bakımından evrende benzer dağılımlara sahip olup olmadığını test eder (Büyüköztürk 2010).

Çizelge 4.71’de SPSS paket programında veri setine uygulanan Mann-Whitney U testi sonucunda çıkan veriler gösterilmektedir. Çizelge incelendiğinde öğretim elemanlarının cinsiyet dağılımlarına göre uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşünceleriyle ilgili olarak $U=3032,00$, $p<0,05$ olduğundan aralarında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Yani öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşünceleriyle cinsiyetleri arasında %95 güvenilirlikle anlamlı bir fark olduğu söylenebilir. Sıra ortalamaları ve sıra toplamları dikkate alındığında bay öğretim elemanlarının bayan öğretim elemanlarına göre uzaktan eğitime daha yüksek bir hazırbulunuşluk seviyesine sahip olduğu anlaşılmıştır.

Çizelge 4.71 ÖE'nın UE'de Hazırbulunuşluklarının Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.

	Cinsiyet	N	Sıra		U	p
			Ortalaması	Toplamı		
Mann-Whitney U	Bayan	66	79,44	5243,00	3032,00	0,02
	Bay	116	98,36	11410,00		

Problem 6: Öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşünceleriyle unvanları açısından anlamlı farklılık var mıdır?

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik düşüncelerinin unvanları arasında

anlamli bir fark olup olmadiginin incelenmesi icin, ikiden cok bagimsiz degisken olmasindan dolayi ve normal dagilim gostermemesinden dolayi Kruskal Wallis H Testi uygulanmistir. Kruskal Wallis H-testi, iliskisiz iki ya daha cok orneklem ortalamasinin birbirlerinden anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test eder. İstatistiksel işlem, grupların puanlarının bir set olarak düşünülüp puanlara en küçük puandan başlayarak sıra değerleri verilmesi ve Mann Whitney U-testinde olduğu gibi sıra toplamlarının bulunması temeline dayanır (Büyüköztürk 2010).

Çizelge 4.72’de SPSS paket programında veri setine uygulanan Kruskal-Wallis H testi sonucunda çıkan veriler gösterilmektedir. Çizelge incelendiğinde öğretim elemanlarının unvan dağılımlarına göre uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşünceleriyle ilgili olarak $\chi^2_{(df=5, N=182)} = 13,30$, $p < 0,05$ olduğundan dolayı anlamlı bir fark olduğu anlaşılmıştır. Yani öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşünceleriyle unvanları arasında %95 güvenlilikle anlamlı bir fark olduğu söylenebilir. Hangi unvanlar arasında farklılaşma olduğu Mann Whitney U testi ile bulunmuş ve çizelgede belirtilmiştir.

Çizelge 4.72 ÖE'nın UE'de Hazırbuluşluklarının Unvanlarına Göre Dağılımı.

Unvan	Sıra			χ^2	p	Anlamlı Fark
	N	Ort.	df			
Profesör (1)	13	122,31	5	13,30	0,02	1>2, 1>3, 1>5
Doçent (2)	18	81,83				2<1
Yardımcı Doçent (3)	50	74,66				3<1, 3<4
Öğretim Görevlisi (4)	60	101,53				4>3
Araştırma Görevlisi (5)	33	87,95				5<1
Okutman (6)	8	107,88				

Problem 7: *Öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşünceleriyle yaşları dağılımı açısından anlamlı farklılık var mıdır?*

Çizelge 4.73’de SPSS paket programında veri setine uygulanan Kruskal-Wallis H testi sonucunda çıkan veriler gösterilmektedir. Çizelge incelendiğinde öğretim elemanlarının yaşları dağılımına göre uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşünceleriyle ilgili olarak

$\chi^2_{(df=4, N=182)} = 1,79$, $p > 0,05$ olduğundan dolayı anlamlı bir fark olmadığı anlaşılmıştır. Yani öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşünceleriyle yaşları arasında %95 güvenilirlikle anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir.

Çizelge 4.73 ÖE'nin UE'de Hazırbulunuşluklarının Yaşlarına Göre Dağılımı.

Yaş Aralığı	N	Sıra Ort.	df	χ^2	p
20-25 Yaş Arası	9	75,33	4	1,79	0,775
26-30 Yaş Arası	30	99,77			
31-40 Yaş Arası	76	92,38			
41-49 Yaş Arası	57	89,36			
50-59 Yaş Arası	10	86,80			

Problem 9: Öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşünceleriyle akademisyenlikteki çalışma süreleri dağılımı açısından anlamlı farklılık var mıdır?

Çizelge 4.74'de SPSS paket programında veri setine uygulanan Kruskal-Wallis H testi sonucunda çıkan veriler gösterilmektedir. Çizelge incelendiğinde öğretim elemanlarının akademisyenlikteki çalışma süreleri dağılımına göre uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşünceleriyle ilgili olarak $\chi^2_{(df=4, N=182)} = 6,64$, $p > 0,05$ olduğundan dolayı anlamlı bir fark olmadığı anlaşılmıştır. Yani öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde kendilerine yönelik düşünceleriyle akademisyenlikteki çalışma süreleri arasında %95 güvenilirlikle anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir.

Çizelge 4.74 ÖE'nin UE'de Hazırbulunuşluklarının Görev Sürelerine Göre Dağılımı.

Akademisyenlik					
Süresi	N	Sıra Ort.	df	χ^2	p
0-5 Yıl Arası	87	90,19	4	6,64	0,156
6-10 Yıl Arası	38	79,05			
11-15 Yıl Arası	17	101,59			
15-20 Yıl Arası	12	82,75			
20 Yıl ve Üzeri	28	110,09			

4.8.2.3 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Hakkındaki Bilgileri

Problem 9: Öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde bilgileriyle cinsiyetleri açısından anlamlı farklılık var mıdır?

Çizelge 4.75’de SPSS paket programında veri setine uygulanan Mann-Whitney U testi sonucunda çıkan veriler gösterilmektedir. Çizelge incelendiğinde öğretim elemanlarının cinsiyet dağılımlarına göre uzaktan eğitim bilgilerine yönelik olarak $U=3567,50$, $p>0,05$ olduğundan aralarında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. Yani öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde hakkında bilgi sahibi olmalarıyla cinsiyetleri arasında %95 güvenilrlikle anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir.

Çizelge 4.75 ÖE'nın UE Hakkındaki Bilgileriyle Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.

	Cinsiyet	N	Sıra		U	p
			Ortalaması	Toplamı		
Mann-Whitney U	Bayan	66	95,45	6299,50	3567,50	0,433
	Bay	116	89,25	10353,50		

Problem 10: Öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde hakkındaki bilgileriyle unvanları açısından anlamlı farklılık var mıdır?

Çizelge 4.76’da SPSS paket programında veri setine uygulanan Kruskal-Wallis H testi sonucunda çıkan veriler gösterilmektedir. Çizelge incelendiğinde öğretim elemanlarının unvan dağılımlarına göre uzaktan eğitim bilgileriyle ilgili olarak $\chi^2_{(df=5, N=182)}=31,71$, $p<0,05$ olduğundan dolayı anlamlı bir fark olduğu anlaşılmıştır. Yani öğretim elemanlarının uzaktan eğitim bilgileriyle unvanları arasında %95 güvenilrlikle anlamlı bir fark olduğu söylenebilir. Hangi unvanlar arasında farklılaşma olduğu Mann Whitney U testi ile tek tek test edilmiş ve bulunan veriler çizelgede belirtilmiştir. Buna göre örneğin, profesör unvanına sahip olanlar araştırma görevlileriyle kıyaslandığında çok daha az bilgiye sahip oldukları, doçent unvanına sahip olan öğretim elemanlarının öğretim görevlisi ve okutman unvanına sahip öğretim elemanlarından çok daha fazla bilgiye sahip olduğu şeklinde yorumlanmaktadır.

Çizelge 4.76 ÖE'nın UE Hakkındaki Bilgileriyle Unvanlarına Göre Dağılımı.

Unvan	Sıra			p	Anlamlı Fark	
	N	Ort.	df			
Profesör (1)	13	78,35	5	31,71	0,000	1<5
Doçent (2)	18	102,89				2>4, 2>6
Yardımcı Doçent (3)	50	108,13				3>4, 3>6
Öğretim Görevlisi (4)	60	73,03				4<2, 4<3, 4<5, 4>6
Araştırma Görevlisi (5)	33	113,36				5>1, 5>4, 5>6
Okutman (6)	8	31,63				6<2, 6<3, 6,4, 6<5

Problem 11: Öğretim elemanlarının uzaktan eğitim hakkındaki bilgileriyle yaşları dağılımı açısından anlamlı farklılık var mıdır?

Çizelge 4.77'de SPSS paket programında veri setine uygulanan Kruskal-Wallis H testi sonucunda çıkan veriler gösterilmektedir. Çizelge incelendiğinde öğretim elemanlarının yaşları dağılımına göre uzaktan eğitim hakkında bilgileriyle ilgili olarak $\chi^2_{(df=4, N=182)} = 1,8$, $p > 0,05$ olduğundan dolayı anlamlı bir fark olmadığı anlaşılmıştır. Yani öğretim elemanlarının uzaktan eğitim hakkındaki bilgi seviyeleriyle yaşları arasında %95 güvenlilikle anlamlı bir fark olmadığı söylenebilir.

Çizelge 4.77 ÖE'nın UE Hakkındaki Bilgileriyle Yaşlarına Göre Dağılımı.

Yaş Aralığı	N	Sıra Ort.	df	χ^2	p
20-25 Yaş Arası	9	82,61	4	1,8	0,772
26-30 Yaş Arası	30	95,37			
31-40 Yaş Arası	76	95,31			
41-49 Yaş Arası	57	88,17			
50-59 Yaş Arası	10	77,95			

Problem 12: Öğretim elemanlarının uzaktan eğitim hakkındaki bilgi seviyeleriyle akademisyenlikteki çalışma süreleri dağılımı açısından anlamlı farklılık var mıdır?

Çizelge 4.78'de SPSS paket programında veri setine uygulanan Kruskal-Wallis H testi sonucunda çıkan veriler gösterilmektedir. Çizelge incelendiğinde öğretim elemanlarının akademisyenlikteki çalışma sürelerine göre uzaktan eğitim bilgileriyle ilgili olarak $\chi^2_{(df=4, N=182)} = 10,00$, $p < 0,05$ olduğundan dolayı anlamlı bir fark olduğu anlaşılmıştır. Yani

öğretim elemanlarının uzaktan eğitim bilgileriyle akademisyenlikteki süreleri arasında %95 güvenilirlikle anlamlı bir fark olduğu söylenebilir. Hangi yaşlar arasında farklılaşma olduğu Mann Whitney U testi ile tek tek test edilmiş ve bulunan veriler çizelgede belirtilmiştir.

Çizelge 4.78 ÖE'nın UE Hakkındaki Bilgilerinin Görev Sürelerine Göre Dağılımı.

Akademisyenlik Süresi	N	Sıra		x ²	p	Anlamlı Fark
		Ort.	df			
0-5 Yıl Arası (A)	87	97,70	4	10,00	0,040	A>E
6-10 Yıl Arası (B)	38	91,79				B>E
11-15 Yıl Arası (C)	17	102,29				C>E
15-20 Yıl Arası (D)	12	94,08				
20 Yıl ve Üzeri (E)	28	64,20				E<A, E<B, E<C

4.8.2.4 Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Deneyimlerine İlişkin Bilgileri

Problem 13: Öğretim elemanlarının uzaktan eğitimdeki deneyimleriyle cinsiyetleri açısından anlamlı farklılık var mıdır?

Çizelge 4.79'da SPSS paket programında veri setine uygulanan Mann-Whitney U testi sonucunda çıkan veriler gösterilmektedir. Çizelge incelendiğinde öğretim elemanlarının cinsiyet dağılımlarına göre uzaktan eğitim deneyimlerine yönelik olarak $U=3170,00$, $p<0,05$ olduğundan aralarında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Yani öğretim elemanlarının uzaktan eğitimdeki deneyimleriyle cinsiyetleri arasında %95 güvenilirlikle anlamlı bir fark olduğu söylenebilir. Sıra ortalamaları ve sıra toplamları dikkate alındığında bayan öğretim elemanlarının bay öğretim elemanlarına göre uzaktan eğitimde daha deneyimli olduğu anlaşılmaktadır.

Çizelge 4.79 ÖE'nın UE Deneyimlerinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.

	Cinsiyet	N	Sıra		U	p
			Ortalaması	Toplamı		
Mann-Whitney U	Bayan	66	102,42	6760,00	3170,00	0,030
	Bay	116	85,28	9893,00		

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

Uzaktan eğitim sürecine başlamadan önce, ön çalışmaların yapılması, öğretim elemanlarının süreç hakkındaki düşünceleri, istek ve önerileri göz önünde bulundurularak hareket edilmelidir. Uzaktan eğitim hem öğrenenin hem de öğretmenin tercih ettiği bir sistem olması halinde hazırbulunuşluk ve beraberinde başarı seviyesi yükselecektir. Bu yaklaşımla çalışma kapsamında, Ordu Üniversitesi öğretim elemanlarının uzaktan eğitim hakkında bakış açıları ve hazırbulunuşluk düzeyleri incelenmiştir.

Bireylerin bir etkinlik karşısında başarılı olmasının ön koşulu, etkinliğe olan olumlu bakış açısı ve istekli oluşudur. Hazırbulunuşluk kavramı da bireyin planlanan etkinlik vb. durumlara karşı istekli oluşu olarak ifade edilebilir. Öğretim elemanlarının uzaktan eğitim alanında BİT açısından yeterli olmaması tek başına uzaktan eğitime karşı hazır olmadığı anlamına gelmemelidir. Öğretim elemanı eğer uzaktan eğitim etkinliğine istekli ise BİT kullanımı ve uzaktan eğitim alanındaki uyumunu en iyi seviyede ve en kısa sürede gerçekleştireceği öngörülmektedir. En büyük hazırbulunuşluk parametresinin uzaktan eğitimin yeterli bir eğitim şekli olacağına inanarak bu süreç içerisinde bulunmaya istekli olması olarak değerlendirilmiştir (Koloğlu vd. 2016).

Araştırma kapsamında hazırlanmış olan anket çalışmasına Ordu Üniversitesi öğretim elemanlarından gönüllü olarak toplam 182 kişi katılmıştır. Bu oran üniversite genelinin %28,4'ü temsil etmektedir. Öğretim elemanları anket doldurma esnasında kendi kişisel bilgisayarlarını kullandıklarından, verilen yanıtlara göre kimliklerinin anlaşılma ihtimali çok düşük olduğundan, arzu ettikleri herhangi bir zamanda ve çevrimiçi olarak doldurdukları için verdikleri yanıtlarda yüksek derecede samimi oldukları varsayılmaktadır.

Öğretim elemanlarının büyük çoğunlukla, materyal tasarımı hariç uzaktan eğitimle ilgili bilgili oldukları ve ODÜZEM çalışmalarıyla ilgili olarak çoğunlukla bilgi sahibi oldukları anlaşılmıştır. Uzaktan eğitim, öğretim elemanlarında ağırlıklı olarak internet, video konferans, çoklu ortam ve mobil iletişim ifadelerinin çağrışım yaptığı görülmüştür.

Uzaktan eğitimin tanımında önemle vurgulanan mektupla iletişim yoluyla öğrenme ifadesine bakılacak olursa günümüzde öğretim elemanları uzaktan eğitimde mektup kelimesi sadece %5,5'lik bir kısımda çağrışım yaptırmaktadır. Bu anlamda uzaktan eğitimle ilgili literatür çalışmalarında özellikle uzaktan eğitim tanımında mektup ifadesinin artık kullanılmaması gerektiği düşünülmektedir. Ordu Üniversitesi öğretim elemanları teorik derslerin uzaktan eğitim yöntemiyle verilebileceğini, uygulamalı ve mesleki beceri gerektiren derslerin uzaktan eğitim yoluyla verilmesinin uygun olmadığını ifade etmiştir.

Uzaktan eğitim deneyimleriyle ilgili olarak, genel anlamda öğretim elemanları uzaktan eğitimin varlığını biliyor olmaları dışında etkin olarak öğrenen veya öğreten pozisyonunda bir uzaktan eğitim deneyimleri olmadığını anlaşılmıştır. Bunun yanında öğretim elemanlarının %29'u uzaktan eğitimle ilgili bir takım çalışmalar yaptıklarını, yine %31,9'luk bir oranında da akıllı sınıflarda kullanılan teknolojilerle ilgili deneyimleri olduğunu ve uzaktan eğitimle ilgili gerekli teknik detayları rahatlıkla öğrenebilecekleri anlaşılmıştır.

Ordu Üniversitesi öğretim elemanları uzaktan eğitime bakış açıları genel değerlendirmesinde "(3) Kararsızım" şeklindeki aralıkta kalmıştır. Bu değerlendirme içerisinde güçlü olarak destekledikleri konular olduğu gibi desteklemedikleri konular da mevcuttur. Öğretim elemanlarının katıldıkları konular arasında; uzaktan eğitimin gerekli olduğu, bu yolla daha geniş kitlelere ulaşılabileceği, öğretim üyesi eksikliğini gidermede bir yöntem olarak uygulanabileceği, fırsat eşitliği sağladığını, üniversite bünyesinde öğretim elemanlarına uzaktan eğitimle ilgili hizmet içi eğitimlerin verilmesinin doğru olacağını ve fiziki ortam eksikliğini giderdiğini ifade etmiştir. Öğretim elemanlarının katılmadıkları konular arasında da; uzaktan eğitimin yüzyüze eğitimden daha etkili olduğu, geleneksel eğitime göre kalıcı öğrenme sağladığı, öğrencinin derse katılımı açısından daha verimli olacağı, öğrencinin derse ilgisini artıracığı, bütün derslerin uzaktan eğitimle yapılabileceği ve teknolojik aletleri kullanmanın tedirgin edici olduğu şeklindeki konulara büyük çoğunlukla katılmadıkları anlaşılmıştır. Öğretim elemanları uzaktan eğitim kesinlikle tek başına bir öğrenme modeli olarak görmeyip, yüz yüze eğitimle beraber harmanlanmış bir eğitim modeli olması halinde daha başarılı ve doğru bir yöntem

olacağı görüşündedir.

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitim çalışmalarında olmak isteyişleri ve hazırbulunuşluklarıyla ilgili genel kanı yine “(3) Kararsızım” şeklinde olmuştur. Uzaktan eğitim çalışmalarında öğretim elemanlarının %35,7’si bulunmak istemiş, %36,3’ü ise istememiştir. Kalan %28’lik kısım ise “Fikrim Yok” şeklinde yanıt vermiştir. Üniversite genelinde uzaktan eğitimle ilgili olarak dünya ve ülke genelinde devam eden çalışmaların, devam eden çalışmalardaki elde edilen başarıların, sürecin nasıl işlediğinin ve canlı örneklerle ilgili öğretim elemanlarına kurumsal anlamda yeterli bilgilendirme yapılması durumunda hem bakış açılarının hem de hazırbulunuşluk düzeylerinin olumlu yönde değişeceği düşünülmektedir.

Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların genel dağılımlarıyla demografik özellikleri arasında anlamlı bir fark olup-olmadığı incelenmiştir. Yapılan analizler neticesinde öğretim elemanlarının cinsiyetlerinin; uzaktan eğitim hazırbulunuşluk yapılarıyla uzaktan eğitim deneyimlerinde anlamlı bir fark olduğu, uzaktan eğitime bakış açılarıyla uzaktan eğitim bilgileri arasında da anlamlı bir fark olmadığı istatistiksel olarak %95 güvenilirlikle söylenebilmektedir. Unvanlarının; uzaktan eğitim bilgileri ve uzaktan eğitime hazırbulunuşluk yapılarında anlamlı bir fark gösterdiği, uzaktan eğitim deneyimleri ve uzaktan eğitime bakış açılarıyla ilgili olarak da anlamlı bir fark olmadığı istatistiksel olarak %95 güvenilirlikle söylenebilir. Öğretim elemanlarının yaş dağılımlarının uzaktan eğitim bilgilerinde, deneyimlerinde, bakış açılarında ve hazırbulunuşluk düzeylerinde anlamlı bir fark olmadığı istatistiksel olarak %95 güvenilirlikle söylenebilir. Son olarak öğretim elemanlarının akademisyenlikteki çalışma süreleri ile uzaktan eğitim bilgileri arasında anlamlı bir fark olup, uzaktan eğitim deneyimleri, hazırbulunuşluk yapıları ve bakış açılarıyla ilgili anlamlı bir fark olmadığı istatistiksel olarak %95 güvenilirlikle söylenebilmektedir.

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime bakış açıları ve hazırbulunuşlukları kurumsal açıdan çok büyük önem taşımaktadır. Bu sürece hazır olmayan bir yapının adım atması beraberinde bir takım sorunlarla birlikte başarısızlığı getirecektir. Sürece başlamadan önce ön çalışmaların yapılması, öğretim elemanlarının süreç hakkındaki düşünceleri,

istek ve önerileri göz önünde bulundurularak hareket edilmelidir. Zira kurumsal anlamda genel kabul ve destek görmeyen bir yapının başarılı olması, desteklenen ve kabul gören yapıya göre çok daha zor olacağı düşünülmektedir.

Ordu Üniversitesi öğretim elemanlarıyla yapılmış olan anket ve araştırma boyunca yapılan görüşmelerde, uzaktan eğitim sürecini destekleyen kişilerin bir an önce uzaktan eğitim bünyesinde tüm paydaşların ortaklaşa kararıyla programlar ve sertifika kurslarının açılmasının gerekliliğini dile getirmiştir. Türkiye genelinde üniversitelerde mevcut olan uzaktan eğitim biriminin kendi üniversitelerinde de olmasının memnuniyet verici olmasını dile getirmiş olsalar da, sadece ortak derslerin hizmetini yürütüyor olmasından dolayı başarısızlık, deneyimsizlik, alt yapı eksikliği, personel eksikliği gibi sebeplerden ötürü olumsuz eleştiri aldığı görülmüştür.

Araştırma kapsamında yapılmış olan aynı nitelikteki çalışmalar incelendiğinde ve aynı sorulara verilen yanıtların dağılımları kıyaslandığında, sonuçların yaklaşık olarak benzerlikler gösterdiği ortaya çıkmıştır. Öğretim elemanlarının katılma, katılmama ve kararsız kalma durumlarının daha detaylı incelenerek, düşüncelerindeki gerekçeler de çalışmalara dahil edilmelidir. Bu anlamda öğretim elemanlarının olumlu veya olumsuz yanıtlarının net olarak kestirimini yapabilmek için, nicel araştırma yöntemlerine nitel çalışmalar da geliştirilip daha net sonuçların gerekçeleriyle alınabileceği düşünülmektedir.

6. KAYNAKLAR

- Ağır, F. (2007). Özel Okullarda ve Devlet Okullarında Çalışan İlköğretim Öğretmelerinin Uzaktan Eğitime Karşı Tutumlarının Belirlenmesi. Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Alkan, C. (2005). Eğitim Teknolojisi. Anı Yayıncılık
- Balcı, A. (2001). Sosyal Bilimlerde Araştırma. Yöntem Teknik ve İlkeler. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bayram, N. (2013). Sosyal Bilimlerde SPSS ile Veri Analizi. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Berk, A. (2004). Uzaktan Eğitim Yaklaşımı. Mersin Üniversitesi ÖYP-YUUP Uzaktan Eğitim Çalıştayı.
- Borotis, S. A., and Poulymenakou, A. (2004). E-Learning Readiness Components: Key Issues to Consider Before Adopting E-Learning Interventions. *Proceedings of World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education*,1:**1622-1629**
- Büyüköztürk, ř. (2010). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları Ve Yorum Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, ř., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., ve Demirel, F. (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.
- Choucri, N., Maugis, V., Madnick, S., Siegel, M., Gillet, S., O'Donnel, S., Haghseta, F. (2003). Global e-readiness - for what? P:**177**.
- Çamlıfıdan, M. (2007). İnternete Dayalı Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitimi Hakkında Öğretmen Görüşleri (Tuzla Örneği). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Dada, D. (2006). E-Readiness For Developing Countries: Moving the Focus From the Environment to the Users. *The Electronic Journal of Information Systems in Developing Countries*,**27**

- Demir, Ö. (2015). Öğrencilerin ve Öğretim Elemanlarının E-Öğrenmeye Hazır Bulunuşluk Düzeylerinin İncelenmesi: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Dikbaş, E. (2006). Öğretmen Adaylarının E-Öğrenmeye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Doğan, Ş. (2013). Öğretim Elemanlarının E-Öğrenme Sistemine Yönelik Hazır Bulunuşluk Düzeylerinin İncelenmesi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Ekiz, D. (2003). Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş: Nicel ve Eleştirel Kuram Metodolojiler, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Fer, S. (2011). Öğretim Tasarımı. Ankara: Anı Yayınları, 2. Baskı.
- Gök, B. (2011). Uzaktan Eğitimde Görev Alan Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Algısı. Gazi Üniversitesi, Bilişim Enstitüsü, Yönetim Bilişim Sistemleri, Yüksek Lisans Tezi.
- Gündüz, A. Y. (2013). Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitim Algısı. Sakarya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Güzeller, C., and Korkmaz, Ö. (2007). Bilgisayar Destekli Öğretimde Bir Ders Yazılımı Değerlendirmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1),**155-168**.
- Harman, G., ve Çelikler, D. (2012). Eğitimde Hazır Bulunuşluğun Önemi Üzerine Bir Derleme Çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Cilt:1 Sayı:3.
- İnan, C. (2013). Dicle Üniversitesi Öğretim Üyelerinin Uzaktan Eğitim Konusundaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *EJEDUS Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt:2, Sayı:4, Sayfa:**66-73**
- İşman, A. (2011). Uzaktan Eğitim. Ankara: Pagem Akademi.
- Kalaycı, Ş. (2014). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri. Ankara: Asil Yayın. 6. Baskı.
- Kaptan, S. (1995). Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri. Ankara: Rehber Yayınları, Onuncu Basım.

- Kara, A. (2010). Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı:32, Sayfa:49-62.
- Karademir, N. (2012). Coğrafya Öğretmen Adaylarının Mesleki Yeterliliklerine Yönelik Hazırbulunuşluk Düzeyleri. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Karal, H., ve Erümit, S. F. (2009). Karadeniz Teknik Üniversitesi Öğretim Üyelerinin Uzaktan Eğitime Bakışı ve Hazır Bulunuşlukları. 9th International Educational Technology Conference, **354**.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel Araştırma Yöntemi, Kavramlar, İlkeler, Teknikler. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık, Beşinci Basım.
- Karataş, S. (2008). Temel Kavramlar ve Kuramsal Temeller. İnternet Temelli Eğitim, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaur, K., and Abas, Z. W. (2004). An assessment of e-Learning readiness at the open university Malaysia. Paper presented at the international conference on computers in education (ICCE2004), Melbourne, Australia.
- Kaya, Z. (2002). Uzaktan Eğitim. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Koloğlu, T. F., Kantar, M., ve Doğan, M. (2016). Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitimde Hazırbulunuşluklarının Önemi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi (AUAd)* Cilt:2 Sayı:1 Sayfa:52-70
- Lopes, C. T. (2007). Evaluating e-learning readiness in a health sciences higher education institution. *Proceedings of IADIS International Conference of E-learning*, Porto, Portugal.
- Moore, M. G., and Kearsley, G. (2012). Distance Education: A Systems View (Third Edition). Belmont: Wadsworth.
- Moore, M. G., Mackintosh, W., Black, L., Mushi, H., Shimhopilemi, R. K., Sa, C., . . . Norrie, J. (2002). Information and Communication Technologies In Distance Education. Unesco Institute For Information Technologies In Education.

- Özer, B. (2011). Uzaktan Eğitim Programlarının Öğrenci ve Öğretim Üyesi Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi (Sakarya Üniversitesi Örneği). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- Öztekin, A. (2002). Ahmet Yesevi Üniversitesi ve Uzaktan Eğitim. Bilisim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferans ve Sergisi 20-22 Mayıs 2002 Bildiri Kitabı, **56-64**.
- Rıza, E. T. (1997). Eğitim Teknolojisi Uygulamaları. İzmir: Anadolu Matbaası.
- Salar, H. C. (2013). Türkiye’de Üniversite Öğrencilerinin ve Öğretim Elemanlarının Açık ve Uzaktan Öğrenmeye Hazırbulunuşlukları. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Shachar, M., and Neumann, Y. (2003). Differences Between Traditional and Distance Education Academic Performances: A Meta-Analytic Approach. *International Review of Research in Open and Distance Learning*. **4(2)**
- Süer, İ., Kaya, Z., Bülbül, İ., Karaçanta, H., Koç, Z., ve Çetin, S. (2005). Gazi Üniversitesi’nin Uzaktan Eğitim Potansiyeli. *The Turkish Online Journal of Educational Technology. TOJET*.
- Tavşancıl, E. (2014). Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Thorndike, R. L. (1971). Educational Measurement. Washington: American Council on Education.
- Umurhan, H. (2014). Öğretim Elemanlarını Uzaktan Eğitime Teşvik Eden Unsurlar: Gazi Üniversitesi Örneği. Gazi Üniversitesi, Bilişim Enstitüsü, Yönetim Bilişim Sistemleri, Yüksek Lisans Tezi.
- Uşun, S. (2006). Uzaktan Eğitim. Ankara: Nobey Yayın Dağıtım.
- Ünal, M. (2005). Eğitim Fakültelerinde Ortak Ders Olarak Okutulan Yabancı Dil Derslerinde Öğrencilerin Bilişsel Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Akademik Başarıya Etkisi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Yenilmez, K. (2008). Open Primary Education School Students' Opinions About Mathematics Television Programmes. *Turkish Online Journal of Distance Education* – Tojde, Cilt 9, Sayı 4, Sayfa:176- 189.

Yiğit, T., Bingöl, O., Armağan, H., Çolak, R., Aruğaslan, E., Yakut, G., ve Çivril, H. (2010). Öğrenci ve Öğretim Elemanının Uzaktan Eğitime Bakış Açısı. Akademik Bilişim'10 - XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, **10,27**

İnternet Kaynakları

Erişim Tarihi

- 1- <http://www.osym.gov.tr/belge/1-23595/2015-osys-yerlestirme-sonuclarina-iliskin-sayisal-bilgi-.html> (29.07.2015)
- 2- https://www.yok.gov.tr/documents/10279/34559/uzaktan_ogretim_esas_usul.pdf/b8177cd6-5b3c-407a-9978-f8965419b117 (14.08.2015)

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Tevfik Fikret KOLOĞLU
Doğum Yeri ve Tarihi : Ordu - 23.06.1979
Yabancı Dili : İngilizce
İletişim (Telefon/e-posta) : kologlu52@hotmail.com

Eğitim Durumu (Kurum ve Yıl)

Lise : Ordu/Ulubey İmam Hatip Lisesi – 1996
Önlisans : Karadeniz Teknik Üniversitesi – Elektrik - 2001
Lisans : Anadolu Üniversitesi – Türk Dili ve Edebiyatı - 2014

Çalıştığı Kurum/Kurumlar ve Yıl :

Ordu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, 2014 – ....
(*Web Tasarımı, Adobe Connect, Presenter, Moodle Yazılımı Kurulumu ve Denetimi*)

Ordu Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, 2010 – 2014
(*Web Tasarımı, Bilgisayar Laboratuvarı Teknik Destek Görevlisi*)

Ordu Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, 2006 – 2010
(*Misafir Öğretim Elemanı*)

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Ordu Meslek Yüksekokulu, 2003 – 2006
(*Misafir Öğretim Elemanı*)

Özel Aydın Bilgisayar Kursu, 1998 – 2001
(*Bilgisayar Usta Öğreticisi*)

Yayımları (SCI ve diğer) :

Koloğlu, T.F., Kantar M, Doğan, M (2016). Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitimde Hazırbulunuşluklarının Önemi, Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd), Cilt:2, Sayı:1

Koloğlu, T.F. (2015). Web Tasarımında İşlem Basamakları ve Renk Seçimlerinde Bilinmesi Gerekenler. Küresel Mühendislik Çalışmaları Dergisi, 2(2), 51-61.

EKLER

EK-1: Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketi

UZAKTAN EĞİTİM DEĞERLENDİRME ANKETİ

Değerli Öğretim Elemanı,

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi Anabilim Dalında Prof.Dr. Mevlüt DOĞAN danışmanlığında yüksek lisans tez çalışması yapmaktayım. Bu çalışma kapsamında, Ordu Üniversitesi bünyesinde görev yapan öğretim elemanlarının yeni kurulan Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (ODUZEM) bünyesinde yürütülmesi planlanan Uzaktan Eğitim önlisans, lisans, lisansüstü ve sertifika programlarına karşı düşüncelerini ve uzaktan eğitim çalışmalarına sağlayabilecekleri katkıları belirlemek amacıyla bu anket formu hazırlanmıştır.

Anketimizdeki soruların tamamını yanıtlama süreniz en fazla 10 dakikadır. Vermiş olduğunuz yanıtlar neticesinde elde edilecek veriler tamamen bilimsel amaçlı kullanılacak olup sadece yüksek lisans tez çalışmamaya ve makaleme yön verecektir. Çalışma neticesinde (ODUZEM) gelişmelerine de katkıda bulunmuş olacaksınız. Çalışmamaya göstereceğiniz ilgi ve yardımlarınız için teşekkür ederim.

Tevfik Fikret KOLOĞLU
Afyon Kocatepe Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi ABD

A) ÖĞRETİM ELEMANI HAKKINDA KİŞİSEL BİLGİLER						
1. Ünvanınız:						
☐ Profesör	☐ Doçent	☐ Yardımcı Doçent	☐ Öğretim Görevlisi			
☐ Araştırma Görevlisi	☐ Okutman	☐ Uzman	☐ Diğer			
2. Yaşınız:						
☐ 20-25	☐ 26-30	☐ 31-40	☐ 41-49	☐ 50-59	☐ 60 ve üstü	
3. Cinsiyetiniz:		4. Akademisyenlikteki Çalışma Süreniz (Yıl):				
☐ Bayan	☐ Bay	☐ 0-5	☐ 6-10	☐ 11-15	☐ 16-20	☐ 20 Üstü
5. Çalıştığınız Birim (Fakülte/Yüksekokul/Myo):						

B) UZAKTAN EĞİTİM İLGİLİ BİLGİNİZ	Evet	Kısmen	Hayır	
6. Uzaktan Eğitim hakkında bilginiz var mı?				
7. Üniversitenizde yapılan uzaktan eğitim çalışmalarından haberdar mısınız?				
8. Uzaktan eğitimdeki sınıf ortamlarından (sanal sınıf, akıllı sınıf, stüdyo vb.) haberdar mısınız?				
9. Uzaktan eğitimle ilgili materyal ve ders içeriği hazırlama konusunda bilginiz var mı?				
10. Uzaktan eğitim denilince ne anlıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)				
☐ Video Konferansı	☐ TV / Radyo	☐ Video	☐ Mektup	☐ İnternet
☐ Çoklu Ortam	☐ Mobil İletişim Araçları (Tablet, Telefon, Notebook, vb.)			
11. Sizce hangi tür dersler uzaktan eğitimle verilebilir? (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz)				
☐ Mesleki Dersler	☐ Uygulamalı Dersler	☐ Teorik dersler		

C) UZAKTAN EĞİTİM İLGİLİ DENEYİMİNİZ	Evet	Hayır
12. Çalıştığınız herhangi bir kurumda uzaktan eğitimle ilgili çalışmalar yapıldı mı?		
13. Daha önce uzaktan eğitim sistemi ya da benzer bir yapı kullanarak ders verdiniz mi?		
14. Uzaktan eğitimde ya da benzer teknolojiyi kullanarak ölçme-değerlendirme yaptınız mı?		
15. Akıllı sınıf ortamında akıllı tahta, doküman kamera vb. kullanarak ders verdiniz mi?		
16. Herhangi bir öğrenim yönetim sistemine ders ekleyebilir misiniz?		
17. Herhangi bir öğrenim yönetim sisteminde değişiklik yapabilir misiniz?		
18. Daha önce uzaktan eğitimle ilgili bir çalışmanız oldu mu?		

EK-1 (Devamı): Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketi

D) UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK DÜŞÜNCELERİNİZ	1	2	3	4	5
Aşağıdaki soruları "(1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle Katılıyorum" seçeneklerine uygun gelecek şekilde cevaplandırınız.					
19. Uzaktan eğitim gereklidir.					
20. Uzaktan eğitim yüz yüze (geleneksel) eğitimden daha etkilidir.					
21. Uzaktan eğitimdeki dersler geleneksel sınıf ortamlarındaki derslerden daha fazla zaman alır.					
22. Uzaktan eğitim geleneksel eğitime göre daha kalıcı öğrenme sağlar.					
23. Uzaktan eğitim ile daha geniş kitlelere ulaşılır.					
24. Uzaktan eğitim öğrencinin derse katılımı açısından daha verimlidir.					
25. Uzaktan eğitim öğretim elemanının dersi işleyişi açısından daha verimlidir.					
26. Uzaktan eğitimle ilgili çalışmaların yaygınlaştırılması gerekir.					
27. Uzaktan eğitime harcanan maliyet çok fazladır.					
28. Uzaktan eğitim öğrencilere geleneksel eğitim kadar faydalıdır.					
29. Uzaktan eğitim öğretim üyesi eksikliğini giderir.					
30. Uzaktan eğitim gelecekteki eğitim modelidir.					
31. Uzaktan eğitim öğrencilerin derse ilgisini artırır.					
32. Uzaktan eğitim öğrenci merkezli eğitim sağlar.					
33. Uzaktan eğitim, eğitimde fırsat eşitliği sağlar.					
34. Uzaktan eğitimle ilgili öğretim elemanlarına hizmet içi eğitim verilmelidir.					
35. Uzaktan eğitim, eğitimde fiziki ortam eksikliğini ortadan kaldırır.					
36. Üniversitelerdeki bütün dersler uzaktan eğitimle yapılabilir.					
37. Uzaktan eğitimle eğitim alan öğrenciler alanlarında yeterli bilgiye sahip olur.					
38. Uzaktan eğitim için öğrenciler yeterli hazır bulunuşluk düzeyine sahiptir.					
39. Uzaktan eğitim için öğretim elemanları yeterli hazır bulunuşluk düzeyine sahiptir.					
40. Akıllı sınıflardaki teknolojik aletlerin çokluğu tedirgin edicidir.					
41. Uzaktan eğitim mevcut eğitim ortamlarından bağımsız yapılıdır.					
E) UZAKTAN EĞİTİMDE KENDİNİZE YÖNELİK DÜŞÜNCELERİNİZ	1	2	3	4	5
42. Uzaktan eğitimin uygun bir kademesinde görev alabilirim.					
43. Uzaktan eğitimle ilgili faaliyetler içerisinde yer almak bana zevk verir.					
44. Uzaktan eğitimde öğrencilerimin bilgiye ulaşmasında iyi bir rehber olurum.					
45. Akıllı sınıflardaki teknolojik araçları ve LMS yazılımlarını rahatlıkla kullanırım.					
46. Uzaktan eğitimle sağlıklı bir ölçme değerlendirme yapabilirim.					
47. Uzaktan eğitimde öğrencileri değerlendirmede daha objektif olurum.					
48. Uzaktan eğitimde içerik sağlayıcı olarak materyal geliştirebilirim.					
49. Uzaktan eğitim sürecindeki tüm teknik detayları rahatlıkla öğrenebilirim.					
50. Uzaktan Eğitimi tek başına yeterli bir eğitim yöntemi olarak görüyorum.					
51. Uzaktan Eğitimi yüz yüze eğitimi tamamlayıcı bir eğitim yöntemi olarak görüyorum.					

F) ÜNİVERSİTENİZDEKİ UZAKTAN EĞİTİME KARŞI BAKIŞINIZ	Evet	Fikrim Yok	Hayır
52. Derslerinizi uzaktan eğitimde anlatmaktan zevk alacağınızı düşünüyor musunuz?			
53. Üniversitenizdeki uzaktan eğitim çalışmalarında yer almak ister misiniz?			

54. 53. soruya cevabınız evetse üniversitenizdeki uzaktan eğitim çalışmalarında hangi alanda katkı sağlayabileceğinizi düşünüyorsunuz?

[ ] Ders anlatımında [ ] Ders materyali tasarımında [ ] Ders geliştirmede [ ] AR-GE
[ ] Yönetici komitesinde [ ] Organizasyon ve planlama komitesinde

55. ODUZEM hakkındaki düşüncelerinizi kısaca yazabilir misiniz?

56. Anket çalışmamızla ilgili eklemek istediklerinizi yazabilir misiniz?

EK-2: Uzaktan Eğitim Değerlendirme Anketi Etik Kurul Kararı

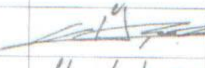
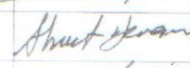

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURUL KARARLARI

TOPLANTI SAYISI : 06

KARAR TARİHİ : 10.08.2015

KARAR 2015/29

Fen Bilimler Enstitüsü İnternet Bilişim Teknolojileri Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Tevfik Fikret KOLOĞLU'nun " Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime Bakış Açuları ve Hazırbulunuşlukları" başlıklı Yüksek Lisans tezi için hazırlanan Etik Değerlendirme Başvuru Formu ve Ölçeklerin etik açısından sakıncalı olmadığına oy birliği / oy çokluğu ile karar verildi.

ÜYENİN ADI SOYADI	GÖRÜŞÜ (OLUMLU/OLUMSUZ)	İMZA
Prof. Dr. Süleyman TAŞGI İREN(Başkan) Mühendislik Fakültesi	Olumlu / Olumsuz	İZİMLİ
Prof. Dr. İsa SAĞBAŞ (Başkan Yardımcısı) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Olumlu / Olumsuz	
Prof. Dr. H. Hüseyin BAYRAKLI Hukuk Fakültesi	Olumlu / Olumsuz	
Prof. Dr. Mevlüt DOĞAN Fen Edebiyat Fakültesi Fizik Bölümü	Olumlu / Olumsuz	
Prof. Dr. Abdulfah ERYAVUZ Veteriner Fakültesi	Olumlu / Olumsuz	İZİMLİ
Prof. Dr. Kağan ÜÇÖK Tıp Fakültesi	Olumlu / Olumsuz	
Prof. Dr. Ahmet YARAMIŞ Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü	Olumlu / Olumsuz	
Doç. Dr. Nisret KOCA Eğitim Fakültesi	Olumlu / Olumsuz	
Doç. Dr. Uğur TÜRKMEN Devlet Konservatuarı	Olumlu / Olumsuz	

Prof. Dr. İsa SAĞBAŞ
Bil. Araş. ve Yayın Etik Kurul Başkan Yrd.

EK-3: Anket Çalışmasının Çevrimiçi Görüntü Örnekleri

ORDU ÜNİVERSİTESİ

UZAKTAN EĞİTİM DEĞERLENDİRME ANKETİ

Değerli Öğretim Elemanı,
Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi Anabilim Dalında Prof. Dr. Mevlüt DOĞAN danışmanlığında yüksek lisans tez çalışması yapmaktayım. Bu çalışma kapsamında, Ordu Üniversitesi bünyesinde görev yapan öğretim elemanlarının yeni kurulan Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (ODUZEM) bünyesinde yürütülmesi planlanan Uzaktan Eğitim önlisans, lisans, lisansüstü ve sertifika programlarına karşı düşüncelerini ve uzaktan eğitim çalışmalarına sağlayabilecekleri katkıları belirlemek amacıyla bu anket formu hazırlanmıştır.

Anketimizdeki soruların tamamını yanıtlama süreniz en fazla 10 dakikadır. Vermiş olduğunuz yanıtlar neticesinde elde edilecek veriler tamamen bilimsel amaçlı kullanılacak olup sadece yüksek lisans tez çalışmaya ve makaleme yön verecektir. Çalışma neticesinde (ODUZEM) gelişmelerine de katkıda bulunmuş olacaksınız. Çalışmaya göstereceğiniz ilgi ve yardımlarınız için teşekkür ederim.

Tevfik Fikret KOLOĞLU
Afyon Kocatepe Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi ABD
kologlu52@hotmail.com - 0 532 599 64 57

Anket Soruları

* Cerekli

Öğretim Elemanı Hakkında Kişisel Bilgiler

1. Ünvanınızı aşağıdaki seçeneklerden hangisidir?*
Akademik ünvanınızı seçiniz.

- Profesör
- Doçent
- Yardımcı Doçent
- Öğretim Görevlisi
- Araştırma Görevlisi
- Okutman
- Uzman
- Diğer

2. Yaş aralığınız aşağıdaki seçeneklerden hangisidir? *
Hangi yaş aralığında olduğunuzu seçiniz.

- 20 - 25
- 26 - 30
- 31 - 40
- 41 - 49
- 50 - 59
- 60 ve üstü

EK-3 (Devamı): Anket Çalışmasının Çevrimiçi Görüntü Örnekleri

Aşağıdaki 7 soruya size yakın olan seçenek hangisi ise seçiniz. *

Öğretim Yönetim Sistemi (ÖYS/LMS): Senkron (eş zamanlı), asenkron (farklı zamanlı) veya harmanlanmış eğitimde, öğrenenlerin derslerini takip etmesine, içeriklerin sunulmasına, ölçme ve değerlendirme yapılmasına, kullanıcı bilgilerinin izlenip raporlanmasına olanak sağlayan bir yönetim yazılımıdır. Bu yazılım sayesinde öğrencilerin, personelin eğitimlere ilgisi takip edilir, testlerden aldığı puanlara göre performansları izlenir. Bu yazılımlara örnek olarak Moodle, Canvas, Edmodo, ALMS vb.

	Evet	Hayır
12. Çalıştığınız herhangi bir kurumda uzaktan eğitimle ilgili çalışmalar yapıldı mı?	☐	☐
13. Daha önce uzaktan eğitim sistemi ya da benzer bir yapı kullanarak ders verdiniz mi?	☐	☐
14. Uzaktan eğitim sistemini ya da benzer teknolojileri kullanarak ölçme-değerlendirme yaptınız mı?	☐	☐
15. Akıllı sınıf ortamında akıllı tahta, doküman kamera vb. kullanarak ders verdiniz mi?	☐	☐
16. Herhangi bir öğrenim yönetim sistemine ders ekleyebilir misiniz?	☐	☐
17. Herhangi bir öğrenim yönetim sisteminde değişiklik yapabilir misiniz?	☐	☐
18. Daha önce uzaktan eğitimle ilgili bir çalışmanız oldu mu?	☐	☐

Uzaktan Eğitime Yönelik Düşünceleriniz

19. Uzaktan eğitim gereklidir. *

"(1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle Katılıyorum"

1 2 3 4 5

20. Uzaktan eğitim yüz yüze (geleneksel) eğitimden daha etkilidir. *

"(1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle Katılıyorum"

1 2 3 4 5

21. Uzaktan eğitimdeki dersler geleneksel sınıf ortamlarındaki derslerden daha fazla zaman alır. *

"(1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle Katılıyorum"

1 2 3 4 5

EK-3 (Devamı): Anket Çalışmasının Çevrimiçi Görüntü Örnekleri

Üniversitenizdeki Uzaktan Eğitime Karşı Bakışınız

Aşağıdaki 2 soruya size en yakın olan seçenek hangisi ise seçiniz. *

	Evet	Fikrim Yok	Hayır
52. Derslerinizi uzaktan eğitimde anlatmaktan zevk alacağınızı düşünüyor musunuz?	☐	☐	☐
53. Üniversitenizdeki uzaktan eğitim çalışmalarında yer almak ister misiniz?	☐	☐	☐

54. 53. soruya cevabınız evetse üniversitenizdeki uzaktan eğitim çalışmalarında hangi alanda katkı sağlayabileceğinizi düşünüyorsunuz?

Soruya göre size uygun seçenek/seçenekleri tıklayınız.

- Ders anlatımında
- Ders materyali tasarımında
- Ders geliştirmede
- AR-GE
- Yönetici komitesinde
- Organizasyon ve planlama komitesinde
- Diğer

55. ODUZEM hakkındaki düşüncelerinizi kısaca yazabilir misiniz?

Üniversitenizdeki Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi hakkındaki düşüncelerinizi yazabilir misiniz?

56. Anket çalışmamızla ilgili eklemek istediklerinizi yazabilir misiniz?

Anketi kısaca değerlendirerek, eklemek istediklerinizi yazabilir misiniz?

Gönder

Google Formlar üzerinden asla şifre göndermeyin.

100% Başarıyla tamamladınız.